

Medlemsblad for Dansk Skak Union

1903 - 1978

Dansk Skak Union 75 år

DSU's formand, Steen Juul Mortensen:

De mænd, der for 75 år siden stiftede Dansk Skak Union i Horsens, ville næppe i dag kunne kende Unionen. Fra 1903, hvor en række skakklubber besluttede sig til at indgå et organiseret samarbejde, til i dag er der unægtelig et stort spring. Unionens aktiviteter var længe et Skakblad (1904), en årlig enkeltmandsturnering (1910) og mere eller mindre tilfældige holdkampe. Senere kom andre aktiviteter til, og i dag råder Dansk Skak Union over et fuldt udbygget organisationsapparat, selv om vi kunne ønske os en nogen bedre dækning i visse landsdele, årets DM er koordineret med et meget stort antal lokale enkeltmandsturneringer og den landsdækkende divisionsturnering — indførelsen af denne er utvivlsomt et af de største fremskridt i Unionens historie — er bygget ovenpå de 8 hovedkredse. Skakbladets øgede stofmængde og fremkomsten af Dansk Skak Unions øvrige publikationer vidner om, at aktivitetsniveauet såvel nationalt som internationalt er vokset meget i Unionens 75 årige historie. Udgivelsen af Nordisk Postsjakk Bulletin for et par år siden er endvidere et slående vidnesbyrd om, at korrespondanceskakken — som man ikke tænkte på i 1903 — har fået et fast tag i Unionens medlemmer i løbet af de 75 år.

Etableringen af kurser for turneringsledere og medlemmernes egen skakforretning — Dansk Skaksalg ApS — er de nyeste eksempler på udbygningen af Unionens organisationsapparat. De mange landvindinger, der er gjort på det organisatoriske område siden 1903, er resultatet af mange mænds uegennyttige arbejde for dansk skak, og der skal ved denne lejlighed lyde en hjertelig tak til alle dem, der har ydet en indsats for at bringe Unionen frem til dens nuværende stade. Dansk Skak Union har jo nemlig altid været en amatørorganisation i den forstand, at tillidsmændene ved siden af at have til opgave at udføre et job for dansk skak også har haft et ofte krævende borgerligt erhverv. Det har givet — og giver — naturligvis anledning til spekulationer om effektivitet, forspildte muligheder m.m., men en utvivlsom fordel har denne udvikling i hvert fald haft: Dansk Skak Union har undgået fremvæksten af et pampurbureaukrati, der har haft selvstændige interesser at varetage ved siden af de mål, som Dansk Skak Union satte sig.

Dansk Skak Unions struktur, bestående af 8 hovedkredse, hvis formænd sammen med et forretningsudvalg (oprindeligt 3, senere 5

medlemmer) leder Unionen, har gennem mange år været den samme. Den stammer fra en tid, hvor skaklivet i Danmark endnu på mange måder var i sin vorden og aktivitetsniveauet ret lavt, og det er spørgsmålet om denne struktur i fremtiden er et egnet instrument til fortsat af »virke for skakspillet udbredelse og udvikling i Danmark«. Problemet trænger i hvert fald til at blive drøftet, således at nødvendige ændringer i Unionens opbygning kan ske, hvis der er interesse for det.

Også i det omgivende, nationale miljø er der sket store ændringer i Unionens 75 årige historie. Dansk Skak Union var ved sin start den eneste sammenslutning af skakklubber i Danmark, men på et tidspunkt opstod som bekendt Dansk Arbejder Skak Forbund. Uanset hvor ens sympatier eller antipatier var placeret i uoverensstemmelserne mellem Unionen og Arbejderskak-

forbundet — smålighed og snæversyn fandtes utvivlsomt på begge sider — er det i hvert fald evident, at mange gode kræfter blev brugt i en frugtesløs strid, der ikke gavtede skakspillet stilling som helhed i Danmark. Dansk Skak Union er nu atter den eneste skakorganisation i Danmark, og mon ikke de fleste i dag erkender, at det er bedst, at det er sådan.

På sin vis er det en tilsnigelse at hævde, at Unionen er den eneste sammenslutning af skakklubber i Danmark, idet Dansk Skole Skak som bekendt er en livskraftig organisation. Stiftelsen af Dansk Skole Skak skete ikke direkte på unionsinitiativ, men DSS's ledende tillidsmænd har altid haft et nært forhold til Unionen, og samarbejdet mellem de to organisationer har stede været forbilledligt. Unionen har naturligvis en klar interesse i at støtte Dansk Skole Skak, da

fortsættes næste side.

Dansk Skak Unions hovedbestyrelse — bagest fra venstre Ole Mathiesen, 4.hovedkreds, Victor Juul Hansen, 6.hovedkreds, Kaj Blom, juniorleder, Ole Balslev, uddannelse, Gunnar Østergaard, 7.hovedkreds, Tage Sørensen, 5.hovedkreds, Finn Larsen, kasserer, Ejler Andersen, 1.hovedkreds, forrest fra venstre Cai Würtz, 8.hovedkreds, Preben Petersen, 2. hovedkreds, Bjørn Laursen, sekretær, Helge Sundsted, 3. hovedkreds og Steen Juul Mortensen, formand.

SKAKBLADET

ISSN 0037-6043

udgivet af Dansk Skak Union. Udkommer den 3. uge i månederne januar, februar, marts, april, maj, august, september og oktober samt 1. uge i månederne juli og december.

Redaktion: Thorbjørn Rosenlund, Gudrunsvvej 26, 5 mf., 8220 Brabrand. Tlf. (06) 25 02 76.
Medarbejdere: Bent Larsen, Svend Hamann, Ole Jakobsen, Eigil Pedersen, Jørn Sloth, Svend Novrup.
Problemerkak: Jan Mortensen
Indsendelsesfrister: Se nederst til venstre på denne side. — Mindre meddelelser kan som regel medtages i næste nr. hvis de er redaktøren i hænde senest en uge efter den normale indsendelsesfrist. — Manuskripter m.v. som uopfordret indsendes til redaktionen må vedlægges svarporto, hvis de ønskes retur.
Annoncer sendes til redaktøren.

Abonnementspris i Danmark kr. 65 pr. år inkl. moms og forsendelse.
Abonnementspris i udlandet kr. 70 pr. år (inkl. forsendelse).

Abonnementstegning: Skakbladets ekspedition, Postboks 8, 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 20 42. Giro 6 02 08 01.
Udebliver Skakbladet rettes først henvendelse til postvæsenet, dernæst til Skakbladets ekspedition.
Tryk: Offsetrotation, Bent Madsen, Hjørring (08) 92 36 33

74. årgang nr. 3

1978

JUBILÆUMSNUMMERET

Dansk Skak Union 75 år	33
Hartvig Nielsen: Horsensminder	35
Hartvig Nielsen 70 år	38
For dyrt?!	38
Ole Balslev: En gammel skakbog	39
Finn Larsen: Tal	40
Arne Henriksen: International korrespondanceskak	41
Bent Larsen: Naturlige modsætninger	43
Jens Kristiansen fik Skak-Oscar	45
Svend Novrup: Dansk Dameskaks Historie	46
Poul Hage: Erindringer om Nimzowitsch	52
Danmark Norge 10½-5½	54
En herlig skak(?)-aften	54
Roskilde Skakklubs internationale turnering	55
Bent Larsen: Slut Korchnoj-Spasskij	58
Bent Kølvig: Et ganske almindeligt parti	58
Poesi i Skakbladet	59
Kaj Rosell: Århusmesterskabet	60
VII Rilton Cup 1977/78	60
K-skak	60
Skoleskak	61
Turneringer	61

Partier:

Brinck-Claussen 54 - Browne 45 - Darwill 47 - Fedder 56 - Ghitescu 56 - Grandt 47 - Haarhr 50, 56 - Heesche - Willemoes 48 - Hort 45 - Høiberg 51, 56 - Jønsson 47 - Jakobsen 56 - Jensen 48 - Johannesen 54 - Kaiszanvi 60 - Konarkowsky 50 Korchnoj 58(2) - Larsen, I 49, 50, 51 - Laurent-Lund 48 - Malypetrova 50 - Martved 47 - Nielsen 51 - Poulsen 60 - Pritchard 49 - Rajna 57 - Rosenlund 57 - Schmidt 60 - Schneider 57, 60 - Schüssler 60 - Spasskij 58(2) - Tevada 51 - Thörnblom 58 - Wedberg 58, 60 - Westerinen 56, 57.

Stof til næste nr. senest 28. marts.

DANSK SKAK UNION

Dansk Skak Unions forretningsudvalg:

Formand: Steen Juul Mortensen, Marievej 7, Snebjerg, 7400 Herning. Tlf. (07) 16 21 67.
Kasserer: Finn Larsen, Horsensvej 14, 8900 Randers. Tlf. (06) 43 39 40. Giro 9 29 55 93.
Sekretær: Bjørn Laursen, Hybenvej 21, 8763 Rask Mølle. Tlf. (05) 67 87 80.
Uddannelsesleder: Ole Balslev, Overdammen 12, 6760 Ribe. Tlf. (05) 42 04 45.
Juniorleder: Kaj Blom, Grenhusene 48, 2650 Hvidovre. Tlf. (01) 78 82 69.

Chef k-skakafdelingen:

Flemming Madsen, Gl. skolevej 2, Vorgod, 6920 Videbæk. Tlf. (07) 17 54 94.

Dansk Skak Unions ratingkomité:

Alle henvendelser til: Lasse Appelquist, Hvalsøvej 328, Tingerup, 4360 Kirke-Eskalstrup. Tlf. (03) 40 91 70.

Dansk Skak Unions korrespondance-ratingkomité:

alle henvendelser til Mikael Hansen, DIK, 729, Vognporten 14, 2620 Albertslund. Tlf. (02) 64 64 80.

Dansk Skak Unions skaknævn:

Klager over en truffet afgørelse sendes i 3 eksemplarer til: Jens Hågen Hansen, Niels W. Gades gade 40, 2100 København Ø. Tlf. (01) 29 44 47.

Dansk Skak Unions spilleudvalg:

Formand: Kaj Blom, Grenhusene 48, 2650 Hvidovre. Tlf. (01) 78 82 69.

Kartoteksfører:

Willy Lundgreen, Asser Riigsvej 8, 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 20 42.

Dansk Skak Unions Støtteforening:

Formand: Bjarne Jensen, Gudrunsvvej 66, 3.th, 8220 Brabrand. Tlf. (06) 25 01 41.

Bemærk venligst, at DSU's formand, Steen Juul Mortensen har fået ny adresse: Marievej 7, Snebjerg, 7400 Herning. Tlf. (07) 16 21 67.

Ny klub

7. hovedkreds:

Unionen byder Suldrup Skakklub velkommen.
Formand: Jens Iver Nielsen, Søbakken 1, 9541 Suldrup. Tlf. (08) 37 84 44. Spillested: Suldrup Skole. Spilledag: Onsdag.

Ændringer til klubfortegnelsen

3. hovedkreds:

Kassemose Skakklubs formand, Asmund Hansen, har fået ny adresse: Grundtvigsvænget 5, 5471 Sønderø.

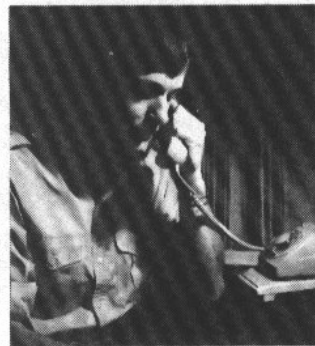
Fortsat fra forsiden.

det er vigtigt så tidligt som muligt at få kontakt med den nye generation af potentielle udøvere af vort ædle spil for på den måde at øge medlems-tallet. Siden Dansk Skole Skaks start har man da også kunnet konstatere en tydelig »foryngelse« af Unionens medlemsskare uden at det dog samtidig har givet sig udtryk i en markant stigende tendens i medlemstallet. Medlemstallet har svinget op og ned i en årrække uden at det har været muligt at pege på helt sikre årsager til dette. Hele denne problematik fortjener øget

opmærksomhed i fremtiden og skal utvivlsomt ses i forbindelse med Unionens struktur. Der er dog grund til at advare mod at tro, at dette problem kan løses ved nogle løse bemærkninger og almindelig snak — charlatanerne har frit spillerum, når man taler om dette emne.

Det internationale samarbejde har med tiden udviklet sig med rivende hast. Det nordiske samarbejde var oprindeligt det vigtigste for Dansk Skak Union, men siden er det øvrige internationale samarbejde trådt i forgrunden, og Danmark blev på et tidligt tidspunkt medlem af Verdensskakorganisationen (F.I.D.E.) og har siden været en flittig deltager af de under F.I.D.E.'s auspicer organiserede skakarrangementer. Unionen vil også i fremtiden lægge vægt på at deltage i så mange turneringer, matcher m.v. som muligt — vi kunne godt ønske os et mere udbygget nordisk samarbejde, der i dag består af Nordisk Turnering og nordiske mesterskaber for skoler og gymnasier.

Med indmeldelsen i F.I.D.E. af mange nye lande fra den tredje verden er verdensskakorganisationen blevet stillet overfor problemer, som man ikke før har kendt, idet arbejdet i F.I.D.E. på mange måder drives ud fra rent politiske overvejelser. Det har hele tiden været Dansk Skak Unions opfattelse, at vi er villige til at spille skak med enhver skakslutning, der vil respektere F.I.D.E.'s love. Begynder man at støtte en deling af vore modstandere på de 64 felter i »gode« og »onde« mennesker, og begynder vi at gøre skakspillere ansvarlige for deres hjemlands efter vor mening mere eller mindre tiltalende politiske system vil det meget hurtigt føre til F.I.D.E.'s totale sammenbrud. Konsekvenserne for Dansk Skak Union vil ligeledes være alvorlige, Unionens medlemmer består, som det samfund de udgår af, at individer med vidt forskellige opfattelser af dette eller hint, de har kun en fælles interesse: skak. Som skakorganisation vil det naturligvis være komplet umuligt for Unionen at tage stilling til døgnets store og små spørgsmål, og hvis vi skal til at indskrænke vort internationale samarbejde til kun at omfatte »gode« nationer, vil det nok blive ret så begrænset. Hvilke konsekvenser det vil få for Unionens interne liv at dele medlemmerne efter politisk opfattelse — og det må naturligvis være den logiske konsekvens, når man gør det udadt — kan enhver sikkert levende forestille sig.

Steen Juul Mortensen ved den uundværlige telefon.

Fremtiden — ja, nogle af opgaverne er allerede antydet i det foregående: Dansk Skak Unions næppe tidsvarende struktur, spørgsmålet om tilgang og fastholdelse af nye medlemmer m.v. Kræfterne skal sættes ind på at løse disse opgaver i de kommende år, men vi kan ikke komme ret langt, hvis vi i Unionens ledelse ikke får den fornødne opbakning fra klubformænd og Unionens øvrige medlemmer. Hvis ledelsen ønsker denne opbakning, må vi til gengæld lytte til de krav, forslag, ønsker og ideer, som måtte fremkomme. Det er vi parate til. Kun ved et aktivt samarbejde mellem alle led i Dansk Skak Union vil det være muligt at komme videre med arbejdet og fastholde de resultater, der er opnået siden 1903.

Hartvig Nielsen

Horsensminder

Af Hartvig Nielsen

På delegeretmødet i Esbjerg i august 1911 fratrådte Holm som forretningsfører, men bevarede endnu i en årrække sin plads i hovedbestyrelsen. Den 1/4 1913 lod han sig vælge ind i Horsens Byråd, hvor han havde sæde til den 25/11 1918, og man gætter sikkert ikke meget forkert ved påstanden om, at det især var idrættens tarv, han her varetog. Borgmester Holger Sørensen har været så venlig at henlede opmærksomheden på Horsens Forenede Sportsklubbers Jubilæumsskrift fra 1965. Herfra vil vi tillade os at gengive et par afsnit i uddrag:

Idrætsparken bliver til.

Efter Per Nielsen blev brygmester Olaf Holm (sagomeleme) valgt til formand. Han var (sagomeleme) en livlig og temperamentsfyldt herre. Hans første opgave var fuldførelsen af Horsens Idrætspark. Han blev ivrigt støttet af sin næstformand, købmand Chr. Holmboe, Asger Holmboes fader. Disse to samt Herluf Petersen og Per Nielsen supplerede hinanden så

Episode i Østergade.

Om brygmester Holm går der mange historier. Han var en fantastisk ivrig fodboldtilskuer. Mange ældre vil endnu kunne huske ham, når han på sidelinien, iført paraply og galocher, fulgte kampen med en vitalitet, som man af og til kunne ønske overført til spillerne. Der var altid god plads omkring brygmesteren, for han sparkede lige så meget som spillerne, han havde bare ingen bold. En udenbys tilskuer var engang kommet til at stå ved siden af Holm, og selvfølgelig endte det med, at han midt i kampens hede blev ramt over skinnebenet af Olaf Holms spjættende ben. Der opstod lidt mundhuggeri, som dog endte med, at brygmesteren sagde: »Hvis De vil stå ved siden af mig, må De sagomeleme ha' benskiner på.«

Efter de trange kår i Østergade var det jo et helt paradisi i Idrætsparken, og sporten trivedes livligt i disse år. Efter 9 år som formand afløstes brygmester Holm af tandlæge C. Knudsen. Dette formandskab varede beklageligvis kun et år. Så nedlagde tandlægen posten. Men det lykkedes dog tandlægen i dette år at få henlagt den første unionskamp til Horsens Idrætspark. Og det var en stor begivenhed. Kampen stod mellem Sjælland og Jylland og var det første store arrangement i Horsens Idrætspark. Tandlæge C. Knudsen gjorde et stort arbejde og var i en årrække næstformand i HFS samt formand for Horsens Idrætspark.

Vi fejrer i år DSU's 75 års beståen. Som bekendt startede unionen i 1903 under navnet »Jydsk Skak Union«, men allerede i 1910, da unionen havde fået tilslutning fra klubber på Fyn og Sjælland, fandt ledelsen det påkrævet at antage navnet: Dansk Skak Union.

Der er kun få klubber i landet, som er ældre end Horsens Skakklub. Den blev stiftet den 3. februar 1893 med adjunkt Petersen som formand. — Ved klubbens 10-års stiftelsesfest, der afholdtes den 30. april 1903, fremkom mineralvandsfabrikant Emil P.L. Pettersen med tanken om dannelsen af en skak-union (jævnfør Holms egen beretning i Skakbladets jubilæumsnummer: maj 1928).

Alt var jo nok blevet ved tanken, hvis ikke der blandt medlemmerne fandtes en ung og initiativrig mand som Olaf Holm. Allerede ved den kommende sæsons begyndelse den 6. september 1903 havde Holm efter rundskrivelse til samtlige kendte klubber i Jylland fået samlet repræsentanter for en 6-7 klubber. Derved var det første grundlag til unionens dannelse etableret.

Olaf Holms fader A.V. Holm var sognepræst for menighederne i Gladsaxe og Herlev og desuden fra 1876 til 1909 formand for Dansk Mission Selskab. Olaf fik en ret streng opdragelse, der foruden gudsfrygt også omfattede pligt og nidkærhed i det daglige arbejde.

Olaf Holm blev cand. pharm. i 1892. Men efter en kort tids ansættelse på Lyngby Apotek fik han lyst til at komme ud og helt stå på egne ben. Derefter kom han til Dortmund og senere til München, hvor han rigtig kunne sætte sig ind i alt vedrørende ølbryggerkunstens hemmeligheder.

I 1897 vendte han tilbage til Gladsaxe og satte alle segl til for at søge at opnå en stilling som brygmester ved det store firma: Horsens Bayersk- & Hvidtøls Bryggeri. Umiddelbart følte han det som en ønskestilling, og han var en overgang nervøs for at blive forbigået.

Som alle ved, lykkedes aktionen, og Horsens by fik tilført en arbejdskraft af sjælden karat, hvad energi og foretagsomhed angår.

Efter at have befæstet sin stilling som brygmester meldte han sig ind i skakklubben, ligesom også sportslivet fik andel i hans bevågenhed. Det var navnlig tennis og fodbold, der havde hans interesse.

Selv påtog han sig arbejdet som forretningsfører for den nye union. Til tider kunne det være slidsomt, som alt pionerarbejde som regel er, men han optrådte altid høfligt og korrekt, undertiden dog med en vis bestemt, når det fremmede formålet. I den personlige samtale anslog han gerne de humoristiske strenge, og hans hurtige replikker gjorde altid lykke. Især blev han kendt for sit energiudbrud: »Sagomeleme mig«, idet hans kristne opdragelse ikke tillod ham kraftigere udtryksmåder. Til gengæld blev det brugt så ofte, at det ligefrem gjorde hans personlighed legendarisk.

Dansk Skak Unions stifter
Brygmester Olaf Holm, Horsens
Født d. 9/2 1870 - + 24/6 1939

fortræffeligt, at Horsens Idrætspark »søndagen den 16. juni 1929« blev indviet. En stor dag for HFS. — HFS havde skaffet 35.000 kr. Dette imponerede byrådet så meget, at byen gav et tilskud på 50.000 kr., og Idrætsparken var sikret.

Når dette kunne gennemføres til en så fabelagtig billig pris, selv om det var mange penge dengang, så skyldtes det, at alle klubbens medlemmer gik ind for sagen. Alle hjalp til. Kunne man ikke hjælpe med penge, så kunne man hjælpe på anden måde. Den vejfarende på Langmarksvej kunne i sommeren 1928 om aftenen se et ejendommeligt syn. Fjernt set som en svajende klump af noget ubestemt, nærmere set idrætsmændene fra HFS, der i kolonner på 40-50 stampede jorden. Arm i arm gik det i timevis i takt til kvikke sange. Her var lærlingen og grosseren, svenden og fabrikanten, arbejdsmanden, håndværkeren og tandlægen. — Det var en fin indsats af HFS.

På delegeretmødet i Vordingborg i 1927 var der opstået en krise i unionens ledelse. Holm måtte da gribe mængden ind. Selv ønskede han ikke formandsposten. Men han fik direktør G.A.K. Nielsen, Sønderborg, foreslået og valgt, skønt han ikke var til stede. »G.A.K.« stod højt i Holms vurdering: Han havde gjort en god figur ved arrangementet af landsturneringen i Sønderborg i 1926, og han var ligesom Holm indstillet på, at »Skakbladet« skulle forblive obligatorisk medlemsblad for unionens medlemmer trods modstand fra nogle af de store københavnske klubber. Derfor mente Holm, at han var den rette mand til at »ordne« københavnerne. Desuden var han også cand.pharm.

Der er ingen tvivl om, at jubilæumsturneringen i Horsens i 1928 indgik i Holms langtidspan om, at han nu snart ville trække sig tilbage. Thi hans mange gøremål i Horsens, havde jo nok anstrengt hans hjertefunktion mere, end godt var. Nu stræbte han efter at sætte et punktum.

Jubilæumsturneringen 1928

Denne turnering vil jeg tillade mig at beskrive med et passende subjektivt islæt. Det var den første landsturnering, jeg deltog i, og man synes jo gerne, det har været en god turnering, når resultatet er derefter. Jeg var dengang en midelmådig spiller, og ingen, heller ikke jeg selv, havde ventet et mesterresultat, som den gang var 4 points af 5 mulige. Efter en hurtig remis i sidste runde, blev jeg helt hylet ud ved, at nogle kraftige svende bar mig i guldstol gennem salen. Jeg så ikke engang, hvem »kidnapperne« var. Dette år afvikledes turneringen i St. Bededagstiden

med kun 3 spilledage. Dog var der for mesterklassens vedkommende en spilledag mere.

I mesterklassen blev Gemzøe nr. 1 og dermed vinder af kongens ærespræmie. 2. og 3. pladsen frembød ligestilling mellem Henry Pedersen, Horsens, og N. Lie, Skørping. En senere omkamp på 3 partier bragte ikke nogen afgørelse, hvorfor man endes om at foretage en lodtrækning. Og her sejrede Lie.

Lie blev herved ejer af den i mesterklassen udsatte anonyme 2. præmie, som jeg har mistanke om hidrørte fra Holm selv. I 1. klasse var der foruden undertegnede selv 4 andre, der opnåede de omtalte 4 points, nemlig P. Korning, Kristrup, Jørgen Petersen, Auning, Bjørn Nielsen, Herning, og Arnold Iversen, Århus. Holm havde i 1. klasse officielt udsat en ærespræmie, og da alt skulle være fuldkomment, lod han ligesom i mesterklassen foranstalte en omkamp mellem os nævnte fem.

Henry Pedersen
Horsens

Vi fik derved senere to dages og nætters indkvartering i Holms embedsbolig på bryggeriet ved Nørre Torv. Det var for os fattige proletarer en vældig oplevelse, ikke mindst samværet med Holm selv. Vi blev vist omkring på bryggeriet, og ved måltiderne gik samtalen livligt og gemytligt med Holm som den toneangivende. Jeg husker f.eks., at Iversen korsede sig over al den arbejdskraft, der var overflødiggjort ved den megen automatisering, vi havde været vidner til på bryggeriet. Holm replicerede ved at forklare, at det jo netop var forudsætningen for, at han i dag kunne købe en øl for 32 øre (tror jeg, det var), og en munter skål fulgte.

Niels Lie, Skørping

Iversen og jeg delte værelse sammen, da vi jo var fra samme klub. Han havde hjemme i Århus besejret mig i kampen om amtkredsens ærespræmie, men her i Horsens havde jeg forholdsvis let spil imod ham. De særegne omgivelser øvede nok en vis indflydelse. I mit parti mod Bjørn Nielsen opnåede jeg stor fordel, men han fortsatte ærgerrigt til den for ham (tror jeg nok) bitre remis. Den afgørende kamp kom til at stå

Danmarksmeisteren 1928, I.E.W. Gemzøe, København.

mellem Bjørn Nielsen og Korning, idet jeg tabte til sidstnævnte. Bj.N. skulle vinde, medens Korning kunne nøjes med remis. Partiet nåede ikke at blive færdigspillet, og Holm fik derved yderligere besværet med at sende partiet til bedømmelse hos dr. Krause. Her blev partiet bedømt remis, hvorved Korning blev vinder, medens jeg sammen med Bjørn Nielsen blev nr. 2 og 3. Her vil vi gengive Holms egenhændige skrivelse vedrørende resultatet:

Inden vi slutter turneringsreferatet, må vi ikke glemme at fortælle, at en horsensyngling på 19 år vandt i 2. klasse med en 100% scoring. Det var Ernst C. Sørensen, der senere avancerede til at blive redaktør af »Skakbladet«.

Ernst Sørensen

Foruden at være redaktør af »Skakbladet« (1932-36) har E.S. repræsenteret Danmark ved flere olympiader. En ikke ringe fortjeneste må nok siges at være hans slidsomme arbejde med som formand at holde Maribo Skakklub oven vande i lange og trange tider.

Festen

Formanden talte for hans majestæt kongen og takkede for den smukke pokal. Holm talte dernæst for og om D.S.U., hvorefter formanden bragte en hyldest til londonspillere, der havde sikret Danmark en smuk 2. plads ved F.I.D.E.s turnering. Norman Hansen var til stede og takkede for hyldesten. Han havde i London opnået det bedste individuelle resultat sammen med Sir Thomas, England. Alle 4 deltagere blev tildelt en medaille. Af andre ting i formandens tale hæftede jeg mig særligt ved hans tak til Pritzel, for hans stædige holden fast ved D.S.U. inden for de københavnske volde, den gang bølgerne mod denne »anmassende« provinsorganisation rasede på sit højeste.

Måske den allerbedste hyldest til D.S.U.s stif-ter blev givet af Cresten Christensen (iflg. G.Sch-

midt trafikkontrollør ved Horsens-Bryrup jernbane og senere stationsforstander i Bryrup, f. den 13/9 1892) i form af en skæmtevis, der vakte stor jubel. Vi bringer den her som endnu en hyldest til Holm:

Mel.: Ridder Rap, Ridder Ro.

*Har De set Brygger Holm, naar hans sejrende Hær
rykker frem paa det tavlede Bræt,
naar han Dronningen flytter, snart her og snart der
for at finde den rigtige Plet.
Naar bag Brillerne Øjnene glimter af Mord,
naar med Putos han siger de lammende Ord:
»Nu var De »Sagomele mig« mat,
hvis jeg Løberen dér ku' ha' sat.«
.: Olaf Holm han er skrap, Olaf Holm han er go',
naar han bare ku' ta' den med Ro. :.:*

*Tit han vover sig ud fra den banede Vej,
bort fra Mestrenes graa Teori,
og de sælsomste Træk trylles frem som i Leg,
naar han træder den ukendte Sti.
Vi har set ham opfinde en »Selvmords Gambit«,
her i Klubben han bruger den temmelig tit.
Og den virker med knusende Held,
De kan blot ta' og prøve den sel'.
.: Han som Formand er go' og som Brygmester skrap,
men til »Stormestere bli'r han vel knap. :.:*

*Brygger Holm dyrker ej det forsigtige Stil.
Nej! »Knock-out Stilen« passer ham bedst,
han gaar nødigt tilbage, saa heller slaa til,
lad der saa bare ryge en »Hest«.
Er end Hesten et Felt i det Vaaben, han bær',
han dog ofrer den grumt mod den fjendlige Hær
Gi' en »Hest« for en Bonde. »Nej Tak!
For en Bonde plus Afdækkerskak.
.: Brygger Holm han er go', Brygger Holm han er rap,
naar han Modparten drejer en Knap. :.:*

*Naar vor Skakunion vi kan fejre i Dag,
saa er Brygmester Holm Dagens Mand.
Som dens Stifter han staar, og trods Modgang og Slag
Unionen og Holm holder Stand.
I et kvart Hundred' Aar har den vokset sig stor,
og vi haaber den større og større sig gror,
skaber Klubber paa Land og i By,
fostrer Kæmper for Danernes Ry.
.: Vi skal vise mod Syd, vi skal vise mod Nord,
at der Snildhed i Danskerne bor. :.:*

*Brygger Holm for sin Klub er den ledende Aand,
og dens Trivsel hans Hjerte staar nær,
den har vokset sig stærk, og hans styrende Haand
førte frelst gennem Klipper og Skær.
Han har ført den til Sejre i Syd og i Nord,
han er snedig som Loke og stridsvandt som Thor
og bestandig til Leding parat,
stæds klar til at ta' en Dravat.
.: Olaf Holm han er bra', Olaf Holm han skal ha',
sig et kraftigt og velment Hurra. :.:*

Smoker

Endvidere bringes et fotografi af deltagerne på trappen til Jørgensens Hotel umiddelbart før festmiddagen. Jeg husker, hvorledes Holm med en feltherres kommandørøst hjalp fotografen med at dirigere den næsten hundred-tallige skare på plads for i sidste øjeblik at gemme sig i mængden. Jeg har ofte set på dette billede som et kært minde om en stor og svunden tid. Ganske vist er det vemodigt at tænke tilbage på de mange gode venner og skakentusiaster, der i de forløbne 50 år er gået bort (man kan sige med Victor Juul), til de »evige skakmarker«. Men lad dette billede være et forsøg på at sætte dem et varigt minde. Vi bør søge trøst i den kendsgerning, at de har haft et mere righoldigt liv end de fleste, derved at de har oplevet den åndelige nydelse, som skakspillet bringer sine dyrkere, i alle aldre og på ethvert niveau af spillestyrken.

Holms afsked med Horsens

Den storslåede jubilæumsturnering i 1928 var faktisk enden på storhedstiden. Før den tid var alle kræfter sat ind på det højest opnåelige resultat med jubilæumsturneringen for øje. Jeg husker således, at min daværende klub »Aros« i Århus helt uventet i 1927 blev slået katastrofalt i amtskredskampen, der fandt sted i Hovedgård. Holm rejste med sine folk ud og var faktisk en 1. classes »indpisker«. Den næste kamp i Fredericia om provinsklubmesterskabet blev også vundet af Horsens.

Herefter begyndte Holm langsomt at afvikle. Allerede i 1929 afgav Holm posten som formand for Horsens Skakklub til den berømte øjenlæge Niels Høeg med en slags »tak for lån«. Holm

havde kun ønsket at være formand med henblik på jubilæumsturneringens tilrettelæggelse. Samme år, ved 5. hovedkreds' delegeretmøde i Vejle ombyttede Holm sin formandspost med sekretærposten. Det nye hovedbestyrelsesmedlem var herefter Aage Jessen, Esbjerg. Holm var dog stadig levende interesseret i unionens trivsel. På delegeretmødet i Esbjerg 1932 husker jeg, jeg talte med ham for sidste gang.

I 1935 opsigede Holm sin stilling som brygmester og flyttede til Gladsaxe, hvor han boede hos sin søn, Hans Arne Holm. I Horsens ville han aldrig kunne have fået fred til at pleje sin begyndende hjertesygdom (angina pectoris). Det var også hans natur imod at lade sig mærke med en tiltagende svaghed. Det kom tydeligt til udtryk på hans 69-års fødselsdag, da han uventet og tidligt om morgenen blev vækket af Horsens Byorkester ved fanfærer. Skønt Holm på dette tidspunkt var syg og lidende, stod han op og tog mod hyldesten.

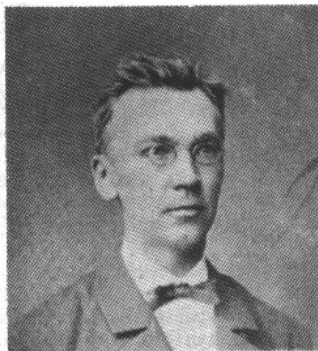
I 1953 havde jeg en samtale med formand Willumsen og blev ved denne lejlighed bekendt med hans dilemma. Han havde nemlig planlagt på D.S.U.s vegne at nedlægge en krans på brygmesterens grav ved Gladsaxe Kirke i anledning af unionens 50-års jubilæum. Men han opgav forehavendet og lod i stedet nedlægge en krans på lektor Thoresens grav i Slagelse.

Kort tid efter var jeg i Gladsaxe og konstaterede, som Willumsen havde fortalt, at familiegravstedet var domineret af en buste af faderen, rejst af Dansk Missionsselskab. Samtidig søgte jeg at træffe brygmesterens søn. Han var ikke hjemme, men svigerdatteren tog venligt imod mig og gav mig visse oplysninger (det skete den 24/2 1953). Da erfarede jeg, at Holms rådgivere havde sagt, at han var alt for ung til at søge så stor en stilling som den i Horsens. Men at »lyve sig kun eet år ældre« ville nok aldrig blive betragtet som en brøde. — Der henvises også til formand Ryes nekrolog over Holm i »Skakbladet« s augustnr. 1939.

Mændene omkring Holm

Holms initiative indsats i skaklivet i Horsens kan ikke prises nok, men naturligvis må det »materiale«, han havde at arbejde med, også have sin andel af æren for den vældige fremgang.

For at nævne de mest fremtrædende og i en nogenlunde kronologisk rækkefølge er det rimeligt at begynde med sygehuslæge Andreas F. Mathiasen, der iflg. borgmester Holger Sørensen var medlem af Horsens Byråd fra 1885 til 1903.

Læge Andreas Matthiasen
Horsens

Iflg. Gotfred Schmidt deltog han også i den stiftende generalforsamling i 1893 som menigt medlem. Først i 1906 avancerede han til formandsposten i klubben for så at trække sig tilbage i 1912. Han nævnes også af S.A. Sørensen blandt de 12, der i 1865 var med til at stifte »Kjøbenhavns Skakforening«. På dette tidspunkt var han nemlig studerende i hovedstaden og boede i Fiolstræde. I sine sidste halv snes år boede han i København på Østerbro.

En af de folk, der i særlig høj grad blev engageret i arbejdet for D.S.U. var adjunkt Frederik Weilbach. Han havde i sine unge år været medlem af Københavns Skakforening og blev den gang en af Johs. Giersings nære venner. Dette venskab havde en ikke ringe indflydelse på, at Københavns Skakforening uden alt for mange skærmydsler i 1914 kunne lade sig indmelde i D.S.U. Weilbach var landskendt som

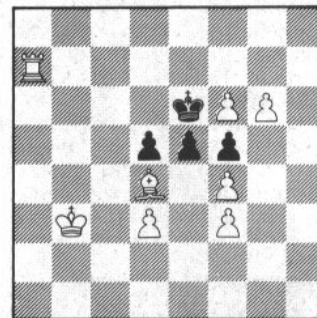

Frederik Weilbach

Deltagerne i Dansk Skak Unions Jubilæumsturnering i Horsens 1928. Hartvig Nielsen har præsteret et imponerende efterforskningsarbejde for at finde frem til navnene på spillerne. Af tekniske grunde kan de hidtidige resultater ikke anskueliggøres, men enhver, der mener at kunne bidrage bør sætte sig i forbindelse med Hartvig Nielsen, Egevej 6, Ejby Strand pr. 4070 Kirke Hyllinge. Tlf. (03) 40 51 75.

kunsthistoriker og han blev så tidlig som i 1897 valgt til formand for Horsens Skakklub. Som sådan forblev han til 1906, og iflg. Schmidt fortsatte han fra 1912 til 1918 samtidig med, han var redaktør af »Skakbladet« i perioden 1914-24. I Skakbladets februarnummer 1937 har Giersing skrevet hans nekrolog og i martsnummeret s.å. desuden et mindedigt til hans pris.

Løsning på opgaven:
1.f6-f7 Ke6-d6 (el. e5-e4) 2.f7-f8 D
1.f6-f7 e5xf4 2.f7-f8 T
1.f6-f7 e5xd4 2.f7-f8 L
1.f6-f7 Ke6-f6 2.f7-f8 S

Et kunstværk af høj rang. Ingen havde før kunnet gøre dr. Høeg kunststykket efter. Men måske nok senere mener Knud Hannemann.

Om Høegs sjældne og alsidige begavelse kan man læse i Skakbladets februarnummer 1951, nekrolog af V. Røpke. — Ovenstående billede hidrører fra et russisk problem-tidsskrift, som vi gennem P. Toft og Leif C. Schmidt har fået til låns. Bladet gengiver også den opgave, som i 1905 gjorde Høegs navn kendt verden over. For 1. gang var det her lykkedes med ret få midler at skabe en 3-trækker, hvori alle 4 slags forvandlinger forekom. Opgaven gengives ligeledes ovenfor.

Som nævnt kunne Høeg mange ting. Han forstod sig også på formandshverv. Iflg. G. Schmidt var han formand for Horsens Skakklub fra 1918 til 24 og fra 1929 til 31, hvorefter han fulgtes på formandsstolen af overretssagfører K. Grüner til 1942.

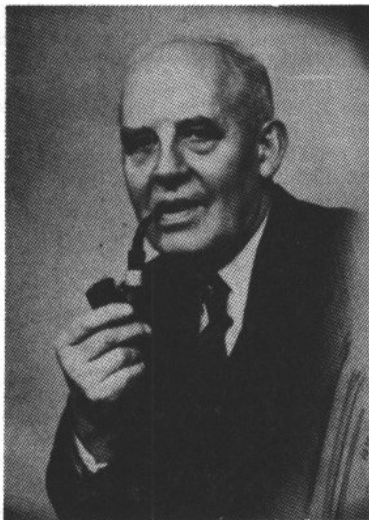
Øjenlæge Niels Høeg
Horsens

Om Høeg sang poeten Chresten Christensen:

*Problemkunsten bli'r holdt højt i Ære
af Klubben her, naturligvis.
Vi af Dr. Høeg vil gerne lære,
hvordan man vinder 1. Pris.
Man vinder kun Navnkundighed
i Skaktræks Underfundighed,
naar man med Grundighed
faar Kunsten lært.*

M.B. Bryld (saddelmager) var i Holms tid sammen med Henry Pedersen en af de gamle gode støtter og pointtagere for H.S. Sidst jeg besøgte Bryld (i 1953) boede han i Valby og forberedte i 37

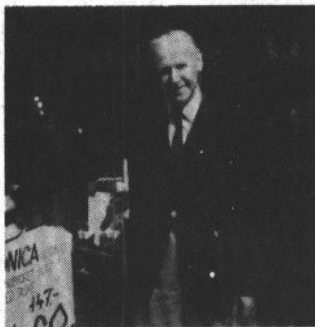

Matthias B. Bryld

G. Schmidt

Asger Holmboe
Horsens

Overretssagfører
Kristian A. Grüner
Horsens

en nær fremtid at fejre sit diamantbryllup. Han var stærkt spillende til det sidste.

Gotfred Schmidt er mangeårig formand for H.S. og æresmedlem af samme. G.S. var formand for H.S. ved jubilæumsfesten i 1953 og sendte mig ved denne lejlighed hosstående fortegnelse over formandsrækkefølgen i Horsens Skakklub. G.S. er enig med mig i, at fortegnelsen er af stor betydning for fremtidige kronikører. — Schmidt er stadigvæk til stede iblandt os.

Det samme gælder Asger Holmboe, også en af forkæmperne fra Holms dage. Han har tidligere været kreditforeningsinspektør og under besættelsen arbejdede han i Horsens for modstandsbevægelsen. Hans fader var nært tilknyttet Holm i samarbejdet ved idrætsparkens tilblivelse.

Vi vil også mindes bogtrykkeren fra »Skakbladet«s trængselstid, A. Bachhausen. Ikke alene har han været en god mand for Horsens Skakklub, men for hele D.S.U., da han med risiko deltog i bladets finansiering.

Overretssagfører Kristian A. Grüner, formand for H.S. fra 1931-42, en ivrig forkæmper for skaklivet i Horsens, også i Holms tid. Han var en trofast fremmeder, når klubben kaldte til kamp. Han var født i København, hvor hans fader var højesteretsassessor. I Horsens var han hospitalsforstander, foruden han drev sin sagførervirksomhed. I årene omkring 1960 døde han i Rødovre, hvortil han havde trukket sig tilbage.

Den 11/2 1978
Hartvig Nielsen

Hartvig Nielsen 70 år

En af Danmarks populæreste skakpersonligheder, Hartvig Nielsen, kan d. 1. april d.å. fejre sin 70 års fødselsdag.

Hartvig Nielsen er jøde, født i omegnen af Horsens. Sine skaklige børnesko trådte han i den gamle skakklub »Aros« i Århus, hvor Hartvig allerede som 13-årig dreng blev indrulleret som medlem. Trods sin store interesse for vort krævede spil fik Hartvig Nielsen i en moden alder tid til at tage eksamen som cand.oecon., og siden 1965 har han som statseks. ejendomsmægler levet i Ejby Strand ved den idylliske Bramsnæsvig.

Hartvig Nielsen er utvivlsomt en af de danskere, som flittigst er mødt op ved Dansk Skak Unions årlige turnering. Mestertitlen erobrede den unge jøde allerede ved sin debut i Horsens 1928. Sammen med ham kåredes dette år som mestre Bjørn Nielsen, Korning og Jørgen Petersen, i sandhed et begavet firkløver, som i årene der fulgte har været medvirkende til at præge dansk skak. Kun en halv snes gange har Hartvig Nielsen svigtet danmarksturneringen, under krigen var han lovligt forhindret, nazisterne havde sat ham til afsvaling bag tremmerne.

Hartvig Nielsen spillede i mange år i landsholdsklassen. I 1941 sikrede han sig her en delt 2. præmie. I en række landskampe har han repræsenteret Danmark, og i olympiaderne i München 1936 og Dubrovnik 1950 har mester Hartvig forsvaret de danske farver.

Hartvig Nielsen er en metodisk positions-spiller, men at han også har forstået kombinationsspillet kunst, viser det berømte parti Hartvig N.-Tautvaisas (München 1936), som forlængst har fundet vej til udlandets skaklitteratur.

Hartvig Nielsen ejer en levende forståelse for skakspillet rolle som kulturfaktor, og gennem årene har han samlet et af landets største og værdifuldeste skakbiblioteker. Som skakskribent har han i mange år været kendt af Skakbladets læsere. Hartvig Nielsen er vor intimeste kender af dansk skakhistorie, og med sit monumentale værk »Skak i tusind år« (1965) har han sat sig et varigt minde.

Hartvig Nielsen er over det ganske land kendt for sit venlige, joviale og hjælpsomme væsen. Altid stråler han som en sol, og enhver der mødes af hans glade smil får straks bekymringerne på afstand.

Fødselsdagsbarnet er i den lykkelige situation at have en ægtefælle, som selv er dygtig til at flytte brikkerne og derfor i et og alt kan dele hans interesse for vort tusindårige spil. På dette sted bør også mindes det legat, som af Hartvig Nielsen og fru Ebba i forening er stiftet til fordel for Dansk Skole Skak.

Skakbladet og Dansk Skak Union samt skakvenner landet over sender på 70 årsdagen de hjerteligste lykønskninger til fødselsdagsbarnet ved Ejby Strand.

Poul Hage

For dyrt?!

Kære Thorbjørn Rosenlund!

I din omtale af »Hilsen til Jens Enevoldsen« i Skakbladet (nr. 1/78 side 171) kommenterer du prisen på en måde, der i bedste fald synes uoverlagt — i værste fald mistænkeliggørende og insinuerende. Du skriver nemlig: »— at 50 kr. er en rigelig høj pris. En bog, der fra forfatterens side er fremstillet af ren og skær entusiasme havde fortjent at nå et større publikum.«

Da du sikkert har vægtige grunde til at antyde, at udgiveren har stukket fortjenesten i egen lomme — mens bidragyderne har måttet arbejde vederlagsfrit — bedes du i læsernes, din egen, min og ikke mindst bidragydernes interesse sandsynliggøre, at noget sådant rent faktisk har været tilfældet. Løse påstande alene gør det jo ikke! Altså: hvordan ser så dit beregningsgrundlag ud?!

Du mener, bogens pris (kr. 49,-) vil være hæmmende for dens udbredelse, og anser åbenbart ikke, at det tværtimod er dit eget mangelfulde kendskab til bogkalkuler, der i givet fald anretter størst skade. Selv om man ikke har forstand på bogkalkuler, så kan man da i det mindste prøve at sammenligne med andre danske skakbøger der er bragt på nogenlunde samme tidspunkt!

»Hilsen til Jens Enevoldsen« sælges til en særdeles lav pris!

Stellan Persson

Svar:

Erhvervsfolk bryder sig ikke om at se deres produkter omtalt som urimeligt dyre, men hvis en sådan grad af vrede, som præger Stellan Perssons indlæg, skulle gå hen og blive den almindelige reaktion, ville det føre til krig mellem forbruger og producent — med kritikeren i konstant dobbeltild.

Selvfølgelig er jeg helt på det rene med, at Skakhuset drives som forretning, og jeg anser ikke avancer på sædvanlige, til kommercielt brug fremstillede effekter for odiose.

Det omdiskuterede »Festskrift til Jens Enevoldsen« burde, dog indtage en særstilling, væsentligst fordi det — hvad Persson jo heller ikke benægter — er sammensat af artikler, for hvilke forfatterne har ønsket ikke at modtage honorar. At skaffe sig fortjeneste på den baggrund er pietetsløst. Persson opfordrer til sammenligning med priserne på andre danske skakbøger — men den sammenligning bliver jo netop ikke rimelig, p.g.a. festskriftets sparede udgiftsposter.

For at kunne efterkomme opfordringen til at fremlægge konkrete tal, har jeg indhentet tilbud på trykning af en tilsvarende bog — (Special-Trykkeriet Viborg ville ikke oplyse tallene af loyalitetshensyn) — samme papir, omslag og oplag. Det lød på kr. 19,- pr. bog incl. moms, hvilket med en udsalgspris på kr. 49,- levner et pænt beløb til øvrige omkostninger, f.eks. renskrift, uden at forretningen derved bliver ringe.

Thorbjørn Rosenlund

En gammel Skakbog

Af Ole Balslev

I en tid, hvor næsten al åbningsteori betragtes som forældet endnu inden den er udgivet, kan det synes sært at ville beskæftige sig med en gammel teoribog, men dels er dette nummer af Skakbladet jo et jubilæumsnummer med særlig vægt på historiske betragtninger, dels er emnet for denne artikel en virkelig raritet af så høj ælde, at den forlængst havde mistet sin betydning som lærebog, da Dansk Skak Union blev stiftet.

Den bog, der her er tale om, dukkede for nylig op ved en oprydning på et skolebibliotek, og da det viste sig, at den nok tilhørte biblioteket, men aldrig var optaget i kataloget, og da den ikke kunne siges at have nogen egentlig funktion i et gymnasiebibliotek længere, fik jeg den overladt som den lærer, der havde mest med skak at gøre. Nu har den fået en hædersplads i mit skakbibliotek, mere på grund af sin bibliofile karakter end for indholdet, som jeg nok skal vogte mig for at lægge til grund for mine egne partier. Hvorfor jeg må afstå fra praktisk brug af bogen, vil sikkert fremgå af det følgende.

Den imponerende titel er: **DIE SCHACHSPIELKUNST nach den Regeln und Musterspielen des Gustavus Selenus, Philidor, G. Greco Calabrois, Stamma und des Pariser Clubs, in einer für die Erleichterung des Selbstunterrichts bequemen Anordnung und Bezeichnungsart entworfen von Johann Friedrich Wilhelm Koch, Prediger an der St. Johannis-kirche in Magdeburg. Mit einem Anhang, enthaltend Thöldens Damenspielmuster.**

Bogen er udkommet i Magdeburg 1801.

Som det vil forstås af titelbladet, er det virkelige autoriteter, der har været lagt til grund for fremstillingen. Både Philidor og Greco er jo u dødelige navne i skakteorien. Det viser sig også, når man studerer værket nøjere, at forfatteren med denne bog har villet gøre nogle teoretiske afhandlinger af de store mestre, som efterhånden var vanskelige at skaffe, tilgængelige for et større publikum.

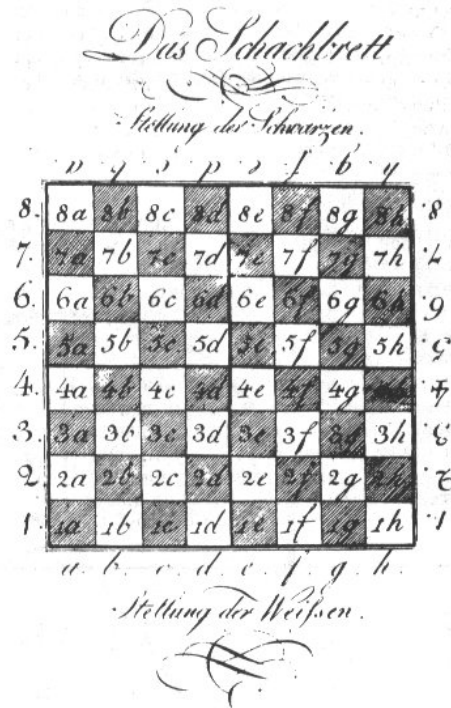
I forordet fortælles — man kunne fristes til at sige naturligvis — kort om skakspillet historie, og vi slipper da heller ikke for den velkendte beretning om det astronomiske antal hvedekorn, som opfinderen Nassir, skulle have som belønning for sin geniale opfindelse.

Tidstypisk er det vel, at denne myte om skakspillet oprindelse er formet som et langt digt. Om spillets karakter hedder det i digtet:

*So wars durch eines Denkers Grübeln einst,
Im grossen Zweck, den Menschen wohlzuthun,
Das Königspiel erfunden! Andre nennen's
Das Tausendsorgenspiel, denn, traun! es heischt
Viel Sorgen und Gedanken! weisen Plan
Des Treffenforderers, und scharfen Blick,
Den Gegenplan des Feindes auszuspähn!*

(Således blev engang ved en tænkens grublen kongespillet opfundet med et stort formål som en velgerning mod menneskeheden. Andre kalder det de tusinde bekymrings spil, for, sandelig, det kræver mange bekymringer og tanker og en klog plan hos udfordrer og et skarpt blik for at kunne udfinde fjendens modplan).

Der er naturligvis også et afsnit om notationen, og i den anledning vil en moderne læser, som er vant til det nutidige system, sikkert ikke mene, at titelbladets løfte om »en bekvem opstilling« er opfyldt. Som det fremgår af illustrationen, er felternes navne de samme, som vi kender, men ombytningen af bogstaver og tal vil nok forvirre mange. Til gengæld kan det måske være praktisk at have forskellige betegnelser for brikker af samme styrke, som det

er tilfældet her. L, S, T står således for D-fløjens løber, springer og tårn, mens kongefløjens officerer hedder Lr, Sr og Tr. Hvor forvirrende det hele tager sig ud, kan man bedst danne sig et indtryk af ved at se et parti fra bogen:

	Hvid	Sort
1.	2e-4e	7u-5e
2.	Lr.1f-4c	Lr.8f-5c
3.	D.1d-2e	7d-6d
4.	2c-3c	Sr.8g-6f
5.	2f-4f	Lr.5c-1g
6.	Tr.1h-1g	5e-4f
7.	2d-3d	7g-5g
8.	2g-3g	4f-3g
9.	L.1c-5g	3g-2h
10.	D.2e-2h	Tr.8h-8g
11.	4e-5e	6d-5e
12.	D.2h-5e	K.8e-8f
13.	L.5g-gh	Tr.8g-7g
14.	L.6h-7g	K.8f-8g
15.	L.7g-6f	K.8g-8f
16.	L.6f-8d	7f-6f
17.	D.5e-6f	K.8f-8e
18.	D.6f-7e+	

Sig så ikke, at skak var lettere i gamle dage! Dette »Musterpartie«, som stammer fra Gustavus Selenus, er som alle bogens partier forsynet med noter og varianter.

Gustavus Selenus er pseudonym for hertug August af Braunschweig og Lüneburg. Han udgav i 1614 en bog om skak, som på det tidspunkt, hvor Kochs bog udkom, allerede var en del forældet. Koch finder således anledning til at bemærke, at Selenus meget sjældent rokerer, og når han gør det, sker det ikke i et, men i to træk, først kongen og i næste træk tårnet.

Pariserklubbens mønsterpartier er ifølge Koch gode at få forstand af for også mere øvede spillere, og når det drejer sig om Philidor, siger Koch, at han er for vanskelig for begyndere. Til gengæld kan selv meget øvede spillere lære noget af Philidor. Besynderligt nok rummer Philidor-afsnittet ikke et eneste parti med Philidors for-

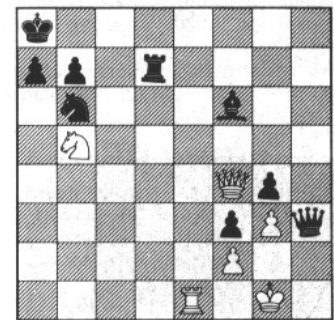

Ole Balslev

svar. Det havde ellers været interessant at se hans egne kommentarer til dette forsvar. Greco er ligesom Selenus fra det 17. årh. Koch karakteriserer ham som en spiller, der ofte vælger overraskende vendinger, således at man også her må advare begyndere mod at gå løs på hans partier. Grecos modgambit, der jo nu kaldes lettisk gambit, findes der desværre ingen eksempler på i bogen, så heller ikke her kan vi finde ophavsmandens egen kommentar.

Systematikken i de gengivne åbningsbøger var overordentlig enkel. Hvert af værkerne er inddeelt i tre afsnit: Almindelige spil, gambitspil (udelukkende konge- og dronninggambit) samt spil med forgave. At der i forgavepartierne forekommer en del eksempler på, at sort trækker først, kan næppe undre nogen. Mere overraskende er det, at denne besynderlige regel også kunne anvendes i de øvrige partier.

Ud over åbningsteorien findes der i Kochs samleværk også en del slutspilsteori. Vi skal se et eksempel fra den afdeling, der gengiver slutspil af Philip Stamma fra Aleppo (udkommet 1777):

Hvid trækker og vinder (løsning sidst i artiklen)

I en særlig afdeling giver Koch for egen regning en oversigt over almindelige taktiske og strategiske principper samt en særlig omtale af de enkelte officerers egenart. Begrebet tempo spiller en stor rolle i disse overvejelser.

Det er vist ret almindeligt, at skakbøger fra denne tidlige periode også rummer afsnit om andre beslægtede spil. Det er i det mindste tilfældet med den her omtalte bog, som bagest har en lang og grundig omtale af Dam med en række partieksempler. Den afdeling skal i øvrigt ikke nærmere omtales her.

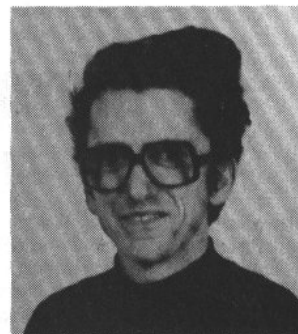
Indbundet sammen med den nævnte bog af Koch findes af samme forfatter en del 2, som udkom to år efter første del. Der er en del rettelser til første del, en ret stor mængde nye »Musterpartier«. Den mest spændende del af dette værk er dog nok et langt latinsk digt på ikke mindre end 663 verslinjer om skak og de gamle romerske og græske guder. Af hensyn til enkelte, mindre lærdede læsere har Koch også en tysk oversættelse af dette digt. Et særligt afsnit handler om skak for fire personer, hvortil der bruges et bræt med 160 felter. Endelig nævnes et spil ved navn Rythmomachi, der spilles af to (hvid og

Fortsættes side 41.

»TAL«

Af Finn Larsen

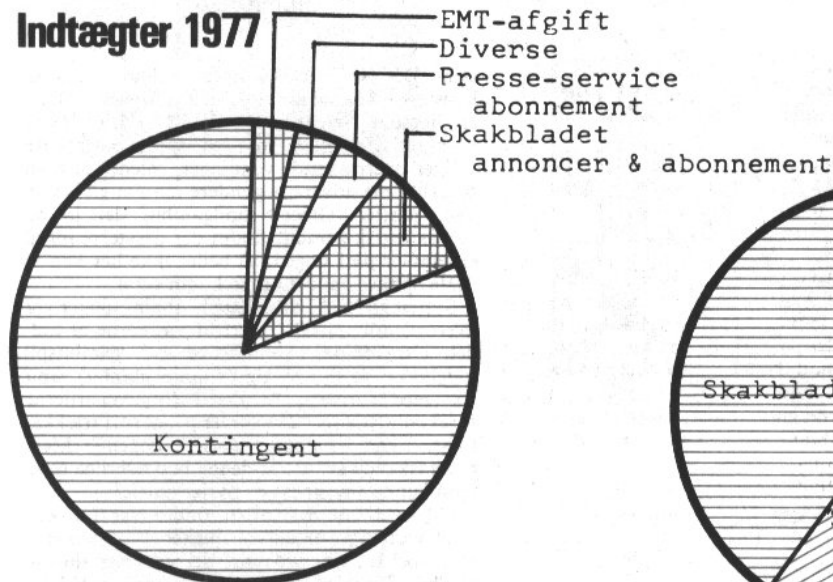

Finn Larsen

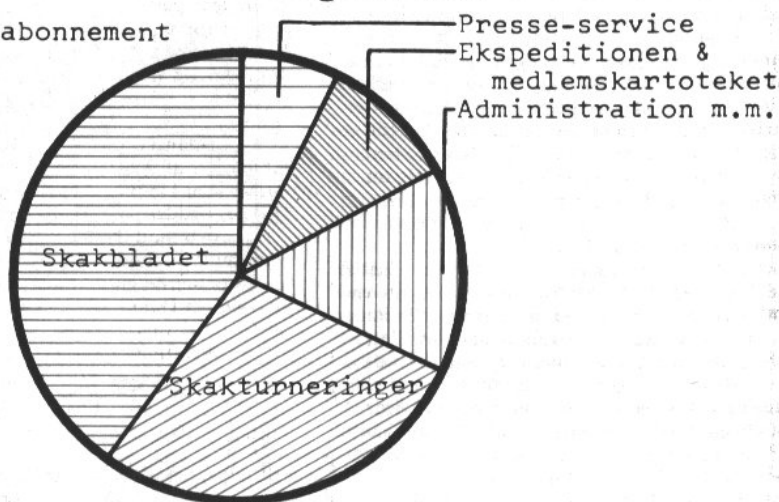
De som nu regner med at skulle læse en artikel om den russiske stormester med ovennævnte navn har taget helt fejl, men opgiv nu ikke — det kan måske alligevel være spændende at se lidt mere end normalt på de tal, der passerer hen over kassererens skrivebord i fritiden.

debatteret i mange år, så der var masser af muligheder for at komme frem med sine meninger, før bladet blev ændret, men man regnede måske med, at der for »mindre« penge ville komme det samme eller et bedre blad ud af denne ændring.

Indtægter 1977

Udgifter 1977

Hvilke slags tal kommer/laves der så her? Ja, bl.a. regnskabstal, medlemstal og forskellige statistikker.

Regnskabstal er mange ting, men lad os nu se lidt på tallene for 1977 i en for Skakbladet ikke helt sædvanlig form

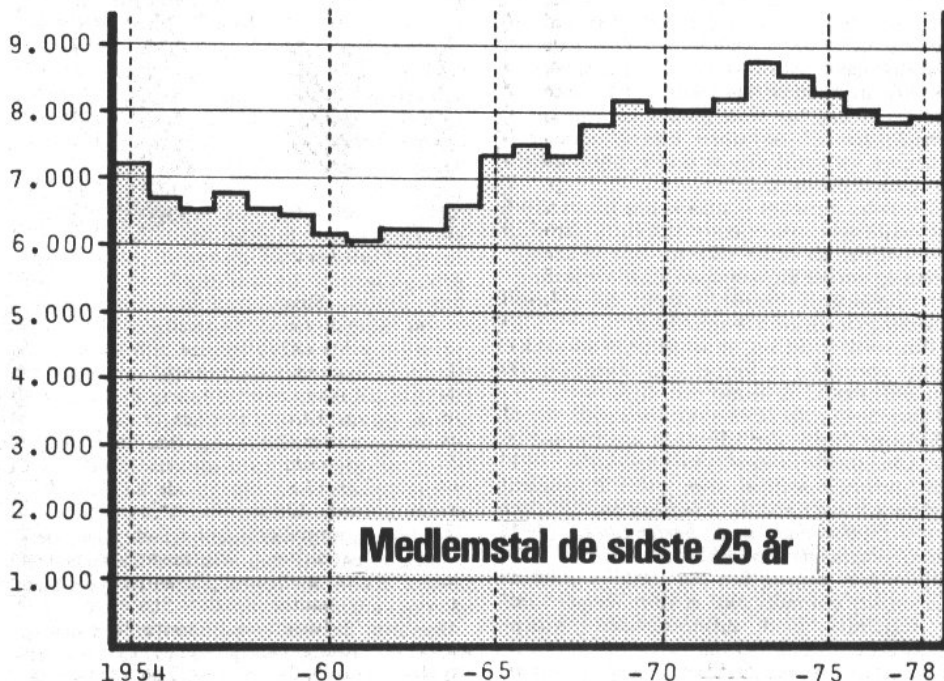
Indtægter 1977

Hvad der sikkert ikke overrasker nogen, kommer langt den største del af indtægterne direkte fra medlemmerne i form af kontingent — for en senior kr. 76,-. De øvrige indtægter udgør for samme »person« kun kr. 16,68.

Kan dette ændres? Det letteste vil være rimelige (set fra os!) andele af tipsmidlerne, men der er indtil videre ikke muligheder for at komme ind her. En af de få andre muligheder er annoncer i Skakbladet i et helt andet antal end vi har i dag. Har nogen ideer og/eller muligheder for hjælp med dette, bedes man komme ud af busken, da en større annoncemængde måske vil virke selvforstærkende og på den måde efterhånden give en rimelig annoncemængde.

Udgifter 1977

Det største stykke »lagkage« Skakbladet indtager en dominerende rolle, idet man dog også skal bemærke en indtægt ved dette i form af annoncer og abonnementer. Hvis bladet ikke fra 1977 var blevet ændret, ville denne »kage« have været tæt på halvdelen — altså klemte de andre noget sammen. På hvilket grundlag fik vi denne ændring? Ja, bl.a. foregik der på delegeretmødet i 1928 (50 år siden!) en større debat omkring de alt for store udgifter til fremstillingen af Skakbladet. Dette sluttede med både et engangskontingent og en 50 pct. kontingentsstigning. En lignende debat har fundet sted på de delegeretmøder, jeg har været med til indtil 1977, hvor der pludselig på grov udemokratisk måde var begået overgreb mod medlemmerne! Dog var der skrevet om det, et udvalgte var nedsat og det var

Et tilbageblik

	1927	1952	1977
Årskontingent	2,-	7,-	70,-
Regnskab:			
Kontingent	4.743	53.447	487.438
Skakbladet	5.400 (82%)	32.518 (70%)	198.675 (53%)
Skaktturneringer	771 (12%)	8.759 (19%)	125.826 (36%)
Diverse	385 (6%)	5.349 (11%)	40.111 (11%)

Skal vi ændre på denne udgiftskage? De fleste kunne nok ønske, at »skakkagen« blev gjort betydeligt større, da det jo er denne sag, vi er fælles om. Dette kan ske ved forøgelse af indtægterne eller en reduktion af de andre udgifter.

Bruger vi denne »skakkage« rigtigt? Mange mener sikkert, at netop hendes/hans interesseområder ikke tilgodeses nok! Dog må konstateres, at store grupper i skoleskak, korrespondanceskak, enkeltmandsturneringen, junior-DM, divisionsturneringen, gymnasieskak og opgaveskak får andele af dette. Sidst men ikke mindst får vore topspillere (både juniorer og seniorer) andele ved deltagelse i såvel danske som udenlandske turneringer.

Et tilbageblik

Nu da dette er et jubilæumsnummer, må jeg se lidt i tidsmæssig retning. Det er som sædvanligt lettest at se bagud. Følgende opstilling viser både noget om den danske kronens værdi og ændringer i Unionen's anvendelse af kontingentet

De i parentes angivne procenter er fordelingen af udgifterne. Disse går stadig i retning af en mindre andel til Skakbladet og en tilsvarende større at spille skak for. Så er udgifterne til skaktturneringer i 1977 endog mindre end både 1976 og 1978 (budget).

Det kan også ses af disse tal, at 1927 gav et betydeligt underskud, hvorimod både 1952 og 1977 var år med pæne overskud.

Medlemstal de sidste 25 år

Igennem disse år har medlemstallet bevæget sig en hel del op og ned — og det ligger nu 700 over 1954-tallet. Hvert år ud- og indmeldes et antal, der svarer til 20-25% af hele medlemsskaren, så det behøver kun at forblive en brøkdel af disse i klubberne, for at give Unionen en betydelig medlemsfremgang. Toppen i 1973 hænger sammen med VM-matchen Spasskij-Fischer på Island, så med Dansk Skak Union's medlemstal må man sige »En dårlig reklame er bedre end ingen reklame«. Det vundne tabtes igen i løbet af 3-4 år. Igen fra 77 til 78 kom en beskedent stigning som måske skyldes avisstrejken i 77, idet denne også har fået skyld for et større fødselstal end sædvanligt! Det er ikke alle avislæsere, der er begyndt i skakklubberne.

»Privat« statistik

Breve afsendt	1.750
Giro ind- & udbetalinger	1.150
Bank ind- & udbetalinger	350
Kassebilag	900 mm.
Møder	55 timer
Telefonsamtaler	75 timer
Tidsforbrug ialt	1½ time pr. dag

For dem der endnu ikke er »stået af«, er der lidt statistik fra min hobby som Unionskasserer for året 1977.

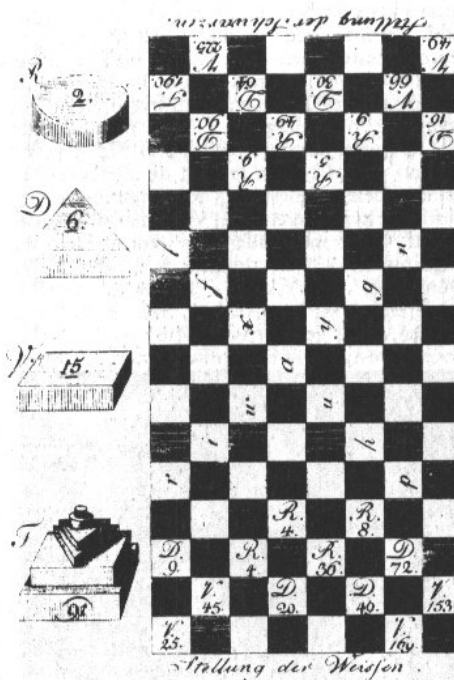
I antallet af afsendte breve indgår 400 med rettesblade til Skakhåndbogen, som en af mine skakvenner har klaret for mig. Ca. en fjerdedel af kassebilagene stammer fra ekspeditionen, som månedligt overfører en bunke af disse og et regnskab hertil.

Tilbage er kun at håbe at arbejdet i jubilæumsåret bliver større end det ovenfor viste, idet jeg så vil tro, at det også bliver et bedre år for dansk skak.

Finn Larsen

Fortsat fra side 39.

sort) på et bræt som det her afbildede og med tre forskellige brik-arter.

I afdelingen med nye mønsterpartier lykkedes det at finde et Philidors forsvar, som bringes her i nutidig notation og med de originale kommentarer: (Spillernes navne og partiets øvrige data kendes ikke). 1.e4, e5 2.Sf3, d6. (Dette træk strider mod det almindelige — også af Philidor — fastslåede princip, at det først må komme, når hvid har spillet sin f-bonde frem). 3.d4. (Dette gambittræk er meget farligt, selv om Philidor anser det for at være det bedste). 3.—, f5 4.dxe5. (Eller exf5, e4 5.De2, De7 6.Sg5, Sf6 7.Sc3, d5 8.g4, h5 9.Lh3, hxc4 10.Lxc4, g6 11.Se6, gxf5 12.Sxf8, Dxf8 13.Lf3 med lige chancer). 4.—, fxe4 5.Sg5, d5 6.e6. (Med truslen Sf7, også 6.f4 havde været godt). 6.—, Sh6 7.c4. (For at splitte modstanderens bønder). 7.—, c6. (Eller 7.—, d4 8.Se4, Lb4+ 9.Ld2, Lxd2+ 10.Sxd2, 0-0 11.Ld3, Le6 med lige spil). 8.Sc3, Lb4 9.Dh5+, Kf8 10.Sxf7, De8 11.cxd5. (11.Lxh6 havde ikke været godt p.g.a. 11.—, Dxe6 12.De5, Dxf7 13.Lxc7+, Dxc7 med bedst spil for sort). 11.—, cxd5 12.Dxd5, Sxf7 13.exf7, Dc6 og efter endnu nogle få træk konstaterer forfatteren, at sort står klart bedst.

(Løsning på slutspillet: 1.Te8+, Ld8 2.Txd8+, Txd8 3.Sc7+, Kb8 4.Sa6+, Ka8 5.Db8+, Txb6 6.Sc7 mat).

Ole Balslev

International korrespondanceskak Af Arne Henriksen

I mange år var dansk deltagelse i internationale k-turneringer meget beskedent, omkring 1950'erne deltog ofte kun fra 30 til 60 spillere årligt, dels i Europaturneringerne (EU) og dels i verdensturneringerne (WT), og der var meget få, der nåede bemærkelsesværdige resultater, først omkring 1960'erne begyndte danske spillere at gøre sig gældende, og det blev endnu bedre i 1970'erne, hvor vi har nået en række ganske udmærkede resultater.

Hvad angår antallet af spillere, der i de seneste år deltager i de almindelige op- og nedryknings-turneringer i EU og WT, ligger Danmark nu smukt placeret blandt alle til ICCF knyttede skaknationer, der deltager omkring 250 spillere hvert år, og kun de allerstørste skaknationer som f.eks. Vest- og Østtyskland har væsentlig flere tilmeldinger end vi. CSSR, Sovjet, Sverige, Østrig og Rumænien har ikke stort flere tilmeldinger end vi, så at vi indtager en flot 8. plads mellem mere end 50 nationer. Hertil kommer så, at vi har ikke få deltagere i særtturneringer som f.eks. olympiader, Europaholdturneringer, tema- og pokaltturneringer samt landskampe, så at det samlede antal danske spillere, der spiller internationalt, når op på ca. 400. Der er således grund til at glæde sig over det stadigt voksende antal deltagere inden for international k-skak samtidig med, at vi når bedre og bedre resultater.

Dette sidste fremgår tydeligt af, at Danmark får flere og flere titler i k-skak. Inden for internationale k-skak kan man — foruden i visse særtturneringer — opnå følgende titler: 1) verdensmester 2) stormestre 3) Europamestre 4) internationale k-mestre 5) »halve« internationale k-mestre 6) internationale dommere. Blandt 1) og 2) har vi endnu ingen (men der vil komme een i 1978 eller i 1979, se senere), blandt 3) har vi to,

Arne Henriksen

Jørn Sloth, Århus og Ove Ekebjærg, Søborg, og deres EU-mesterskab gjorde, at de tillige kom ind under kategori 4), blandt 4) iøvrigt har vi Mogens Christensen, Randers (1963), Julius Nielsen, Rødovre (1967), Erik Bang, Århus (1974) og Henrik Sørensen, Hillerød (1977). M. Christensen og J. Nielsen fik titlen iflg. resultater i internationale turneringer, Erik Bang ved at opnå 75% gevinst i det EU-mesterskab, som Sloth vandt i 1973, og Henrik Sørensen ved i det 13. Europamesterskab 'at score 11 af 13 mulige, dette EU-mesterskab er endnu ikke helt færdigt, men det er mere end sandsynligt, at H. Sørensen bliver vor næste EU-mester. I kategori 5) har vi for få år siden og navnlig i de seneste år fået i alt 8 titler, nemlig Anders Berggren, Middelfart, Arne Henriksen, Tarm, Lars Hyldkrog, Kbhvn., Allan Jensen, Allerød, Ernst Larsen, Århus, V.B. Quist, Bogense, A.J. Roos, Hillerød og Ove Søgaard, Kbhvn. I kategori 6) undertegnede. I sidst afsluttede OL-semifinale kvalificerede vi os til den nu igangværende OL-finale, og vi har samtidig meldt os til den ligeledes igangværende OL-semifinale, i dem begge deltager vi med 6 spillere, herunder mange af ovennævnte med titler forsynede.

Julius Nielsen, der nu er 76 år gammel, kan betegnes som vor internationale »Grand Old Man«, idet han i mange år har deltaget i ad-

Julius Nielsen

skillige udenlandske turneringer, og hvor han gennem en række smukke resultater til sidst kvalificerede sig til deltagelse i det 5. verdensmesterskab, heri opnåede han i alt 9 af 16 mulige points og kom på en delt 7/8 plads, kun få points fra 1. pladsen. — Han deltog desuden i den store Dr. Dyckhoff-mindeturnering, hvor han i lighed med de øvrige deltagere blev *indbudt*. I denne stærkt besatte turnering med en række af datidens allerbedste k-spillere nåede han ved en storartet indsats at dele 3. og 4. pladsen med 10½ p. af 15 mulige. — I en senere semifinale til VM/7 opnåede han 1. pladsen med 9 af 12 mulige, men i selve VM/7-finalen klarede Julius Nielsen sig mindre godt og havnede mellem de uplacerede (1975). Efter dette resultat internationalt har J.N. spillet hjemligt og scorede i landsholdsklassen 1975 5½ af 9, og han deltog desuden i landsholdsklassen 1977. — Det er enestående, at J.N. gennem så mange år, såvel herhjemme som i udlandet, har tilhørt eliten blandt k-spillere. DSU kan med rette være stolt af at have ham som repræsentant for vort ædle spil, som han med nidkærhed og stor dygtighed har dyrket. Hertil kommer så, at han personlig er en helt igennem fin mand, beskeden og venlig i alle forhold. — Blandt de ældre k-spillere, der i mindre grad har spillet internationalt, kan endnu nævnes P. Korning, der dog især har spillet hjemligt, men som også engang bl.a. har deltaget i Nordensmesterskabet, som han vandt efter omkamp med Sverige.

I Julius Niensens fodspor er især i de senere år vokset en hel række af meget dygtige k-spillere op. Een af dem, Jørn Sloth, startede som meget ung i en international turnering, nemlig i OL/semifinalen/6, der afsluttedes i 1968. Der deltog 6 danske spillere, og Jørn Sloth, der på det tidspunkt var »mindre kendt«, fik alligevel tildelt pladsen som nr. 3, og han gjorde det usædvanlig fint, idet han scorede 7 af 8 mulige ved at vinde 6 partier og gøre 2 remis, hvilket resultat placerede ham som en overlegen vinder på bræt 3. — I tiden, der fulgte, »nøjedes« han med at spille nærskak og at studere sine to fag, matematik og russisk, ved universitetet i Århus. Undertegnet så ham første gang i Tarm ved en gymnasieturnering, hvor jeg lagde mærke til ham, idet han ved et meget smukt spil bankede een af de dygtigste spillere, vi har haft i Tarm. Foruden hans store spillestyrke allerede dengang fik jeg indtryk af en usædvanlig stille, beskeden og venlig ung mand.

Men som sagt passede han sit job på universitetet noget senere, spillede en hel del nærskak, og endnu senere, da han fik mere tid (og vel også lyst), meldte han sig til en international M-klasse — med henblik på at kunne deltage i et Europamesterskab, hvis han vandt M-klassen. På det tidspunkt var jeg helt klar over, at det var værd at prøve at spare ham for de ca. tre år, der krævedes til en M-klasse, og jeg forklarede vidt og bredt fru von Massow, Hamburg, der styrede tilmeldingerne, om Jørn Sloths udmærkede egenskaber som skakspiller, nævnte alle betydende resultater fra hjemlandet, men nej, han skulle igennem en M-klasse, som han skulle vinde — og så kunne han deltage i et EU-mesterskab. Så kløede jeg endnu mere på og roste Sloth til skyerne, smurte tykt på, og så til allersidst kunne fru von Massow stå imod, og hun gav sig, men bedyrede, at hun således ikke rettede sig efter omtalte regler. Jeg »lovede« for, at hun ikke ville fortryde, hvad hun havde gjort. Og glad var jeg på Sloths vegne: han fik tilladelse til straks at spille i et EU-mesterskab. Noget før den tid hav-

de en anden dansk k-spiller kvalificeret sig et EU-mesterskab, nemlig Erik Bang, også Århus (han havde vundet en EU/M/15 gruppe med 12½ af 15, og det traf sig således, at de to, Erik Bang og Jørn Sloth, kom til at spille i det 8. EU-mesterskab, og som mange måske husker: begge med fremragende resultat, idet Sloth blev Europamester med 12½ af 14 mulige, mens Bang måtte »nøjes« med 10½ af 14, hvorved de dog begge blev IM, men Sloth kvalificerede sig ydermere til deltagelse i den næstfølgende VM/8/finale, der startede den 1.7.1975, og hvor han nu prøver lykken mellem de allerbedste k-spillere, dels stormestre og dels spillere, der som Sloth har kvalificeret sig til VM/finalen. Følgende af hans modspillere er stormestre: W. Sagorowski, Sovjet, tidligere VM, Dr. H.W. Dünhaupt, Vesttyskland, J. Estrin, Sovjet, nuværende VM, Eric Arnlin, Sverige, J. Boey, Belgien, nr. 2 ved forrige VM og A.J. Chasin, Sovjet. De øvrige af hans modstandere er følgen-

Jørn Sloth

de: J. Nun, CSSR, L.J. Abramow, Sovjet, J. Mädlar, DDR, W.T. Kosenkow, Sovjet, H. de Carbonnel, Vesttyskland, M.M. Kletsel, Sovjet, E. Walther, Schweiz og S.A. Siklos, Canada.

Sloth har til nu — i skrivende stund — gjort det usædvanlig flot, idet han har afsluttet 13 af sine 14 spil med det strålende resultat: 10 af 13 eller 77% gevinst. Vi venter i stor spænding på de sidste afgørende resultater.

Danmark har deltaget i de internationale Olympiader (OL) flere gange, nu senest i OL/8/semifinalen og med start i 1977 i såvel OL/8/finalen som i OL/9/semifinalerne. OL-holdene består af 6 spillere, der — for semifinalernes vedkommende — opdeles i et antal sektioner, hvis mængde afhænger af tilmeldingerne. Således kom Danmark i OL/8/semifinalerne i sektion 3 til at spille mod CSSR, DDR, Rumænien, England, Tyrkiet, Belgien, Australien, Italien, Brasilien og Chile, og vi stillede med følgende — som vi synes — udmærkede hold, nemlig: 1) Erik Bang, Århus 2) Allan Jensen, Allerød 3) Henrik Sørensen, Hillerød 4) Anders Berggreen, Middelfart 5) J. Grotum Nielsen, Rødekro og 6) H.W. May, Haderslev. Hver af de seks spillere skulle altså spille 10 partier, og de scorede således: Bang 8 af 10, Jensen 6, Sørensen 8, Berggreen 8, Grotum Nielsen 5 og May 5½, eller tilsammen i alt 40½ points. Vi vandt over 8 lande, spillede uafgjort med Tyrkiet og tabte kun en kamp mod Australien (2½—3½). To andre lande nåede også i alt 40½, nemlig CSSR og DDR, men da vi havde vundet over begge disse lande, placeredes vi som nr. 1 og kom altså med i OL/8/finalen, der startede den 1. marts 1977. Hertil tilmeldte vi følgende hold: 1) Erik Bang 2) Henrik Sørensen 3) Ove Søgaard, Kbhvn. 4) Anders Berggreen 5) Bent Sørensen, Aalborg og 6) P. Gallmayer, Kbhvn. Vi ville naturligvis gerne have haft Jørn Sloth og Ove Ekebjærg med på holdet, men da de begge skulle spille VM, måtte dette opgives, og Allan Jensen ønskede at spille på det lidt senere startede OL/9/semifinalehold, endvidere

udskiftedes Grotum Nielsen og May efter nogen forhandling med ovenstående nr. 5 og 6. I denne finale er foreløbig kun få resultater ligesom i OL/9/semifinalen, der startede den 1.5.1977, og hvor Danmark stillede med følgende hold: 1) Allan Jensen, Allerød 2) Chr. Waagner Nielsen, Hjørring 3) Jens Otto Pedersen, Brabrand 4) Lars Hyldkrog, Kbhvn. 5) Viggo Bové Quist, Bogense og 6) Gunnar Nielsen, Egtved.

Blandt ovennævnte OL-deltagere er følgende tildelt en halv international mestertitel: Allan Jensen og Anders Berggreen ifølge resultater fra OL/8/semifinalerne — som også Erik Bang og Henrik Sørensen, der dog begge har fået tildelt en hel titel (IM) ifølge resultater fra henholdsvis det 8. og det 13. Europamesterskab. Desuden har Ove Søgaard, Lars Hyldkrog og V.B. Quist fået en ½ IM ifølge resultater i det 1. Europa-holdmesterskab (se senere). Det er som nævnt endnu ikke muligt at udtale sig om vore chancer i de to sidstnævnte OL, men det kan i hvert fald siges, at begge vore hold får meget stærk modstand, når man har set »navnene« på modstanderne. Vore to topfolk i OL/8/finalen, Bang og Sørensen, er dog begge ret optimistiske og meddeler at have flere gode stillinger, således kan det nævnes, at Bang står endog meget gunstigt mod selve VM Estrin, Sovjet, der rimeligvis snart kapitulerer, denne Estrin er til at slå, og det har bl.a. vist sig i det igangværende VM/8, hvor han har tabt til Mädlar, DDR, W.T. Kosenkow, Sovjet, H. de Carbonnel, Vesttyskland og til A.J. Chasin, Sovjet (ligesom han også tidligere har tabt til såvel Julius Nielsen som til undertegnede). — Med hensyn til Erik Bang, der spiller på førstepladsen i OL/8/finalen, har han en mulighed for at erobre en stormestertitel, dersom han bliver bedst placerede på førstepladsen uanset opnåede points eller får mindst 75% gevinst. Det vil dog være endog meget vanskeligt for ham, men ikke umuligt, hans modstandere er: W. Muir, USA, W. Milan, CSSR, M. van Leens Dijkstra, Holland, J. Krzyszton, Polen, E. Sterud, Norge, A. Dobrotitsch, Bulgarien, F. Brglez, Jugoslavien (tidligere Europamester), K.B. Richardson, England, E. Haag, Ungarn, J. Estrin, Sovjet (VM), Erik Arnlin, Sverige og E. Thiele, DDR, der alle — undtagen een eneste, har større rating end Erik Bang. Mod de tre, der har størst rating, Richardson, Estrin og Arnlin, står Erik Bang endog meget gunstigt! — Også Henrik Sørensen på 2. pladsen fortæller om drabelige slagsmål, men er — som Bang — ret optimistisk med hensyn til udfaldet, han har remiseret med den svenske k-mester, B. Hammar, og mener i øvrigt ikke at stå med dårlige chancer i de fleste partier. Han har som nævnt iøvrigt afsluttet det 13. Europamesterskab med 11 af 13 mulige (85% gevinst!) og er næsten 100% sikker på at blive vor næste Europamester. Kun een eneste, Weissenburger, Vesttyskland, kan teoretisk opnå 11 points også, han mangler 3 partier og har 8 af 10 og skal således vinde sine tre sidste partier for at nå op på 11 points, men ifølge Henrik Sørensens viden om hans stillinger skulle dette ikke være muligt. På ICCF-kongressen i Landskrona i 1977 blev Henrik Sørensen tildelt en hel titel (IM) som følge af ovennævnte resultat. — Ove Ekebjærg, Søborg, erobrede som bekendt vort 2. Europamesterskab i 1976, idet han scorede 12½ af 14 mulige points uden tabspartier og er nu i gang med det 9. VM, hvor han til nu ingen resultater har, men han meddeler, at også han er meget tilfreds med sine stillinger og håber på et godt resultat. Han mener at stå til gevinst i flere partier og ikke dårligt i resten, måske vi også her får en ny stormester? — I Europa-holdmesterskaberne 1 deltog Danmark med følgende hold: 1) Ove Søgaard, Kbhvn., der scorede 4 af 6 og fik en ½ IM 2) Hans Rasmussen, Viby J., 3½ p. 3) Bent Hansen, Kbhvn., 1½ 4) V.B. Quist, Bogense, 4½ p. og en ½ IM 5) Lars Hyldkrog, Kbhvn., 4½ p. og en ½ IM 6) Hans Kelstrup, Viborg, 4 p. 7) H.W. May, Haderslev, 1 p. 8)

fortsættes side 61

Naturlige modsætninger

Af Bent Larsen

Det er jo rigtigt nok, at tiden mellem disse to DSU-jubilæer, 50 og 75, falder sammen med min hidtidige internationale skakkarriere, så det var forståeligt, at Forretningsudvalget og redaktøren syntes, det var en god idé med en artikel om denne karriere og mit forhold til DSU, måske også lidt meninger om den jubilerende organisation. Det gik jeg med i hovedet, og så blev jeg betænkelig! Det skulle vel være et festligt jubilæumsnummer? Der kunne komme til at stå nogle skrækkelige ting om DSU i den artikel..... Skulle vi ikke finde på et andet emne? Men det skulle vi altså ikke, fik jeg at vide, og et par grove sandheder mente man også at kunne kapere midt i festmiddagen. Så nu ved jeg ikke, om F i FU står for forretning, fest eller frihed, eller måske noget med frisk. Men tillykke med jubilæet, og her kommer så de ubesmykkede sandheder.

Det er jo nemlig sådan, at der i hele den pågældende periode har bestået en række naturlige modsætningsforhold mellem unionen og undertegnede. Heri er der intet forkert eller dadelværdigt, og en del af tiden er disse modsætningsforhold da også blevet behandlet på en rimelig og fornuftig måde fra begge sider. Men kom ikke og sig, at det har været tilfældet i alle situationer.

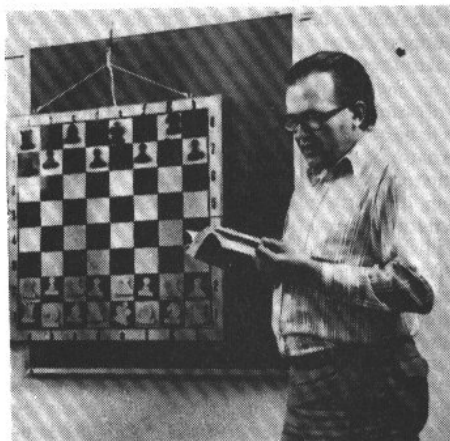
Hvilke modsætninger? For det første mellem organisationsfolk og spiller, senere kan vi vel sige organisationsfolk og topspiller. Endvidere i de første år mellem gamle og ung, og senere mellem amatører og professionelle. At jeg det meste af tiden boede i København var heller ikke et aktiv i hovedbestyrelsen, selv om jeg var født og opvokset i Jylland. Modsætningen mellem hovedstad og provins er blevet mindre i de sidste år. Det var da i hvert fald godt, jeg ikke meldte mig i en arbejderklub, da jeg kom til København. Unge skakspillere aner ikke, hvilke stemninger der kunne piskes op mellem de to organisationer, og særlig slemt var det jo, at Forbundet i en del år havde flest medlemmer i København.

Modsætningen mellem København og resten af Skakdanmark gav sig i øvrigt i visse situationer det udmærkede udslag, at hvis jeg var uvenner med KSU, var jeg gode venner med DSU, helt automatisk. Det bedste eksempel er fra 1959, da Skakklubben Nimzowitsch lavede en træningsturnering samtidig med Københavns mesterskabet. KSU satte os i karantæne, hvad DSU ikke kunne gå ind for. Man føjede spot til skade ved at supplere landsholdsklassen med en spiller (Frode Terkelsen), der havde opnået et smukt resultat i træningsturneringen. — For et par år siden er det vedtaget, at der godt må spilles andre koordinerede turneringer samtidig med Påsketurneringen. Man synes altså på vej bort fra den ide, at skakorganisationers formål er at forbyde folk at spille skak.

Hvis vi går helt tilbage til 1953, var der en anden karantænesag i København, men den forblev i overvejende grad et københavnsk anliggende, og jeg var ikke direkte indblandet. Jeg havde været hjemme i Aalborg i januar, og da jeg kom til København, vidste jeg intet. Men jeg vil da godt sige, at hvis jeg havde kendt sagens enkeltheder, havde jeg nok heller ikke følt lyst til at spille KM. Det var i den kolde krigs dage, og trods alle bortforklaringer virker det sandsynligt, at KSUs bestyrelse holdt Tornerup borte fra KM af den enkle grund, at han skrev om skak i Land og Folk. Det er svært at sige, om DSU kunne have grebet ind i sagen på et tidligt tidspunkt. Jeg tror ikke, de københavnske spillere overvejede denne mulighed, man havde jo også kun været medlem af DSU i godt 30 år..... Og

hvis man havde forhørt sig i hovedbestyrelsen, havde der nok været flertal for et standpunkt, der byggede på, at der altid var vrøvl med Jens Enevoldsen.

Her bevæger vi os vist i udkanten af emnet, både geografisk og tidsmæssigt. Men sagen siger et og andet om forholdet mellem København og provinsen i 1953. Det var dengang, man havde et provinsklubmesterskab og et KM. De tider kan vel komme igen. Så sent som sidste år blev det påstået, at de københavnske klubber ikke kan få deres hold til at rejse til det mørke Jylland. Lad mig benytte lejligheden til at berette, at i Spanien, med meget større afstande, drømmer nogle af de største klubber om en turnering som den danske, i stedet for som nu at spille ni runder på ni dage på et sted. Det er nok sådan, at forandringer fryder, men man mener, man kunne få meget mere presse og flere tilskuere på den anden måde. Hvor mange tilskuere har man til en divisionskamp i Danmark? Gør man noget for at skabe interesse og lokke folk til? Tænk en og anden DSU-mand somme tider på, hvad der er galt, når unionens medlemstal i forhold til Danmarks befolkningstal har kunnet synke mellem de to jubilæer? Dette på trods af øget fritid for alle, på trods af indsatsen inden for skole-skakken og på trods af et generelt højere uddannelsesniveau. Og på trods af, at man i en stor del af perioden har haft en af verdens ti stærkeste skakmestre, hvilket vel på forskellig vis har kunnet bruges til at stimulere interessen. Mon ikke man har manglet fantasi? Mon ikke nye spillere modtages dårligt i de fleste skakklubber? Mon ikke man glemmer, at skak kan dyrkes på mange måder? Det skal ikke være koordinerede turneringer og rating-ræs altsammen. Eller lynskak. Der er slutspilstudier og opgaver og skakspillets historie og meget andet.

Bent Larsen i underviserens rolle

En del unge skakspillere lægger spillet på hylden, når uddannelsen, karrierestarten eller familielivet gør det nødvendigt. Ti-femten år senere får mange af dem lyst og tid til skak igen, men ikke med en altopslugende ærgerrighed. Efter den lange pause indser de fleste, at de aldrig bliver de store turneringsspillere. Men sådan som sagerne står i de fleste skakklubber, er den slags skakspillere bedre tjent med at dyrke deres interesse helt privat, finde et par hyggelige skakvenner og låne eller købe nogle gode bøger. En masse af de folk ville gladeligt blive medlemmer af Støtteforeningen uden de fjollede whisky-præmier, hvis ellers nærmeste DSU-klub havde noget at byde dem. Det klassiske journalist-spørgsmål er godt nok: er skak spil, sport, kunst, videnskab, matematik, litteratur eller hvad? —

Bent Larsen

Det er bare svarene, der ikke er så gode, for hvis man giver sig til at fremhæve en enkelt side af skakspillets væsen, ødelægger man en hel masse. Skakorganisationer har det med at satse på sportssiden, det er det nemmeste. I lande med regeringsstøttede skakforbund skal man helst kunne fremvise resultater og titler for pengene. Når den slags først bliver rigtig godt organiseret, er vejen til korruption og snydri ikke lang. Men den slags bekymringer er Dansk Skak Union da i hvert fald fri for.

For en skakspiller må Island stå som et af de mest kultiverede lande, man kan besøge. Det lille lands to stormestre får gymnasielærerløn fra undervisningsministeriet, men uden nøje definerede arbejdsopgaver. Blot håber man, at de på forskellig vis vil virke for spillets udbredelse blandt ungdommen. — Jeg synger ikke for nogen syg moster og har ikke brug for fast ansættelse nogen steder, og jeg anser det heller ikke for en alvorlig fiasko for DSU, at man ikke har kunnet få et sugerør ned i statskassen. Jeg tvivler på, det er i DSUs interesse at blive medlem af Dansk Idrætsforbund, men jeg kan måske nok være temmelig ligeglad.

Umyndiggørelse

Noget af det værste, jeg har været ude for fra DSUs side, var forskellige former for umyndiggørelse. Ung kontra gamle. Ledere med diktator-tilbøjeligheder. Måske ledere, der vidste, hvordan forskellige sportsledere husede med deres unge undersåtter. I spørgsmålet om redaktør-jobbet ved Skakbladet oplevede jeg slemme ting. To gange blev jeg spurgt, om jeg ville have det. Den første gang af min hovedkredsformand. Jeg sagde ja. På hovedbestyrelsesmødet fremsatte han så sit forslag. Da det trak op til en vedtagelse, trak han det tilbage!! Jeg har aldrig forstået hvorfor, men nogle skakpolitikere er så snedige, at vi andre må stå med åben mund. Anden gang kom forespørgslen fra FU, men man foretog en kovending med den begrundelse, at det vel var bedst, jeg blev færdig med mine ingeniørstudier først!! Min mening desangående spillede åbenbart ingen rolle, og for resten havde jeg lagt studierne på hylden. Redaktørjobbet var ikke godt betalt, men jeg kunne leve af meget små penge dengang. Det var omtrent den samme hovedbestyrelse, der to år senere støttede Tuxens meget ufine behandling af mig i spørgsmålet om zoneturneringen. Tuxen havde for højt blodtryk, og hans kone var syg, og man kunne ikke lide at sige ham imod.

På nogle måder havde Tuxen større format end de andre formænd, unionen har haft i min tid. Men han kunne ikke altid styre sit temperament, og jeg var nok før eller senere raget uklar med ham i alle tilfælde, selv om jeg faktisk var sådan en stilfærdig og omgængelig ung mand. Sådan var de fleste unge dengang. Ingen skarpe politiske standpunkter, det skulle jo nok gå altsammen. Det vigtigste var, at nationen havde overlevet den tyske besættelse. Og hvis vi bare allesammen var flittige og fornuftige, fik vi nok aldrig en krise som den i 1930'erne. Jeg kunne fra starten godt lide Tuxen, som jeg jo lærte at kende i Aalborg. Senere flyttede han til Fredericia, og der kom det i forbindelse med landskampen mod DDR i 1957 til en beklagelig

episode, der indtager en særstilling i disse memoirer. Ellers har jeg selvfølgelig altid haft ret, når jeg stødte sammen med organisationsfolk, hvadenten det var på KSU- eller DSU-plan eller oppe i den store FIDE-verden. Men i Fredericia var det mig, der dummede mig.

Landskampen kom som afslutning på en uge, hvor jeg skulle aflevere et kursusarbejde på Polyteknisk Læreanstalt. Hvad kursusarbejdet angik, var jeg altid en langsom starter, for at sige det mildt. Men jeg var god i spurten, og jeg skulle altså spille landskamp efter en uge med meget lidt søvn. Jeg ville sende afbud, men det kunne jeg ikke få lov til. Tuxen havde fået denne landskamp på benene ved at imponere byens borgerskab med min fine nye stormestertitel. Jeg fandt mig fromt i min skæbne og tog toget til Fredericia, hvor jeg om lørdagen fik bank af Uhlmann, der spillede et udmærket parti. Derefter havnede jeg sammen med to andre af de danske spillere i en flok beundrere. Det var en fodboldklub, der fejrede jubilæum. Jeg fik vist ikke særlig meget at drikke, men når man er træt og søvngig, skal der ikke så meget til. Næste morgen lidt i 9 stod der nogle holdkammerater og ruskede i mig. Sæt reserven på, bad jeg fra mit sygeleje. Men det var de ikke glade for, for så fik de to andre deltagere i fodboldhøjtidelighederne jo nok ballade. Nå, jeg blev så stabelt på benene og satte mig til at spille hvid i en Kongeinder. Partiet var ikke påfaldende dårligt, men efterhånden blev Uhlmanns angreb på kongefløjen for stærkt. Borgå kom en gang imellem og puffede til mig, når han var bange for, jeg skulle falde ned af stolen. Men 2-0 til Uhlmann.

Tuxen blev ude af sig selv, og raseriet fik afløb på forskellige måder, jeg ikke kunne goutere. Forskellige skakkammerater blev beskyldt for at have gjort mig til et alkoholvrag, og særlig utilgiveligt var et brev til mine forældre. Altså igen en fuldstændig benægtelse af, at man er nået til skelsår og alder. Torben Ulrich ragede uklar med tennisforbundet, og Elvstrøm med sejsportsforbundet, måske er det en naturlov. Men det er sandsynligvis godt at få nogle temmelig unge formænd en gang imellem.

Kort forinden var jeg ellers blevet laurbærkranset. Det var ved afslutningen på påske-turneringen i Odense. Konsulen holdt tale, man var sandelig stolte af, at man havde fået en stormester. Det var jo også en eksklusiv titel dengang, og intet andet land af Danmarks størrelse havde sådan en. Jeg greb lejligheden til at ønske Palle Ravn tillykke med DM og fik sagt, at sejren måtte være en særlig tilfredsstillende for ham, fordi han kun var kommet med på afbud. Dengang stod tre hovedbestyrelsesmedlemmer for invitationerne. Et af dem prøvede at overbevise mig om, at Palle havde været en af de oprindeligt inviterede, men det havde han altså ikke. Kort tid efter fik man spilleudvalget, der i første omgang var noget af en korrespondanceklub. Senere kom det til at bestå af tre pålidelige personer fra Gentofte, og det var jo meget bedre. Så samlede man hos Jørgen Hågen og senere hos Haahr, det fungerede udmærket. Men min arbejdsindsats var beskeden, jeg rejste jo også så meget. Det var de to nævnte pennenførere, der trak det store læs.

Amatørorganisation

I det hele taget må det anerkendes, at en række ledere gør et stort og ulønnet arbejde rundt omkring på de forskellige poster i union og klubber. Men det irriterende er jo, at man næsten ikke kan kritisere dem! De gør det jo så godt, de kan. De gør det af idealisme. De gør det gratis. Og hvis man gør dem kede af det, får man såmænd nok nogle, der er ringere. DSU er en amatørorganisation med de fordele og ulemper, som dette indebærer.

Dette, og i øvrigt den omstændighed at Danmark er et lille land, og at man mener at burde forsøge at holde skak og politik adskilt, alt dette har undertiden skaffet mig nogle irriterende

problemer med FIDE. Andre VM-kandidater kommer fra lande, hvor en heltidsarbejdende organisationsmand i en snæver vending tager på en flyvetur og besnækker forskellige mennesker. Danmark bøjer sig pænt for alle afgørelser. Andre lande protesterer, og FIDE er jo nu engang en svag organisation. En overgang var Schøller Larsen ved at blive interesseret i den skaklige verdenspolitik, men efterhånden mistede han lysten, hvad der ikke er noget at sige til. FIDE er en rodebublik.

Det mærkelige er, at en flittig læser af Skakbladet kunne have fået det indtryk, at det helt store spørgsmål var, om jeg skulle have sekundant med til de forskellige FIDE-turneringer. Formynderi igen. Jeg skal nok selv bestemme, om jeg vil have sekundant med, og hvem skulle det for resten være? Næh, problemet har været DSUs alt for venlige holdning over for FIDE. Særlig slemt var det i 1968, da både Spasskij og jeg var meget fortørnede over præsident Rogards private forfængelighedsarrangement i Malmø, uden om det svenske skakforbund. Det var også lidt mystisk, at der ingen steder var interesse for min match mod Fischer i 1971. Heller ikke i Danmark, men der har vi det igen: lederne skal gøre det i deres fritid. En energisk mand, der kunne arbejde på heltid, havde næppe været mange dage om at stampe de nødvendige penge op af jorden. Matchen kunne være lavet for mindre end Vesterhavsturneringens budget. (Jeg burde vel have sagt nej til at spille i USA, men efter at have set Tajmanov spille i Vancouver, hvor USAs skakforbund betalte det meste, forestillede jeg mig, at det næste nok blev en match lige syd for USAs grænse, hvilket ikke var blevet mindre varmt.)

Da Euwe ved opdelingen af interzoneturneringen 1973 førte mig bag lyset, var det lidt underligt senere at se ham give interview i Skakbladet, hvor han fortsatte sin serie af løgnehistorier. Man tror alt for godt om mennesker her i landet, og ikke mindst om FIDE-præsidenter. Nu ender det vel med, at han forsøger at forlænge sin embedsperiode. Jeg ved ikke, hvad jeg gør, hvis han får Danmarks stemme. Men hvis jeg vidste det, skulle det nu også gemmes som en overraskelse.

Forskellige bemærkninger kunne måske give det indtryk, at jeg er ubetinget modstander af amatøriderer. Så enkelt er det ikke. Eksempelvis anser jeg det for latterligt, at der nu indføres professionel fodbold i Danmark. Man kunne have gjort det for 25 år siden, det havde givet internationale resultater, og dengang havde man det store publikum, der skal betale. Nu kommer man hinkende allersidst, får næppe bedre internationale resultater og kommer til at nøjes med de spillere, der ikke kan få de store kontrakter i udlandet. — Men i skak er situationen den, at topspillerne holder til de er 50 eller endnu længere, og desuden kan indtægterne kombineres med skriveri. Det er derfor heldigt, at man ikke har fået de samme problemer med amatørbegrebet, som næsten alle populære sportsgrene har eller har haft. Selvfølgelig troede jeg ikke, da jeg tog studentereksamen, at skak kunne være en levevej. Det var der ingen, der vidste dengang. Men efterhånden mistede jeg altså lysten til ingeniørstudiet, og efterhånden viste det sig, at skak var en udmærket profession. Jeg støder jo stadig på venlige mennesker, der ikke kan forstå, man kan leve af denne hobby. Men

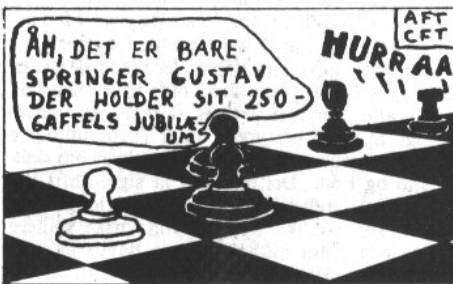
der er ingen grund til bekymring. Derimod kan jeg ikke forstå, hvordan man kan leve af at være sagfører eller ejendomsmægler eller maskinfabrikant i disse tider. I øvrigt er en af fordelene ved skakken naturligvis, at man er sådan en bevægelig arbejdskraft!

Da det var gode skaktider i Argentina, flyttede en række mestre dertil. Nu er nogle af dem flyttet til Venezuela. I øvrigt må det vel være et lyspunkt i alle disse sure jubilæumsbetragtninger, at min flytning til Las Palmas ikke skete i protest mod Dansk Skak Union.... Dette skyndte jeg mig forresten at vise ved straks efter at spille med i Claire Benedict-turneringen (Menorca 1974). Men olympiader med individuel rating vil jeg altså af principielle grunde ikke spille. Ikke af frygt for min egen rating. Men det er svært at gøre skak til et holdspil, og når man så rater individuelt, gør man det holdmæssige til grin. Hvad kan en spiller gøre ved det? Lade være med at spille. En ændring kommer næppe. Elo vil gerne have så mange spillere som muligt med i sit system, og de små lande er lykkelige for at se deres folk på listen.

Bent Larsen giver simultan

At jeg står så frit i forhold til Dansk Skak Union, ser jeg naturligvis som et stort gode. De spillere, der får en check fra sportsministeriet hver måned og til gengæld må gøre, som der bliver sagt, disse spillere misunder jeg ikke. Jeg bestemmer selv, hvilke turneringsinvitationer jeg vil modtage, og på hvilke betingelser. Jeg har selv skabt min position i skakverdenen, og der er ikke mange, der har en lignende position. Der er ingen, sagde en skakjournalist til mig fornylig. Jeg kunne udmærket leve af at spille en seks-syv turneringer om året. Jeg kunne også godt leve af at skrive, uden at spille. Men jeg vil helst have en blanding. Jeg har ry for stærkt svingende turneringsresultater, men det er ikke helt rigtig længere. Det gælder vel mest, hvis man ser på udviklingen fra 1956 til 1965. Senere har der været langt mellem de rigtig dårlige, selv om jeg gør en del for at opretholde mit ry som en uforbederlig optimist og modstander af forsigtighedsremiser. I øvrigt mener jeg, skakturneringer har et stort publikum, når de arrangeres rigtig. En turnering som den i Reykjavik (kun fire

fredsremiser, kun en enkelt før næstsidste runde) tyder også på, at spillerne kæmper med liv og lyst, når arrangementer er i orden og publikum er der.

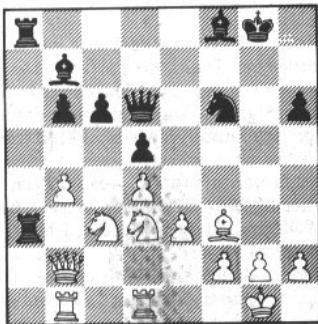
Skrive, men hvordan

Ikke alle stormestre kan lide at skrive. Men jeg synes altså, det er en form for kontakt med publikum. Derfor er jeg også glad for læserreaktioner, og der kommer da også enkelte. Men det er desværre meget få skakspillere, der giver sig til at kritisere eller vejlede en stormester. Skakbladets to store læseranalyser har ikke givet meget svar på, hvad læserne vil have, eller hvordan de vil have det serveret. Kommenterede partier er ikke den eneste mulige form, og kommentarerne kan da i øvrigt laves på mange måder. Saglige, tekniske, tørre, underholdende, ironiske, beundrende. Det skal selvfølgelig varieres, og nogle partier er velegnede til en bestemt form for kommentarer. Men mange af historierne kan fortælles på mange måder. Skal man overhovedet være kritisk? Lad os tage et parti fra turneringen i Reykjavik. Der kan inddrages med smukke ord om turneringsvinderen, og han har vist heller aldrig vundet over Hort før, så vidt jeg husker. Så kommer det beundringsværdige parti:

7065 Dronninggambit

Browne - Hort

1.d4(1). Browne har i de sidste år gjort et stort arbejde med dronningbondeåbningerne. Tidligere spillede han altid 1.e4, men ikke mindst i USA fandt han, at de stærkeste unge spillere var bedre forberedt herimod — hvilket i næsten alle tilfælde vil sige Najdorf-varianten i Siciliansk, men der er også nogle Caro-Kann eksperter imellem. Brownes overgang til d4 leder tanken hen på Spielmann, der skrev sin berømte artikel »Fra Kongegambittens sygeleje« og gik over til Dronninggambit — hvorefter han i Karlsbad 1929 opnåede sit livs bedste resultat og med undren konstaterede, at man kunne få mindst lige så meget skarpt angrebsspil med d4 som med e4! 1.—, d5 2.c4, e6 3.Sc3, Sf6 4.Lg5, Le7 5.Sf3, 0-0 6.e3, h6. Altså Tartakower-varianten, også kaldet Bondarevskij-Makogonov. Da Korchnoj er god til at bekæmpe den med hvid, er dens aktier vel i øjeblikket dalet en smule. Men hvad skal man så spille mod d4? 7.Lh4, b6 8.Tac1, Lb7 9.Lxf6, Lxf6 10.cxd5, exd5. Browne i rollen som den modne positionsspiller. Ingen vilde kongegangreb, men et vedholdende tryk mod den sorte dronningfløj, der netop blev svækket med trækket b6. 11.b4! c6 12.Le2, Dd6 13.Db3, Sd7 14.0-0, a5 15.a3! Hvid lader sig ikke lokke til at spille b5 i utide, da dette ville give sort et godt officersfelt på c5. Han opererer naturligvis hele tiden med muligheden b5, men først skal trykket mod d5 forstærkes. Desuden spiller e3-e4 hele tiden en rolle. Sort har det virkelig ikke let. 15.—, Tfe8 16.Tfd1! Le7 17.Tb1, Lf8 18.Se1, Ta7. Sort søger modspil på e-linjen. Gode råd var allerede dyre. Væbner han sig mod e, bliver hans stilling ødelagt af b5. Forhindrer han b5 ved selv at spille sin b-bonde frem, får hvid feltet c5. 19.Sd3, Tea8 20.Lf3, axb4 21.axb4, Ta3 22.Db2, Sf6.

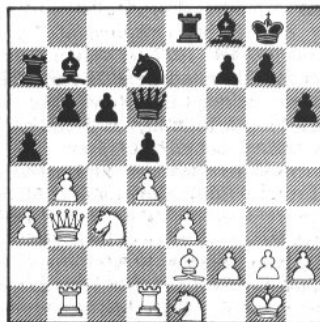
23.b5! g5. Når en solid spiller som Hort griber til den slags midler, ved man, der er noget galt. Man ser, at 23.—, c5 24.dxc5, bxc5 25.Sf4 koster den vigtige d5-bonde, og ellers sidder sort tilbage med svage bønder på b6 og d5. — Som sædvanlig var Browne ved at være i tidnød (man eksperimenterede jo i Reykjavik med 30 træk på halvanden time), men stillingen er allerede sådan, at sort ikke kan finde taktiske modchancer. 24.bxc6, Lxc6 25.Se5, Se4. Ren desperation. 26.Lxe4, dxe4 27.Sc4, Df6. Dg6 ser bedre ud, men stillingen er naturligvis håbløs. 28.Sxa3, Txa3 29.Tdc1, Ta6 30.De2, Lb7 31.Sxe4, opgivet. 1—0. Et modelparti, lige til en lærebog.

Så tager vi den en gang til. Måske en indledning om overtrætte skakspillere, Hort havde jo lige spillet i Hastings. Eller om vanskelighederne med at vænne sig til den nymodens betænkningstid, der naturligvis er indført for tilskuernes skyld, ikke for spillernes. Man kan lade skinne igennem, at Hort har meget mere begreb om skak end Browne, og at denne var meget heldig med at vinde turneringen. Man kan også citere en islandsk TV-kommentar om, hvor vanskeligt det er for de andre spillere, når Browne i tidnød opfører sig temmelig besynderligt. Faktisk mente manden ikke, Browne burde inviteres til alvorlige skakturneringer. Derefter kommer så partiet, som der ganske vist ikke er meget ved, men hvis man absolut skal vise et parti af turneringsvinderen.....

7066 Dronninggambit

Browne - Hort

1.d4. I interzoneturneringen i Manila demonstrerede Browne med stor tydelighed, at han ikke forstår dronningbondeåbninger. Men han har ikke evnet at gå udenom de mest kritiske teori-varianten efter e4, og han mener åbenbart ikke længere, han kan klare sig overfor de yngste stormestre i teoriudvalget. 1.—, d5 2.c4, e6 3.Sc3, Sf6 4.Lg5, Le7 5.Sf3, 0-0 6.e3, h6. Man kan tvivle på visdommen i dette valg. Nu får Browne en serie træk forærende, for han kender selvfølgelig matchpartierne Korchnoj-Spasskij. Ved at spille en knap så kendt variant havde Hort utvivlsomt lokket Browne i meget alvorlig tidnød. 7.Lh4, b6 8.Tac1, Lb7 9.Lxf6, Lxf6 10.cxd5, exd5 11.b4, c6 12.Le2, Dd6 13.Db3, Sd7 14.0-0, a5 15.a3, Tfe8 16.Tfd1, Le7 17.Tb1, Lf8 18.Se1, Ta7.

— Det er fordi jeg ikke har vænnet mig til betænkningstiden, forklarede Hort bagefter. Jeg havde tid nok til her virkelig at fordybe mig i stillingen, i stedet spillede jeg temmelig hurtigt og blandede tre-fire planer sammen.

Da de hvide manøvrer er meget nemme at forudse, er det her virkelig muligt for sort at regne adskillige træk frem. En god ide var utvivlsomt 18.—, b5, der effektivt forhindrer hvids hovedplan, angrebet på d5-bonden ved hjælp af b4-b5. Altså f.eks. 18.—, b5 19.Sd3, a4 20.Dc2, Tad8 fulgt af Lc8 og Sb6-c4. Læg mærke til, at springerstillingen på c4 vinder i styrke, når springeren truer bonden på a3. Hvem husker ikke dobbeltspringerslutspillet Marco-Maroczy? I en Fransk Afbytningsvariant blev alle andre officerer byttet af, hvid ville gerne have remis. Men sort fik bondestillingen a4-b5-c6-d5 mod a3-b4-

c3-d4, og da han fik plantet en hest på c4, måtte hvid stille en på b1, hvorefter den ungarske stormester havde afgørende fordel.

Ta7 er dog heller ikke noget dårligt træk, bl.a. fordi Lb7 dækkes. Altså 19.Sd3, b5 20.Sc5, a4 21.Dc2, Sb6, efter Lc8 kan tårnet komme til e7. Men Hort har en dårlig dag og kommer til at forbinde trækket med ideer på a-linjen, hvor der ikke er noget at hente.

19.Sd3, Tea8? 20.Lf3, axb4 21.axb4, Ta3 22.Db2, Sf6?? Helt ubegribeligt. Nu bliver det af hvid planlagte b5 fuldstændig afgørende, og Browne vinder uden at have gjort et eneste træk, han ikke kunne have fundet i et simultanparti. Sort måtte naturligvis forsøge 22.—, b5 23.e4, dxe4 24.Sxe4, Dg6, selv om hvid efter 25.Sc3! står en smule bedre.

23.b5, g5 24.bxc6, Lxc6 25.Se5, Se4. Fortvivlelse. Bondetab kan ikke undgås i længden, og den solide hvide stilling giver ikke sort nogen chance for modspil. 26.Lxe4, dxe4 27.Sc4, Df6 28.Sxa3, Txa3 29.Tdc1, Ta6 30.De2, Lb7 31.Sxe4, opgivet. 1—0.

Nå, hvad var bedst? Beundringen eller surheden? Måske vil læserne helst have ganske usaglige kommentarer, f.eks. de kendte success stories efter opskriften: vinderen gjorde altting rigtigt og så det hele og vandt fortjent. Det er vel nærmest skakbladens version af de romaner, hvor det gode sejrer.

Jens Kristiansen fik Skak-Oscar

Dansk Skak Journalistforening har holdt afstemning om sin første top-10 liste. Suveræn vinder blev Jens Kristiansen med 95 p. af 100 mulige. Han får dermed som den første overrakt den danske Skak-Oscar — et trofæ, der i et tidligere liv er vundet af Bent Larsen.

Top-10 listen fik i øvrigt følgende udseende:

1. Jens Kristiansen (Vesterhavsturneringen)
2. Jens Ove Fries Nielsen (Junior-VM)
3. Bent Larsen (to internationale 1.pl.)
4. Bjørn Brinck-Claussen (Danmarks-mester)
5. Gert Iskov (To IM-normer)
6. Curt Hansen (Topscorer ved EM i skoleskak)
7. Ole Jakobsen (1.plads i Barcelona)
8. Erik Pedersen (Junior danmarksmester)
9. Carsten Høi (Mange høje placeringer)
10. Jørn Sloth (Gode chancer i k-skak VM)

Som det tydeligt fremgår, gør listen slet ikke krav på at vise styrkeforholdene. Den giver derimod et godt billede af årets bemærkelsesværdige præstationer.

Jens Kristiansen, til venstre, lykønskes med Skak-Oscaren af Thorbjørn Rosenlund under Roskilde-turneringen.

Dansk Dameskaks Historie

Af Svend Novrup

Der står en kvinde bag enhver mand — og på den plads skal hun helst blive stående!

Det har været gældende i skak som i resten af samfundet. Måske endda mere i skak end så mange andre steder, for det lader sig næppe nægte, at skak er et spil, hvor reaktionen har gode kår og forandringer sker yderst trægt.

Til skak som til anden fritidsbeskæftigelse har reglen været, at det var manden, der kom hjem fra arbejde, fik sin mad og kunne gå til leg på det tavlede bræt, mens kvinden puslede om opvasken, børnene eller hvilke fornøjelser(!) aftenen nu havde at byde på. Skulle hun begynde at gå ud om aftenen, ville det betyde opbrud i familiemønsteret, og i mange familier tilmed måske den kolossale belastning, det ville være, hvis hun spillede bedre end han.

Desuden var skak ikke for kvinder. Skak var spillet for hjernerne, for intelligensen, for logikken. Alle vidste jo, at kvinder ikke havde logik, men intuition, og man kan ikke spille intuitiv skak! Pudsigt nok klager Furman i et interview efter kandidatfinalen i Beograd over, at såvel Spasskij som Karpov hellere vil spille intuitiv skak end forberede sig og spille strengt logisk. Ingen beskylder dem af den grund for at spille specielt kvindeligt.

Før damer for alvor kunne komme til skakbrættet, skulle en stribe betingelser opfyldes. Der skulle ændres på samfundets normer for kønnene, på hjemmenes mønster, kvindens intuition skulle erkendes som logik (bortforklaret som intuition, ellers forstod man ikke, at kvinder fik gode ideer!), og kvinderne skulle helst holde sig i dameklasser.

Ved at isolere dem dér, opnåede man at holde deres niveau nede i en ekstra årrække, da man kun for alvor bliver stærkere ved at møde stærk modstand, eller gennem intensiv træning og undervisning. Men denne er aldrig ofret på damerne.

Intet under, at det har taget 74 af Dansk Skak Unions 75 år, før de første damer kunne nå så langt som til at vinde åbne mesterskabsturneringer. Fænomenet indtraf i maj 1977, da Nina Høiberg vandt Mesterklassen i Struer, samtidig med at Merete Haahr vandt Mesterklasse 2 i ØBROs forårsturnering. Der er mange andre tegn på et tøbrud for dameskaken i Danmark, så mon ikke revolutionen sker nu?

Dameskaken har været gennem en lang og sej udvikling. Den første dameturnering spillede internationalt før århundredeskiftet, men en dansk dameturnering så ikke dagens lys før 1930. Indtil da var damer den baggrund, der blev nævnt, når æresmedlemmer blev udnævnt (»Uden min hustru havde jeg ikke kunnet afse tid dertil. Hende alene skylder jeg alt«), og i december måned var der brev til »fruen« fra selveste unionsformanden:

**Åbent bev til vore medlemmers damer
Højtærede Fru!**

De har sikkert op mod den kære Juletid været i den kedelige Stilling, at De ikke har været klar over, hvad De skulle glæde Deres Mand med som Julegave. — Jeg skriver til Dem for at give Dem et godt Raad. —

En af Deres Mands Hovedinteresser er Skakspillet. De synes maaske, at Deres Mand gaar for meget op i denne Interesse, men naar De tænker nærmere over det, er De sikkert glad over, at Skak er blevet hans kæreste Tidsfordriv, dette noble og tankevækkende Spil, som passer saa godt til Hjemmets Hygge, og kun spilles for Ærens Skyld.

Glæd da Deres Mand ved at forære ham et »Leporello« Lommeskakspil i Julegave. Det vil være ham til stor Nytte, og han vil have Lejlighed til mangan en Gang at skænke Dem en venlig Tanke, fordi De derved understøttede og opmuntrede ham i hans kæreste Fritidssyssel. —

Skriv derfor omgaaende til Skakbladets Ekspedition, Kong Oscarsgade 9, København Str., og »Leporello« Lommebogen vil blive sendt Dem pr. Efterkrav. Den koster kun 12 Kr. inkl. Porto.

Med venlig Julehilsen til Dem og Deres Mand er jeg

Deres ærbødige
G.A.K. Nielsen,

Formand for Dansk Skak Union

*

Jo, til jul var der en vare, der skulle sælges, så DSU fik penge i kassen, og der var damerne pludselig nødvendige. Når der tales om spillet for hjemmets hygge, kunne man måske have slået et slag for, at mand og kone spillede sammen hjemme, men det var næppe opportunt, for tænk, hvis de så ikke gik i klubben, men bare spillede med hinanden. Og desuden var skak jo et spil for mandfolk.

Næ, Skakbladet skulle ligesom tilfældigt ligge opslået på bordet, og hendes blik skulle falde på julegaveideen, fremsat af ingen ringere end formanden for DSU, og tilmed indeholdende en forklaring på — eller undskyldning for — mandens alt for store skakinteresse, der holdt ham så meget hjemmefra. Under opfordringen stod i Skakbladet 1929 en anbefaling af selveste »Dr. Aljechin, verdensmester«. Så skulle den gave være i hus.

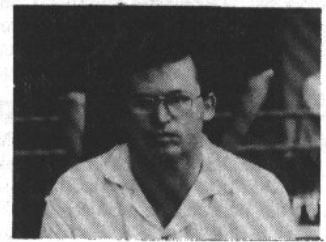
Det blev Ekstrabladet med sin åbenbart allerede da opståede interesse for damer, der tog initiativ til den første danske dameskaktturnering. I november 1930 udskrev man en turnering over to aftener med fire runder i Politikens Foredragsaal. Ingen ringere end grosserer Karl Ruben, medlem af det danske triumfhold ved OL 1927 i London, var turneringsleder for ikke mindre end 22 damer. Ekstrabladets medarbejder var muligvis ikke skakekspert — eller også følte han nødvendigheden af artig udglatning, da han bl.a. skrev:

»Aftenens interessanteste Spil udkæmpedes mellem Fruerne Edith Skov og Weishaupt. Det var aftenens sidste Spil, og det endte med at Fru Weishaupt vandt — efter at Fru Skov ved en Fejltagelse var kommet til at flytte en Bonde foran Kongen. Det maa ellers i Sandhedens Interesse siges, at Fru Skov paa det fatale Tidspunkt stod betydeligt stærkere end Fru Weishaupt.«

Siden vandt fru Weishaupt turneringen med maksimum 4 p. og tildeltes Ekstrabladets sølv-pokal. Hun var i øvrigt »Malerinde«, og det var ganske typisk for feltet, at det mest bestod af kunstnere, der alligevel var at betragte som en slags kvindelige bohemer, og af damer, der var gift med mænd i betydelige stillinger.

Efter den store succes oprettedes, stadig på Ekstrabladets initiativ, Damernes Skakklub med spillelokaler på Parkhotelt. Formand blev Helene Thierry, senere gift Laurent-Lund, og kasserer fru direktør Hans Hansen(!).

Heller ikke, da man fandt den første klubmester, havde hun sit eget navn. Det blev fru Aksel J. Nielsen, der modtog sølvbæger og blomster ved en sammenkomst, hvor den da afgående DSU-formand G.A.K. Nielsen causerede om

Svend Novrup

dameskak og afsluttede med en simultan, der gav resultatet $+10 = 3 + 2$.

I maj 1931 rykkede Damernes Skakklub over i Kvindelig Læseforening, som den snart integreredes i og var en del af, så længe denne forening bestod.

Korrespondanceskak var et spil, der muligvis kunne tillades damerne i al almindelighed, da det kunne spilles i hjemmet, og mændene måske kunne holde et øje med partierne. Det var derfor naturligt, at den første invitation til turneringsdeltagelse fra DSU var i korrespondanceskak, hvor man i oktober 1930 udskrev en dameklasse, dersom der meldte sig 6 damer.

Det skete med ordene: »Ogsaa for Damerne er her en enestaaende Lejlighed til at sysle med Skakspillet.....« Hvormed det var antydet, at skak for damer skulle være en kær syssel, ikke at tage alt for alvorligt.

Der kom kun fire, men alligevel blev klassen gennemført. Det blev den første, den sidste og eneste. En dameklasse blev udskrevet endnu nogle gange, men fik ikke deltagelse, og siden har damer i større og større tal meldt sig til den åbne korrespondanceturnering.

Resultatet: 1. og Danmarks eneste nationale mester i dame-k-skak: Valborg Nielsen, Viby 2½. 2. Marie Hansen, Vejle 1½. 3. Ella Holm, København 1. 4. Nancy Hvid, Århus 1.

Her bemærker man, at alle havde deres egne navne.

I 1931 meldte der sig kun en enkelt dame til k-skak, nemlig Marie Hansen. Hun deltog i 4. kl. Gr. I og vandt den med maksimum 5 p. Året efter måtte hun udgå fra sin 3. klasse på grund af sygdom, og da fandt man blandt deltagerne Ida Gjørup, der skulle blive en af landets mest aktive og trofaste skakkedamer.

Tilbage til 1930. Samtidig med stiftelsen af Damernes Skakklub fik man tilladelse til at deltage med et hold i KSUs 3. række uden endnu at være medlem af DSU. Det kom året efter.

Skakbladet December 1930 indeholdt da en sensation, der gik upåagtet hen i spalterne i øvrigt. I 3. række stod at læse Br. S. 2½ — D. S. 5½. Eller med andre ord: Damerne havde vundet deres første turneringskamp med 5½—2½ over et hold fra Brønshøj Skakforening (ikke den nuværende, der blev stiftet i 1935).

Begivenheden gik faktisk så upåagtet hen, at man i 1932 kunne læse i Dagens Nyheder d. 28. april, at den første skakmatch i Danmark nogensinde mellem et hold herrer og et hold damer var spillet mellem Industriforeningens Kampklub og Damernes Skakklub. »Resultatet blev, at Industriforeningens Kampklub sejrede med 7½ p. imod 4½ — et resultat, der var al Ære værd for Damerne.«(!)

I 1930-31 vekslede lykken. Der var en storsejr over Bankernes Skakklub på 6½—1½ (i sandhed intuitionens sejr over logikken, kunne man fristes til at sige .....dengang!), men damerne tog også hjem fra Sundbyernes Skakklub med 0—8 i posen.

Slutresultatet af første sæson i en officiel holdturnering blev en 4. plads af seks hold med 16 p. af 40 mulige og foran de to hold, der var blevet besejret.

Partier fra damehånd fandt endnu ikke vej til Skakbladets spalter. Det gjorde derimod følgende opbyggelige historie:

TIL EFTERFØLGELSE

I Byen Ströbeck (Harzen) maa enhver ung Pige, som ønsker at gifte sig med en Mand fra »den øvrige Verden«, først spille et Parti Skak med Byens Borgmester, for at det kan konstateres, at hun er i besiddelse af det kendskab til Skak, som enhver Borger i Ströbeck traditionsmæssig bør have. — Hvad om vi herhjemme indførte slig god Skak! Men hvor faar vi slige Borgmestre? De findes sikkert kun i den overordentlig vel-styrede Stad Ströbeck.

*

Damernes Skakklub deltog også i 1931-32 i den københavnske klubturnering og besatte denne gang 3. pladsen blandt fire hold med 15 p. af 48 mulige.

Indmeldelsen i Dansk Skak Union kom sidst på året 1932, og i Skakbladet, november 1932, stod at læse:

Under 1. Hovedkreds er indmeldt Damernes Skakklub med 18 Medlemmer, Formand Helene Thierry, ... Mødedag og -sted, Mandag, Kvindelig Læseforening, Gl. Mønt 1. «

Men allerede tidligere samme år var indtruffet det historiske, at en dansk kvindes skakparti havde været gengivet i Skakbladet. I juni-nummeret 1932 fandtes et parti fra den københavnske klubturnering, hvor Frk. Henny Darwill besejrede Hr. C. Rinck i et parti, der var remis, til Hr. Rinck dummede sig i slutspillet og tabte.

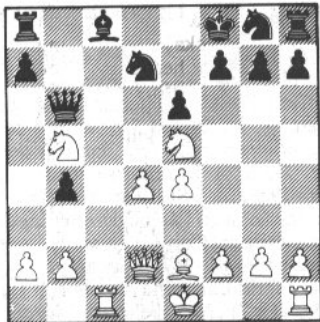
En anden kvinde havde hyppigt såvel gevinst-som tabspartier i Skakbladet, men det var den fænomenale Vera Menchik, som de fleste vægrede sig ved at betragte som kvinde. Havde man haft kønsterer, ville de nok være blevet taget i brug på mistanke — Vera Menchik spillede så godt, at hun simpelt hen måtte være mand af natur.

I marts 1940 fulgte det næste danske dameparti, og det var atter Henny Darwill, der havde udmærket sig. Denne gang i Kampklubbens Vinterturnering, hvor hun var blevet bemærket af den galante E. Verner Nielsen, der også med hånden smukt nonchalant i lommen var blevet fotograferet på Damernes Skakklubs 1-års-fødselsdag, hvor han spillede simultan mod medlemmerne.

Verner Nielsen stod for tegnsætning og kommentarer:

7067 Hvid: Frk. Henny J. Darwill. Sort: Birger Grandt.

1.d4, d5. 2.c4, e6. 3.Sc3, Sd7. Hvorfor spørre Løberen inde uden Grund. — Sf6 eller —, c5 er bedre. 4.e4! dxc4? 5.Lxc4, c6. 6.Sf3, Lb4. 7.Ld2. Overflødig, 0-0 var bedre. —, b5. 8.Le2, c5? 9.Sxb5. At slå med Springeren er rigtig, der truer allerede Sd6+ og Afvikling af Løberne b4 og d2. —, Db6. 10.Lxb4, cxb4. 11.Tc1, Kd8. 12.Se5! Ke7. 13.Dd2! Her havde mange I. Kl. Spillere taget Kvaliteten med Sc7+ og Sc6+ —, Kf8?

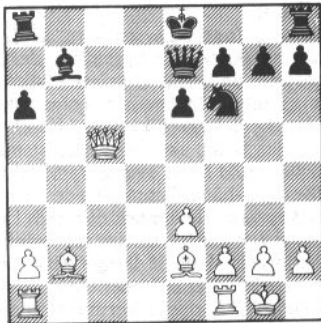

14.Txc8+! Txc8. 15.Sxd7+, Ke8. 16.Sxb6, Td8. 17.Sc7+, Kf8. 18.Dxb4+, Se7. 19.Sc4. Her havde Sd7+ kronet Hvids energiske og kraftige Spil. —, f6? 20.Sxe6+, Opgivet. Udmærket spillet af en Dame, der kun har spillet i 2 Aar.

Allerede nummeret efter rykkede selvste Nimzowitsch i felten med et dameparti, og noter-ene er ikke det kedeligste i den forbindelse:

7068 Hvid: Fru A. Martved. Sort: Hr. Jønsson.

1.d4, Sf6. 2.c4, d5. 3.Sc3, e6. 4.Sf3, c6. 5.e3, Sbd7 6.Le2 (bedre Ld3), Le7. 7.0-0, c5. 8.cxd5, Sxd5 9.Lc4. Hvid gør sig en paaskønselsværdig Anstrengelse, at vinde et eller andet Tempo, ved at spille —, S5b5 kunne Sort have modvirket samt faaet lige Spil (10.Lb5+, Ld7. 11.Lxd7, Dxd7. 12.Se5, Dd8=). —, Sxc3. Nu derimod faar Hvid Tempofordel og den bedste Bondestilling. 10.bxc3, Sb6. 11.Le2, Sd5. 12.Dd3, b6. 13.Se5, Lb7. 14.Db5+, Kf8. Tabet af Rokaden synes ikke at være af Betydning, men Hvid forstaaer gennem aandrige Manøvrer at hindre Modstanderen i at neutralisere Tabet (gennem et eventuelt f6 plus Kf7). 15.Lb2, a6. På 15.—, f6 kunne ske 16.Sd3 samt eventuelt e4 plus Sf4, men IKKE 16.Sd7+, Kf7. 17.dxc, a6 samt Officersgevinst. 16.Dd3, b5. Nu var det vist paa tide at spille f6, Sf3, Kf7. 17.c4. Hvid åbner resolut alle Linier samt Diagonaler. 17.—, bxc4. 18.Dxc4, cxd4. 19.Dxd4, Lf6. 20.De5+. At denne Dronning søger hen til g5, vilde man ikke tro, men dette er Tilfældet alligevel. —, De7. 21.Sd7+! Ke8. 22.Sxf6+, Sxf6. Eller 22.—, gxf. 23.Tacl med Fordel.

23.Dg5! Bravo! —, h6! Smukt tænkt! Paa 24.Dxg7? vinder Tg8. 24.Dg3, g5? 25.Lf3! Fruens Falkeblik omfatter hele Brædtet, idet hun angriber b7 erobrer hun Feltet på f3 for Dronningen, og dette medfører den ulykkelige Slaves (på f6) Død! Iøvrigt var 25.—, De5 ogsaa godt nok. —, Tg8. 26.Lxb7, Dxb7. 27.Lxf6 og Hvid vandt.

Et af Fru Martved med tydeligt Glimt af Talent gennemført Parti.

*

Til disse noter skal bemærkes, at de på ingen måde adskilte sig fra Nimzowitsch' noter til andre partier. Han tog sin opgave som Danmarks skaklærer yderst alvorligt og uddelte ros og ris med pædagogens ret, ligesom metaforerne blomstrede i noterne. Nimzowitsch er blandt de få, der i noter har behandlet dameskak som al anden skak og givet den ærlige kommentarer med. I stedet for enten at gå i den ene grøft (dameskak, vorherrebevares, og se her alle fejlene i dette parti) eller i den anden, galante grøft, hvor udråbstegnene i almindelig begejstring over, at et træk overhovedet har en mening, sidder løst! For Nimzowitsch var et skakparti et skakparti, og hans synspunkter på mangt og meget, der gik ud over skakspillet, nærmest revolutionære og ganske moderne. Når han gav fru Martved karakteren talentfuld, var det ærligt nok.

I 1934 havde man Nordisk Turnering i København, og den havde man samlet ind til blandt unionens medlemmer i et par år, da støvnet løb af stabelen. Blandt bidragyderne var i 1932 Damernes Skakklub med 25.- kr., og det skønt klubben end ikke var medlem af unionen, som Skakbladet konstaterede anerkendende.

Der var endnu ingen dameklasse, hverken i DM eller ved den Nordiske Turnering, men DSUs formand J.T. Mortensen traf Damernes

Skakklubs formand, Helene Thierry mellem to danse ved afslutningen og tog et lyn-interview om dameskakkens, der netop havde fået sin anden klub i Kvindernes Skakforening med 18 medlemmer og mødested på BT-centralen.

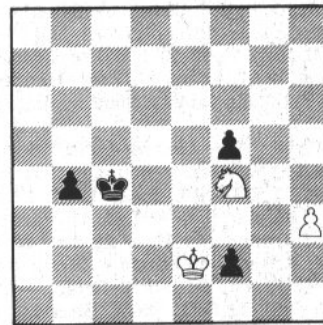
Et af spørgsmålene lød: »Tror De, at Unionen fremtidig skulde oprette en særlig Dameklasse, hvor der spillede om Danmarksmesterskabet for Damer?«

Svaret lød: »Personligt har jeg altid ment, at der ikke skulde være en særlig Dameklasse, maa-ske fordi jeg heller ikke kan tænke mig at anerkende en »Klasseforskel« mellem den mandlige og den kvindelige Hjerne. Men ud fra en objektiv Betragtning af Spørgsmaalet tror jeg, at Oprettelsen af en særlig Dameklasse vilde stimulere Interessen blandt Landets kvindelige Skakspillere, der ikke i Løbet af de nærmeste Aar kan ventes at indhente det Forspring, som deres mandlige Medspillere har faaet paa Grund af de mange Aars Erfaringer.

Forøvrigt vilde man kun følge FIDE, der de sidste Aar har oprettet en Dameklasse ved sin aarlige Turnering, og hvor Danmark eventuelt ogsaa kunde sende kvindelige Deltagere, i det Øjeblik, der blev oprettet en Dameklasse her.«

Som man ser, er der næppe tilført diskussionen om dameskak, damers berettigelse i skak, eller dameskakkens berettigelse som selvstændig disciplin, meget nyt siden 1934, er der end endelig ved at ske en ændring af de faktiske forhold.

Eneste damebidrag til Skakbladet 1934 var en partislutning fra Kampklubben, hvor Helene Thierry med en logik, der må ryste tilhængere af intuitionsteorien, gennemførte sit vundne slutspil til sejr trods hvids afsluttende fuseriforsøg:

Hvid spillede 1.Sg2 i Haab om et øjeblikkeligt —, b3, der kunde besvares med 2.Sc3+, 3.Sd1 og Gevinst for Hvid. Men Sort fratog straks Springeren Feltet e3 med —, f4! 2.Sxf4, b3. 3.Sd3, f1d+ etc.

*

1935 blev dameskakkens gennembrud i DSU. Oprettelse af en dameklasse ved påske-turneringen med spil om et dansk damemesterskab, deltagelse i FIDEs dameturnering i Warszawa i forbindelse med OL, og oprettelse af en skakspalte i et dameblad, »Hus og Frue«.

Sidstnævnte fik overskriften »Damernes Skakrubrik« og modtog gerne alle spørgsmål, som læserne ville have besvaret om skak, i kuverter mærket »Damernes egen Skakklub«. Redaktøren ville man ikke ud med. Sandsynligvis fordi det måtte være en mand. Det fremgår ikke af spalten.

Hvis man var en god mandschauvinist, ville man sige, at damernes gennembrud i dansk skak omgående fik katastrofale følger. For samtidig med oprettelsen af skakspalten og dameklassen ved påsketurneringen døde Nimzowitsch, siden døde ogsaa Dr. O.H. Krause, 1. brættet fra London, ligesom OL i Warszawa blev en fiasko for Danmark som nr. 16 af 20 nationer.

Men den slags vittigheder turde vel nu være passé!

Og damernes damernes var ogsaa kun i ret-tigheder, ikke i presseomtale. Mens samtlige andre klasser blev gengivet med samtlige deltagere,

komplette tabeller og placeringer, konstaterede man blot om damerne, at de var 8 i tallet, at det var morsomt at se dem, samt at Helene Thierry vandt og fik første aktie i en udsat vandrepokal, udsat af Københavns Skak Union. Punktum.

FIDE-dameturneringen i Warszawa fik dog en tabel med, og Helene Thierry klarede sig faktisk også bedre end de øvrige danske spillere ved OL. Blandt 10 deltagere blev hun nr. 5 med scoren 5/9 (+4 =2 +3). Hun var den, der ydede bedst modstand overfor den suveræne Vera Menchik, der vandt med 9/9. Hun måtte først give sig efter mere end seks timers kamp. Som i OL-sammenhæng blev vort første resultat vort bedste nogen-sinde.

Den københavnske dames to store triumfer fik intet partimæssigt eftermæle. Først efter gevinst ved DM 1937 på deling med Ingrid Larsen blev der i Skakbladet plads til et parti af fru Laurent-Lund, som Helene Thierry i mellemtiden var kommet til at hedde ved at gifte sig med Laurent-Lund fra den åbne 1. klasse.

Måske i påsken 1936, for da deltog ingen af de to i påsketurneringen, hvor damemesterskabet havde fem deltagere og i første omgang deltes af Ingrid Larsen, der stadig er aktiv og mens dette skrives ligger med i toppen af den store dameklasse ved den internationale turnering i Roskilde. Ingrid Larsen vandt siden omkampen og dermed sit første danske mesterskab.

I 1937 mødtes da Ingrid Larsen og Helene Laurent-Lund til stor spænding for den, der interesserede sig for damernes skak. Denne gang var der 10 deltagere, der spillede fem runder, og som nævnt blev der dødt løb mellem de to damer med 4½ af 5 og indbyrdes remis. Man kunne ikke finde et tidspunkt til en omkamp, og sluttelig trak Helene Laurent-Lund sig, og Ingrid Larsen havde indledt den utrolige række af danske mesterskaber, det er blevet til. I alt 16.

Fru Laurent-Lund nåede ikke siden helt til tops, men blev dog nr. 2 i 1940. Hendes sidste parti i Skakbladet var en elegant miniature:

7069 Hvid: *Fru Laurent-Lund*. Sort: *Frk. Gudrun Jensen*. Påsketurneringen 1937.
1.d4, d5 2.Sf3, Sf6 3.e3, Ld7 4.Ld3, e6 5.Sbd2, Ld6 6.0-0, 0-0 7.e4. Med dette Fremstød i Centrum sikrer Hvid sig det bedste Spil. —, dxe4 8.Sxe4, Lc6 9.Sxf6+. Hermed tilrette-lægger Hvid en raffineret fælde. —, Dxf6 10.Lg5! Lxf3 11.Dd2! Dxd4. Efter 11.—, Lf4 12.Lxf4, g5 13.Le5! er Partiet ligeledes haab-løst. 12.Lxh7+ og vinder Dronningen og Partiet. Noterne af samme års danske mester, Poul Hage.

*

Efter sit andet danske mesterskab kunne Ingrid Larsen i 1937 tage til olympiaden i Stockholm som repræsentant i dameklassen. Starten på en lang og fortjenstfuld karriere blev en placering som nr. 21 af 26 med 6 p. af 14 mulige. Vera Menchik scorede atter maksimum 14 p., 4(!) p. foran nr. 2, Benini, Italien, og 5 foran Sonja Graf, Vesttyskland og Milde Lauberta, Letland.

Den svenske repræsentant, Ingeborg Andersson, sluttede som nr. 9 med 7½ p., og man noterede sig, at Ingrid Larsen havde besejret hende:

7070 Dronningebondespil

Ingrid Larsen - Ingeborg Andersson

1.d4, d5 2.Sf3, Sf6 3.e3, e6 4.Ld3, Le7 5.Sbd2, Sbd7 6.e4, dxe4 7.Sxe4, Sxe4 8.Lxe4, f5? Herefter afgår Ingrid Larsen partiet på e6. 9.Ld3, 0-0 10. 0-0, c6? (—, c5). 11.Te1, Sf6 12.c3, Te8 13.Lf4, Lf8 14.Te2, Ld7 15.Db3, Db6 16.Dxb6, axb6 17.a3, c5 18.Tae1, Sd5 19.Le5, b5 20.dxc5, Lxc5 21.h3, h6 22.Lh2, Kf7? 23.Se5+, Ke7 24.Sxd7, Kxd7 25.Lxb5+, Kd8 26.Lxe8, Kxe8 27.Txe6+, Kf7 28.Te5, Opg. 1-0.

Simplet og effektivt. Partiet giver i øvrigt et udmærket indtryk af den noget passive form for skak, der præsteredes blandt selv dameskakkens øverste på den tid.

Senere samme år kom i Skakbladet en brugs-anvisning i oprettelse af dameskakkubber. Gudrun Jensen (siden Løvald) skrev den som formand for Kvindelig Læseforenings Skakklub, men den havde ikke succes, for da næste klubfortegnelse for DSU dukkede op, var KLS ene tilbage på skansen.

Ved DM for damer 1938 fuldbyrkede Ingrid Larsen sit hat-trick med en score på 4½ af 5 mulige foran Lydia Heesche, Aalborg, der snart skulle vise sig at blive en hård konkurrent. 8 damer deltog.

Dameskakkens repræsentanter var få, men deres initiativ var stort. Det blev Kvindelig Læseforenings Skakklub, der lavede børneskak i hovedstaden. I 1939 lavede de en skakafdeling, hvor såvel piger som drenge en eftermiddag om ugen kunne komme til instruktion og spil. Som kontingent beregnede skakklubben sig 2 kr. halvårligt, der gik til materialer samt til kontingent til DSU! Damespillerne var blandt DSUs stærkeste støtter og har altid været det. Det viste sig mange gange. Ikke blot ved indsamlinger til unionens formål, men også, når man f.eks. ved DM i 1944 gengældte den udsatte ærespræmie: »Den Gyldne Kogebog« med et smukt flag!

DM 1939 blev den fjerde sejr i træk for Ingrid Larsen blandt 8 damer. Agnete Rasmussen og Lydia Heesche var nærmeste konkurrenter, og jeg vil vædde på, at alle damerne var glade for, at de ikke hed det samme som vinderen af 2. klasse. Det havde været katastrofalt. Han hed nemlig Daase!

Derefter var Ingrid Larsen parat til damernes turnering ved skak-OL i Argentina, der blev en kaotisk affære på grund af krigens udbrud midt under turneringen. Denne begivenhed påvirkede alle de danske deltagere kraftigt. Usikkerheden om, hvad der skulle ske, ikke mindst med dem selv, når de skulle hjem over et farvandt fuldt af krigsskibe og U-både, bemærkede sig alle, og i den åbne klasse gik Danmark til bunds i finalen, mens Ingrid Larsen fik sit livs turnering delvist ødelagt midtvejs. Hun lå længe på 4-5.pladsen og havde således efter 8 runder 6 p. I de sidste 11 blev det kun til 2½, også på grund af et anfald af halsbetændelse. Alligevel var der tilfredshed med placeringen nr. 11 af 20. Vera Menchik fik

Ingrid Larsen

denne gang 18 p. af 19 mulige, men havde været i tovene, før hun sejrede over nr. 2, Sonja Graf, der i 1937 var flygtet fra Vesttyskland og levede som statsløs, som det efter olympiaden blev yderligere mange spilleres lod.

Pudsigt nok var det efter denne præstation, Ingrid Larsen for første gang blev besejret i kamp om DM. Ved påsketurneringen i Randers 1940 startede hun som lyn og torden med 3 af 3, men tabte så, muligvis på grund af overdrevne gevinstforsøg, til Lydia Heesche, og siden til Helene Laurent-Lund, der var tilbage efter et par år. Dermed vandt Lydia Heesche med 4½ af 5 foran Helene Laurent-Lund 4, frk. H. Münster 3½ og Ingrid Larsen 3.

Siden viste Ingrid Larsen dog sin styrke i årets KM, hvor hun i 1. klasse besatte 8. pladsen blandt 24 med 4 p. af 7 — klassen blev forresten vundet af en ung, talentfuld herre ved navn V. Juul Hansen!

I 1941 var der ny deltagerrekord med 12 damer i København, og Lydia Heesche gentog sin sejr

med 6 p. af 7 mulige efter at have besejret Ingrid Larsen og remiseret med Antonina Enevoldsen, der dukkede op for første gang, samt frk. K. Münster, der blev nr. 2 med 5, mens Ingrid Larsen endnu engang måtte se sig henvist til 3. plads med 4½.

På hjemmebane i 1942 var Lydia Heesche suveræn, men hendes værste konkurrenter deltog ikke. Med 6½ p. af 7 vandt hun foran frk. P. Willemoes, Aalborg 6 og Gudrun Jensen 5. En vandrepokal, der skulle vindes tre gange for at blive ejendom, blev dermed hendes, og det var sidste gang, hun blev mester, selv om der blev flere topplaceringer siden.

Lydia Heesche spillede i 1. klasse i de åbne turneringer, og hendes spillestil var typisk for dameskakkens. Lidet ambitiøs, med sikkerheden i højsædet, et godt positionelt overblik og sikkerhed i udnyttelse af konkurrenternes fejl. I tre år som dansk mester tabte hun ikke et eneste dameparti. Vi skal se et eksempel på en typisk gevinst:

7071 Dronningebondespil

Lydia Heesche - P. Willemoes

1.d4, d5 2.Sf3, e6 3.c4, c6 4.e3, Sf6 5.Sc3, Le7 6.b3, Sbd7 7.Ld3, Lb4 8.Lb2, Da5 9.Dc2, Se4 10.Tc1, Sdf6 11.0-0, Sxc3 12.Lxc3, Lxc3 13.Dxc3, Dxc3 14.Txc3, 0-0 15.cxd5! exd5 16.Se5, Sg4 17.Sf3, Sf6 18.h3, Tfe8 19.Tfc1, Ld7 20.b4, a6 21.a3, g6 22.Sd2, Te6 23.Sb3, b6 24.a4, Kg7 25.a5, bxa5 26.Sxa5, Tb8 27.Sxc6, Lxc6 28.Txc6, Tb6 29.Txe6, fxe6? 30.Tc7+, Kf8 31.Ta7, Txb4 32.Txa6, Kf7 33.g4, Tb3 34.Ta7+, Kg8 35.Lc2, Tb2 36.Ld3, Td2 37.g5! Td1+ (—, Txd3 38.gxf6, Tb3 39.Tg7+, Kh8 40.Te7 etc.). 38.Kg2, Se8 39.Le2, Tb1 40.Lg4, Tb6. Og nu træder Hans Majestæt selv ind med vægt: 41.Kf3, Tc6 42.Td7, Tb6 43.Kf4, Sg7 44.Ke5, Ta6 45.Kf6, e5+ 46.Kxe5, Kf8 47.Txd5, Opg. 1-0.

Da man spillede om provinsmesterskabet i Odense 1942, spillede Lydia Heesche i den åbne 1. klasse, hvor hun blev nr. 5 af 16 med 4½ p. af 7. Med to damer, der kunne blande sig i topstriden i den åbne 1. klasse, var danske damer dermed godt på vej til almindelig anerkendelse i alle kredse. Ikke bare som spillere, der hørte hjemme i dameklasser, men som jævnbyrdige modstandere.

Rekrutteringen var dog ikke stor, og der var intet underligt i, at damerne ikke kunne nå op i mesterklassen indtil videre. Det kunne trods alt også de færreste mænd!

1943-46 blev fire gange Ingrid Larsen. I 1943 blandt 10 spillere med 6 af 7 foran Lydia Heesche, der fik samme pointtal og besejrede Ingrid Larsen, men alligevel havde dårligere korrektion. I 1944 blandt 8 med 6½ af 7 foran Gudrun Jensen 5 og Lydia Heesche 4½, det halve point afgivet mod sidstnævnte. I 1945 var der kun 4 damer, der spillede dobbeltrundt alle mod alle. Ingrid Larsen scorede maksimum 6 p. foran Lis Grødde, Randers 3½. I 1946 var vinderscoren i et felt på 10 ligeledes maksimum, men nu 7 p., foran Lis Grødde 5 og Gudrun Jensen 4½.

I 1944 havde Ingrid Larsen desuden opnået sin bedste placering i en 1. klasse, da hun i den ny-indstiftede DSU-sommerturnering besatte 2. pladsen i 1. kl. B med 5 p. af 7. I samme turnering noterede man fem damer i den åbne 3. klasse. Dette, i forbindelse med de kun fire damer i 1945, fik DSU til at overveje at nedlægge dameklassen, men i årene derefter mødte damerne atter talstærkt op for at spille i egen klasse. Da man endelig i 1947 fik ny mester, skyldtes det dog, at Ingrid Larsen havde tilmeldt sig 1. klasse i stedet (1947). Med behersket succes (3 af 7), men måske større tilfredsstillelse ved modstanden.

Den nye mester var Lis Grødde fra Randers, der med 4½ af 6 henviste Lydia Heesche til 2. pladsen. Det blev Lis Grøddes eneste mesterskab, men hun var flere gange lige ved. Bl.a., da Ingrid Larsen i 1948 vendte tilbage og atter vandt

med 5½ af 7 blandt 14 damer, hvoraf de seks besatte 2. pladsen. De inkluderede Lydia Heesche, Lis Grødde og Gudrun Jensen.

8 damer stillede op i 1949, hvor Ingrid Larsen scorede maksimum 7 p. foran Lis Grødde 5½, og derefter blev Ingrid Larsen anmeldt til det første VM for damer efter 2. verdenskrig. Det spillede ved årsskiftet 1949-50 i Moskva og blev vundet af Rudenko, USSR, med 11½ p. af 15, mens Ingrid Larsen scorede 4½ (+3 =3 +9). For at blive deltager i turneringen skulle man godkendes af FIDE, der til gengæld på sin kongres i København 1950 udnævnte alle damerne til internationale mestre. Med god grund. De var valgt, fordi deres kvalifikationer gjorde det indlysende, at netop de deltog i kampen om VM.

Ingrid Larsen havde tilmed den fornøjelse at have overtaget mod Rudenko i et parti, som selvstøt Smyslov kommenterede i turneringsbulletinen, og som kan findes såvel i Skakbladet som i Politikens »Skakspilleren 2«.

Men dermed var det også slut med den hædrende omtale. At Danmark fik en international dame-mester, var så lille en nyhed, at den i Skakbladet blev tiet ihjel. Alle bedes gætte, hvornår Skakbladet første gang omtalte Ingrid Larsens titel.

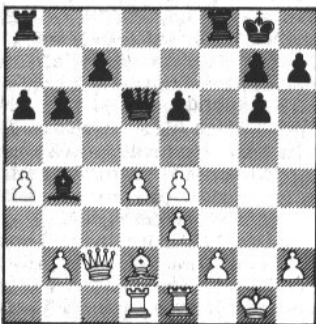
På samme kongres blev Jens Enevoldsen udnævnt til IM. Det var der ingen tvivl om, og det blev aldrig glemt. Men Ingrid Larsens titel blev omtalt i.....1968!!

Det interview, der burde have været, var delvist taget på forskud i december 1949 før afrejsen til Moskva. Det fremgik heraf, at Ingrid Larsen, der er opvokset nær Farsø, lærte skak i 14-årsalderen, mens hun vuggede sine mindre søskende. Skak og læsning var kun tilladt under vugning!! Og derfor måtte hun ustandselig vække ungerne, så der skulle vugges videre. Forbløffende, at det alligevel er blevet til skak af den styrke. Tænk, hvis Ingrid Larsen havde været en dreng!!

I samme interview gjorde Ingrid Larsen opmærksom på, at hun ikke mente, at damer burde isolere sig i dameklasser, hvis de ville opnå samme styrke som mændene, og i de tre følgende år stillede hun ikke op ved DM.

Derved blev der i 1950 plads til et DM til Gudrun Levald, der som frk. Gudrun Jensen havde været med i årevis og helt utvivlsomt var den, der havde ydet den største indsats i Danmark for udbredelse af skak blandt kvinder. 14 damer deltog.

I 1951 mødte ni damer til start og spillede alle mod alle. Antonina Enevoldsen vandt her sit første DM med 7 p. af 8, mens man på en delt 4. plads bemærkede et nyt ansigt. Merete von Holstein-Rathlou, med 5 p. Hun blev specielt bemærket, fordi hun ikke bare havde udsendt, men også et særdeles aktivt skakspil med sig, og en af hendes partislutninger — en offerkombination — nåede sågar frem i Skakbladets kombinationsøvelser:

Med sort trak Merete von Holstein-Rathlou —, Txf2!! Slås tårnet, er der mat, men Karen Storm, Odense, svarede med 2.e5, Df8 3.Tf1, Txf1? Her fejlede fortsættelsen imidlertid. Rigtigt var —, Lxd2 fulgt af enten 4. Txf2, Lxe3 eller 4.Dxd2, Txf1 5.Txf1, De7 med en bonde i behold. Nu skiftede pointet ejer: 4.Txf1, De7 5.Lxb4, Dxb4 6.Dxc7, Dd2?? 7.Df7 +, Opgivet.

Den slags tiltrak sig opmærksomhed, og Merete von Holstein-Rathlou modtog ikke blot Fyens Venstreblads Skakmedarbejders Ærespræmie (til stor forargelse, der blev nemlig ingen ærespræmie til nr. 1), men også den yderste interesse fra et medlem af landsholdsklassen, Th. Haahr. Det havde adskillige konsekvenser.

Året efter scorede Haahr ikke ret mange point i landsholdsklassen, Merete Holstein-Rathlou trak sig tilbage som formand for Kvindelig Læseforenings Skakklub efter kun kort tid som leder, og i påsken 1952 blev hun dansk dame-mester med 6 p. af 7 mulige foran Antonina Enevoldsen. Alle brikkerne faldt på plads, da Skakbladet, der ellers ikke så ofte noterer sig, hvem der spiser morgenmad med hvem, i september 1952 kunne meddele, at der blev indgået ægteskab mellem Th. Haahr og Merete von Holstein-Rathlou 6. september. Det er der kommet mange positive resultater ud af for dansk skak siden.

Ingrid Larsen var det imens ikke lykkedes at kvalificere sig til mesterklassen. Bedste resultat var ved KM 1951, hvor hun på en delt 4. plads scorede 4 p. af 7. Med udsigt til kvalificeret modstand var hun tilbage i dameklassen 1953 — året, der i Skakbladet indledtes revolutionært med, at Max Euwes' »Månedens Parti« var blevet spillet mellem to damer.

Ingrid Larsen vandt sit 11. DM trods tab mod Merete Haahr, der til gengæld tabte til fru Svensson, Hobro, og desuden måtte give Gudrun Levald remis.

I 1954 deltog Ingrid Larsen ikke, og Antonina Enevoldsen vandt blandt 12 damer med 6 p. af 7 foran Emma Christensen, Horsens, 5 og Merete Haahr samt Dagny Jensen 4½. Senere samme år spillede Antonina Enevoldsen og Ingrid Larsen zonerturnering uden større succes i Leipzig, hvor de blev henholdsvis nr. 11 og 12 blandt 14 med 5 og 3½ p.

Emma Christensen fra Horsens var overraskelsen i 1954, og i 1955 var hun sensationen, da hun blandt 10 damer med 5½ af 7 henviste Antonina Enevoldsen til 2. pladsen på korrektion. Pudsigt nok spillede man både før og efter dette år omkamp ved ligestilling, men Emma Christensen behøvede ikke yderligere spil. Også Merete Haahr som nr. 3 med 5 p. var i det slagte felt.

At det var muligt for de mindre etablerede at vinde var muligvis medvirkende til det store fremmøde i 1956, hvor der var dansk rekord for dameskak med 22 damer. En rekord, der aldrig er blevet slået. Atter en gang måtte Haahr og Enevoldsen se sig forvist. Denne gang til at dele 5.-6. pladsen på 4½ p. Men Ingrid Larsen var tilbage på 6 p. af 7 foran Gudrun Levald 5½, så fornyelsen udeblev alligevel. I 1957 vandt Ingrid Larsen sit 13. DM med maksimumscoren 7 p. foran Emma Christensen og Merete Haahr. Der var 8 deltagere.

1957 blev det første år, hvor dansk dameskak havde deltagere til mere end én udenlandsk begivenhed. Først drog Gudrun Levald og Antonina Enevoldsen til Nordisk Turnering i Helsinki, hvor fire finske damer tog de fire forreste pladser (1. Vuorenpää 5½ af 6), mens de danske damer på henholdsvis 2½ og 2 p. henviste en norsk dame til 7. og sidste plads.

Det var altså ingen større succes. Bedre gik det i den hollandske by Emmen, hvor Danmark ved den første dameolympiade besatte 13. pladsen

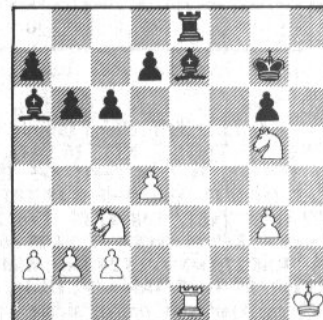
blandt 21 nationer, repræsenteret ved Ingrid Larsen og Merete Haahr.

Et ganske smukt resultat af en lille dansk dameafdeling. I Skakbladet nævnte man den danske placering og hvem, der vandt OL. Man fik ingen yderligere resultater, ingen slutstilling, ingen partier, intet scoringsresultat på de danske spillere, og det var da ikke så kompromitterende. Men kunne man vente 18 år på at høre om Ingrid Larsens IM-titel, så kunne man vel også vente 21 på lidt supplerende om OL 1957:

Danmark spillede 11 matcher, hvoraf fire blev vundet og 7 tabt. Ingrid Larsen scorede 50% i form af +4 =3 +4, mens Merete Haahr scorede +4 =0 +7. Blandt de spillere, der måtte bøje sig for Ingrid Larsen, var den kendte engelske dame, Elaine Pritchard:

7072 Løberspil Pritchard - Ingrid Larsen

1.e4, e5 2.Lc4, Sc6 3.f4, Sa5 4.Lxf7, Kxf7 5.Dh5+, g6 6.Dxe5, De7 7.Dxa5. Se, sådan ser dameskak sjældent ud, og partiet vakte betydelig interesse. Det er et af de få danske damepartier, der har gjort turen gennem de internationale magasiner — uden dog tidligere at nå danske spalter. Hvis hvid havde regnet med at slå på h8, så havde hun nu fundet ud af, at der så ville følge —, Sf6 og —, Lg7, så hun måtte nøjes med springeren på a5, og så var der slet intet materielt udbytte af hendes commando-raid i åbningen: —, Dxe4 8.Kf1, Dxf4 + 9.Sf3, Sf6 10.Sc3, b6 11.Db5, c6 12.De2, Lb7 13.d4, Df5 14.Lg5, Te8 15.Df2, La6+ 16.Kg1, Sg4 17.Dd2, h6 18.h3, hxc5 19.hxc4, Txb1 + 20.Kxb1, Dxc4 21.Dxc5, Dxc5 22.Sxc5, Kg7 23.g3, Le7 24.Te1?? Partierne slap lige materielt ud af slagsmålet, men sort har et meget stærkt løberpar. Det bliver dog ikke nødvendigt at slås om sagen, for hvids sidste træk tillader en enkel kombination:

24.—, Th 8 + 25. Kg1, Lxc5. 0—1

I 1958 vandt Merete Haahr DM blandt kun 4 deltagere med 5 p. af 6, og året efter gentog hun sejren i et dobbelt så stort felt med maksimum 7 p. Ingrid Larsen deltog ikke i disse turneringer. Hun var derimod til en international turnering i Lindau, Vesttyskland, hvor hun blev nr. 7 af 12 med 5 p. af 11 mulige. Et parti i Skakbladet skulle illustrere, hvorledes damerne har udmærkede partioplæg, men på grund af manglende rutine fejler én gang, men hvilken gang! Partier af denne type har smykket mangt et damereferat i Skakbladet som en slags formeludstyr, på samme måde som vore ungdomsspilleres referater altid har haft formen: 1) kritik af arrangement. 2) Utilfredshed med eget spil,

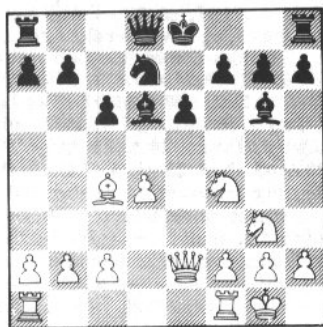

medmindre man havde scoret maksimumpoint. 3) Et parti af vinderen og 4) eget parti, uanset kvalitet. Sådan kan der opstå så mange traditioner!

Der kom dog intet parti til illustration af NM 1959, hvor Gudrun Levald og Agnes Kuhn-münch blev sidst af 5 deltagere. Vuorenpää, Finland, vandt atter. Til gengæld var Merete Haahr på vej mod sit livs form. På trods af, at Ingrid Larsen kunne tage DM hjem i 1960 med 5½ p. foran Merete Haahr 4½ (14 deltagere). I zoneturneringen i Sinaia, Rumænien, var fru Haahr det tætteste på interzoneturneringen, en dansk dame endnu har været. Hele tiden mellem de forreste og til slut nr. 6/7 med 7½ p., kun 1½ p. efter vinderen, Eva Karakas, Ungarn. Og denne gang var der ingen grund til at vise et ærgerligt tabsparti:

7073 Caro-Kann

Merete Haahr - Konarkowska, Polen
1.e4, c6 2.Sc3, d5 3.d4, exd4 4.Sxe4, Lf5 5.Sg3, Lg6 6.Sh3, Sd7 7.Lf4, Sgf6 8.Lc4, Sd5 9.0-0, e6 10.De2, Sxf4? Antipositionelt. En central springer afbyttes og opnår kun at trække den deplacerede hvide springer på h3 frem i aktivitet. 11.Sxf4, Ld6.

12.Lxe6!! fxe6. —, Lxf4 13.Lxd7+, Kxd7 14.Dg4+, Kc7 15.Dxf4+ eller i samme variant 14.—, Ke8 15.Tfel+, Kf8 16.Dxf4, Lxc2 17.Dd2! 13.Sxe6, De7 14.Tae1! Se5 15.dxe5, Lb4 16.c3, Dxe6 17.cxb4, 0-0-0 18.Td1, Dxa2 19.f4! Txd1 20.Txd1, Td8 21.f5, Le8 22.Se4, Db3 23.Sd6+, Kc7 24.Sxe8+, Txe8 25.e6, Dxb4 26.Td7+, Kb6 27.De3+, c5 28.De5, Ka6 29.h3, Dc4 30.Txg7, h5 31.e7, Dd4+ 32.Dxd4, og den hvide sejr var klar, selv om de sidste træk før tidkontrolten gik tabt. Nok Merete Haahrs mest helstøbte parti fra de internationale arenaer.

Året efter var ingen af vore stærkeste med i DM. Blandt 7 deltagere vandt Inger Johannesen med 5½ p. af 6 foran Gudrun Levald 4½ og Magda Klemmensen, Århus, der i en årrække havnede på 3. pladsen. På delegeretmødet samme år var dameskakkens oppe. Mens øvrige emner blev klargjort i referatet fra mødet, hed det i Skakbladet om den »uinteressante« diskussion om dameminoriteten i DSU: »Fruerne Gjørup og Levald diskuterede dameskakk!!«

8 damer mødte til DM 1962, hvor Merete Haahr vandt alt og sluttede med 7 p. af 7 foran Ingrid Larsen 5½ og Magda Klemmensen på obligat 3.plads med 5. Da begge de stærkeste damer året efter ikke deltog, kunne Magda Klemmensen endelig rykke op som nr. 1 med 4 p. af 6, da fire damer spillede dobbeltrundt alle mod alle. Men det blev på deling, og omkampen tabte hun til Gudrun Levald med 1½—½.

Det år var Merete Haahr til zoneturnering i Lodz, Polen, men 4 p. af 12 var en skuffelse og rakte til en delt 10. plads af 13 damer.

Året efter forsøgte Merete Haahr sig ved påsketurneringen i 1. kl. med held, da hun på en 4. plads med 5 p. af 7 kunne rykke op i mesterklassen. Samtidig benyttede Inger Christensen, Struer, sig af muligheden for at tage DM med 4½ p. af 6 blandt fire damer. Magda Klemmensen blev endnu engang »snydt« på 2.pladsen.

Det gentog sig i 1965, hvor hun delte med Merete Haahr på 5 p. blot for at finde Ingrid

Larsen forrest på 6½. 8 deltagere. Så opgav Magda Klemmensen at vinde DM.

I 1966 var der olympiade i Oberhausen, Vesttyskland, og dertil sendte man Ingrid Larsen og Antonina Enevoldsen. Med en sejr, to uafgjorte og 10 nederlag blev Danmark nr. næstsidst, kun foran Østrig, som blev slået 1½—½.

Endda havde Ingrid Larsen klart sig hæderligt med 50% endnu en gang (+5 = 3 + 5), men fru Enevoldsen kunne ikke finde formen. Det kunne Merete Haahr heller ikke til zoneturnering i Bulgarien, hvor hun sluttede sidst.

I 1967 vandt Merete Haahr DM i et felt på 8, hvor Ingrid Larsen havde sit måske dårligste år på 4.pladsen med 4 p., mens Merete Haahr scorede maksimum 7 fulgt af Dagny Christensen 5 og Johanne Nielsen 4½.

Men mest spændende for dameskakterinteresserede var Ole Jakobsens referat fra den åbne turnering i Bognor Regis, hvor han bl.a. skrev:

»I første runde fik jeg ellers et chok, da der sad en yndig ung pige ved mit bord. Det viste sig at være den engelske damemester Miss D. Dobson, som jeg desværre blev nødt til at behandle på følgende ugalante måde:..... (Her følger partiet).«

Det var ellers en hyggelig turnering.....!« Det vender sig i en velopdragen mand, når han bliver nødt til at »slagte« en sød pige. Det fremgår mange gange, når et møde mellem de to køn refereres. I 1950 mødte M.A. Kupferstich i Dubrovnik den kendte Madame Chaude de Silans, eneste deltager i den åbne række».....medens Kupferstich uden nåde slog Madame Chaude de Silans, turneringens eneste kvindelige deltager.....«

Pudsigt nok skulle ridderligheden altså forbyde, at man havde fornøjelse af at vise, at man er en stærkere skakspiller end den, der sidder overfor. Det er dog ellers det, spillet går ud på.

Historien er imidlertid fuld af beretninger om galante stormestre, der ved simultanforestillinger har nedspillet kvindelige modstandere, derefter kunstfuldt undladt at sætte dem mat og sluttelig, da matten var uundgåelig, har tilbudt remis..... naturligvis uden, at damerne har fattet en pind af, hvad der foregik. I dag ville en sådan opførsel (forhåbentlig) blive anset som en fornærmelse.

Men den triste fornærmelse hos mandlige spillere, når de møder kvinder over brættet, er dybt forankret i tradition og opdragelse. Og den trives i bedste velgående. På en københavnsk skole, hvor man en overgang havde 95 af skolens 450 børn til skoleskak, var en pige kommet på 1.holdet. I sæsonens første kamp, som stod mod skolens 2.hold, vandt hun sit parti på under 5 minutter til sin modstanders undren. De spillede så en stribe træningspartier for sjov, og hun vandt dem alle.

Hendes modstander blev mere og mere trykket ved situationen, tabte i stadigt færre træk og endte med at lade store tårer løbe ned over brættet, før en kammerat med sans for psykologi gik hen til ham, lagde armen om skulderen på ham, tog ham med sig og sagde: »Nu skal du spille lidt med mig!«

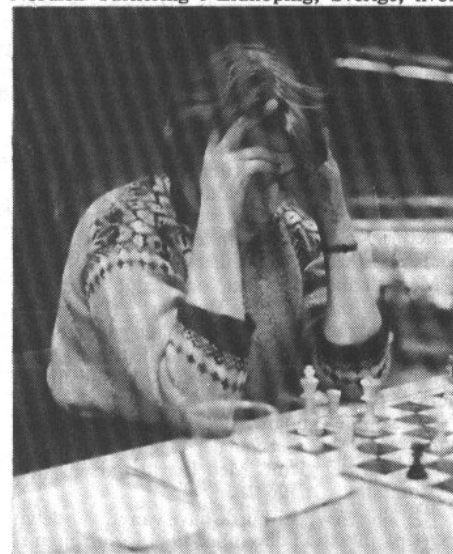
Og mens de fjernede sig, hørte jeg ham hviske: »Du skal ikke være ked af, at du taber til Bitten. Hun spiller sgu så godt, som kunne hun have været en dreng!«

I 1968 triumferede Antonina Enevoldsen ved DM. Hun besejrede samtlige sine fem konkurrenter, der omfattede Merete Haahr som nr. 2 med 4 p., og som nr. 5 en kun 11-årig pige, Susanne Knöchel, med 1 p. for en sejr.

I september 1968 kom så chokket til danske skakspillere. Med billedet af Ingrid Larsen i selskab med bl.a. Botvinnik på forsiden af Skakbladet hed det: »Vidste De, at Ingrid Larsen.....?« Efter 18 år erfarede man, at Danmark havde en international damemester. Hvordan mon Skakbladet opdagede det? En nærliggende mulighed er, at redaktøren havde læst Merete Haahrs redegørelse for »Piger ved Skakbrættet« i Politikens »Skakspilleren II«, hvor hun

forklarer, at der ikke kom en linje om Ingrid Larsens titel i Skakbladet. Men selv Merete Haahr havde ikke opdaget, at titlen overhovedet ikke havde været omtalt, ikke engang forsinket før »Skakspilleren II« udkom!

I 1969 vandt Ingrid Larsen DM med 6 p. af 7 foran Merete Haahr 5½ og Johanne Nielsen 5. Samme år var der dansk deltagelse såvel ved Nordisk Turnering i Lidköping, Sverige, hvor

Merete Haahr

Antonina Enevoldsen blev nr. 3 af 6 med 4½ p. efter Solveig Haraldsson, Sverige 8½ af 10 og Vuorenpää 6½, som ved VM i Lublin, Polen.

Der spillede stadig med 2-mandshold, men for første — og hidtil eneste — gang havde Danmark en ekstra spiller med. Det var Johanne Nielsen, der fik bedste scoringsresultat, 50% (+3 = 0 + 3), men på den anden side også de letteste opgaver. Danmark blev nr. 11 af 15 med 10 p. efter at have besejret to nationer, spillet uafgjort mod fire og tabt til otte. Merete Haahr spillede en ganske god turnering med resultatet 4½ af 11 (+3 = 3 + 5), mens Ingrid Larsen på første bræt måtte nøjes med fem remiser — dog naturligvis mod den stærkeste opposition.

Også i 1969 spillede Ingrid Larsen zoneturnering i Tjekkoslovakiet og blev nr. 15 af 17 med 4½ p. Alligevel var turneringen ikke uden lyspunkter, for hendes to guldsejre var mod stormester Lazarevic, Jugoslavien, og den fremstormende internationale damemester Malypetrova, der som Elaine Pritchard måtte sande, at ganske vist scorede Ingrid Larsen ikke mange point, men hun var ikke bare til at overrumple med hvad som helst:

7074 Siciliansk

Malypetrova - Ingrid Larsen
1.e4, c5 2.Sf3, d6 3.d4, cxd4 4.Sxd4, Sf6 5.Sc3, a6 6.Lc4, e5 7.Sf3, Le6 8.De2, Sc6 9.0-0, Tc8 10.Lg5, Sd4 11.Sxd4, Lxc4 12.Lxf6, Lxe2 13.Lxd8, Lxf1 14.Sf3, Lxg2 15.Sd2, Lxe4 16.Sxe4, Txd8 17. Opgivet. 0—1.

Var der ikke en skakudsendelse i TV engang med titlen »Den forslugne Løber«? Ingrid Larsens respektløse stafet på de hvide felter havde nedlagt fem fjender på fem træk, før den blev slagtet — og så var partiet afgjort.

I dame-DM 1970 uden Ingrid Larsen vandt Merete Haahr efter omkamp med Johanne Nielsen (2½—½). Oprindeligt fik begge 4 af 5 blandt 6 damer fulgt af Antonina Enevoldsen 3. Året efter vandt Merete Haahr omkampen om DM med 4—2 — efter fornyet omkamp. Denne gang havde hun delt med Ingrid Larsen på 4½ af 6 i en dobbeltrundt turnering for blot fire damer. Herefter gjorde man alvor af truslen om at nedlægge dameklassen i påsken, når der ikke meldte sig 8 damer.

I stedet indstiftede Kampklubben og Merete Haahr en hurtigturnering »for piger mellem 9 og 90« ved efterårstide. Den er siden blevet et fast

indslag i skaklivet og flere unge har vist flaget der. For nogle gik det tilmed til tops. Susanne Knöchel, der var blevet 15 år, vandt den første med 6 p. af 7, og siden har bl.a. Else Thygesen vundet to gange.

Landskampmulighederne for danske damer havde hidtil været indskrænket til de tre FIDE-holdturneringer, men en ny landskampform blev indstiftet i 1971, nemlig den nordiske sekslandskamp mellem de fem nordiske nationer og Vest-tyskland, og her var der en dame på hvert hold. Såvel i 1971 som 1972 spillede Merete Haahr på det danske damebræt i Grossenbrode med gode resultater: 3½ af 5 og 2½ af 4. På den danske damelandsholdsstatistik er disse partier opført som damelandskampe, og de har sat flere danske damers procentscore pænt i vejret.

Mange damer omfatter denne statistik ikke. Kun seks, og de fem af dem var med, da man spillede den første — og hidtil eneste — landskamp uden for de faste holdturneringer mod Sverige i 1972. Man spillede dobbeltrundt, og Sverige vandt en ventet, men kneben sejr på 5½—4½. Det danske hold: Merete Haahr 0 af 2, Ingrid Larsen 1½, Johanne Nielsen ½, Antonina Enevoldsen 2, Susanne Knöchel ½.

Der skete andet bemærkelsesværdigt, for i det midtjyske noterede man sig, at en ung pige, Nina Høiberg, rykkede op i 1. klasse i Holstebro By-mesterskab 1972, og året efter rykkede to damer op i samme turnering, og det var fra 1. klasse til mesterklassen. Vera Lindholm vandt med 5½ af 7 foran Nina Høiberg 5. I det hele taget spilles der meget dameskak i det jyske, men til landsturneringerne kommer damerne ikke frem. I resultaterne fra Nr. Snedes hurtigturnering 1972 figurerer en dameklasse, der blev vundet på 8 p. af Anna Johansen og Anna Jacobsen.

Da man i 1974 tog initiativ til en genoptagelse af DM for damer i Kampklubbens lokaler i København, var overraskelsen nok mindre vest-på end østpå, da 18-årige Nina Høiberg i første forsøg vandt DM med 3 p. af 4 foran Antonina Enevoldsen 2½, Ingrid Larsen 2, Vera Lindholm 1½ og Merete Haahr 1.

Ved landskampdebut'en i Eckernförde senere samme år scorede Nina Høiberg 3½ af 5 på damebrættet, da Danmark blev nr. 2. Det kunststykke gentog det danske hold i Hindås, Sverige, i 1975, og da scorede Nina Høiberg 4 af 5, som hun gjorde det i Glücksburg 1977. Trods negativ scoring mod de stærke damer i finalegruppe A ved OL i Haifa 1976 er Nina dermed den eneste danske dame, hvis gevinstprocent er over 50 i landskampssammenhæng.

Nina Høiberg er en strålende kombinations-spiller med et mildest talt overfladisk forhold til åbningsteori. Det er så at sige kun selve spillet, der interesserer hende.

Slipper hun godt fra åbningsstillingen, hvor hun står oplagt næstbedst(!), er hun på højde med de stærkeste herhjemme.

Nina må have den indstilling til skak, hun synes er morsomst for hende, men hendes »problem« er typisk for mange stærke damer. I foragt for konkurrenceræset, som er mændenes, nægter de at »studere« skak og foretrækker »spillet«. Strengt taget passer indstillingen bedre til spil som bridge, hvor udgangsstillingen ikke er den samme ved hvert spils begyndelse. Om man vil kalde det ét eller andet, så er skak et spil med målet at vinde, at blive så god som muligt. Og når udgangsstillingen er den samme hver gang, er en nødvendig bestanddel af de bedstes sejr et teorstudium.

På samme måde er flere unge lovende skak-piger hørt udtale, at deres spil ikke er så aggressivt som mændenes, fordi de er piger. Det må betegnes som den sidste rest af »god« gammel pigeopdragelse, for praksis synes klart at modsige dette, selv i disse pigers eget spil! Ønsker man at spille skak på højeste plan, undgår man som pige næppe at tage konkurrencen fuldt op og spille med besættelser, blokader, slag og mange andre ufredelige midler. Er selve konkurrencen og sejren suspekt, så er skak ikke det spil, man skal dyrke.... medmindre man vil gites med en mandlig skakspiller!!

Nina Høiberg hører til dem, der spiller spillet fuldt ud. Ja, hun er så lidt fredelig, at hun af princip ikke foreslår en remis! Evt. modtager hun et remistilbud, men ellers spilles der, til partiet er vundet eller teknisk remis.

I 1975 blev hun besejret i kampen om DM, der var lagt til Holstebro. Merete Haahr tog kraftig revanche i en jævnbyrdig turnering mellem de samme fem som året før og vandt med 3 p. foran Vera Lindholm fra den arrangerende klub, Sct. Jørgen 2½, og Nina Høiberg 2. Derefter kom Merete Haahr til zoneturnering i Karlovy Vary i Tjekkoslaviet og sluttede som nr. 17 af 18 med 3 p.

I 1976 var Nina Høiberg tilbage igen i en jævnbyrdig konkurrence mellem kun 1. Nina Høiberg 2½. 2. Merete Haahr 2. 3. Ingrid Larsen 1½. Til disse mesterskaber inviterede man kun 1. classes spillere og derover, men det stod efterhånden klart, at dette måtte ændres, så f.eks. Else Thygesen, der sad fast i nerver i 2. klasse, hver gang hun manglede ½ p., kunne komme med. Absurd også, at indsatsen i åben klasse skulle afgøre, om man kom med i dameklassen — når man nu ville have en dameklasse.

Nina Høiberg klarede sig pudsigt nok betydeligt mere overbevisende i de åbne klasser end i dameklassen. I 1975 blev hun nr. 2 i Struer Mesterklassen med 5 p. efter Esben Eising 5½, og i sommeren 1976 — umiddelbart før afskaffelsen af elitespillertitlen, erobrede hun denne rang som den første danske kvinde nogensinde — og nu bliver hun også den eneste, hvis ikke titlen kommer tilbage.

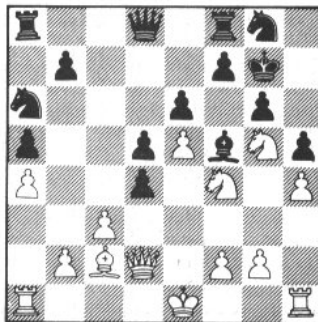
I en overkvalificeret Struer Mesterklasse med tre elitespillere, som hun alle mødte, besatte hun 2. pladsen med 5 p. (4½ havde været nok til elitesresultat) efter sin bror Erling (der ser på åbningsteori!). Det var i denne turnering, Nina besejrede elitespilleren Børge Nielsen i dette parti, der demonstrerer, at kan der kombineres, skal der kombineres:

7075

Pirc

Nina Høiberg - Børge Nielsen

1.e4, g6 2.d4, Lg7 3.Sf3, d6 4.Lc4, Sf6 5.Sc3, 0-0 6.Lf4, e6 7.Lb3, a5 8.a4, Sa6 9.Dd2, Sb4 10.Lh6. Ninas øjne klæber under et parti til et bestemt felt: Det, hvor den fjendtlige konge gemmer sig. Nu skal den sortfaldede løber byttes af, så et kongean greb kan komme i gang. —, d5 11.Lxg7, Kxg7 12.e5, Sg8 13.h4, h5 14.Se2, Lf5 15.Sf4, e6 16.c3, Sa6 17.Sg5, c5 18.Lc2! cxd4?

Så siger det »bang!« for første gang: 19.Lxf5! dxc3. Efter tilbageslag på f5 slår hvid to gange med springerskak på e6 og vinder damen. 20.bxc3, Db8 21.Lxe6, Dxe5+ 22.Kf1, Sf6 23.Te1, Se4 24.Sxe4, dxe4 25.Dd4, Dxd4 26.cxd4, Tfd8 27.Ld5, Sb4 28.Lxb7, Ta7 29.Lxe4, Txd4 30.g3, Te7 31.Lxg6! Som sagt: Kan der kombineres, skal der kombineres. —, Txel 32.Kxe1, Txf4. Der lurede endnu en springergaffel. 33.gxf4, fxe6 34.Tg1, Sd3+ 35.Kf1, Sc5 36.f5, Sxa4 37.Txg6+, Kf7 38.Ta6, Sc3 39.Txa5, Kf6 40.Kg2, Se2 41.Kf3, Sc3 42.Ke3, Sd1 43.Kf4, Opgivet.

*

I 1977 kom dame-DM tilbage til påske-turneringen med den ærgerlige virkning, at de bedste damer fik dårligere modstand, men den positive side, at alle kunne deltage i klassen. Else Thygesen fra AS 04 i København viste straks sin

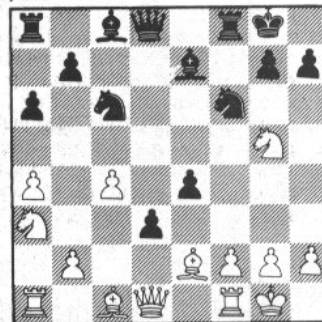
berettigelse i klassen, da hendes første parti var med sort mod Ingrid Larsen:

7076

Ben-oni

Ingrid Larsen - Else Thygesen

1.d4, Sf6 2.c4, c5 3.d5, e6 4.dxe6, fxe6 5.Sc3, Sc6 6.Sf3, d5 7.e3, Le7 8.Le2, 0-0 9.0-0, d4 10.exd4, cxd4 11.Sb5, e5 12.a4, a6 13.Sa3, e4 14.Sg5, d3.

Else Thygesen har studeret en del teori, og det var kraftigt medvirkende til opnåelse af denne formidable stilling med sort efter kun 14 træk mod en IM! 15.Lh5, g6 16.Lxg6, hxg6 17.Le3, Lf5 18.Db3, Tb8 19.e5+, Dd5 20.Dc3, Sg4 21.h4, Sxe3 22.fxe3, Lxe5 23.Sc4, b5 24.axb5, axb5 25.Sa5, Sxa5 26.Txa5, Lxe3+ 27.Kh1, Tbe8 28.Da3, Lc5 29.b4, Le7. Her faldt hvids vinge i håbløs stilling.

DM syntes at give generationsskifte, da Nina Høiberg vandt med 4½ af 5 foran Else Thygesen 4. Det indbyrdes parti blev afgørende. Åbningen forløb lige, men Else Thygesen syntes rådvild over for Nina Høibergs omgående og rasende kongean greb, og det hele var forbløffende hurtigt overstået.

Generationsskiftet er ikke endeligt. I Roskilde-turneringen, omtalt ovenfor, endte Merete Haahr med at vinde foran Nina Høiberg, og ved OL i Haifa 1976 viste såvel Merete Haahr som Ingrid Larsen, at de er med i toppen endnu. Danmark kvalificerede sig som eneste nordiske nation til A-gruppen og blev nr. 8. Ingrid Larsen scorede for tredje gang 50% ved en olympiade, og endnu engang kunne hun opvise en af de miniaturer, der viser, at når hendes spil lykkes, er der aldeles intet kvindeligt(!) i stilen.

Lad os slutte den partimæssige side af denne redegørelse med en opvisning af vor eneste internationale damemester, der har vundet 16 danske damemesterskaber, har spillet i 4 FIDE-holdturneringer, har dansk landskamprekord for damer og har spillet i det danske damemesterskab fra året efter, at det blev oprettet.... og som »still is going strong«:

7077

Dronningebondespil

Ingrid Larsen - Terada, Japan

1.d4, d5 2.Sf3, Sf6 3.e3, a6 4.Ld3, e6 5.Sd2, Ld6 6.c3, 0-0 7.e4, dxe4 8.Sxe4, Sbd7 9.Sxf6, Sxf6 10.0-0, Te8 11.Te1, c5 12.dxc5, Lxc5 13.Se5, Ld6 14.Lg5, h6 15.Lh4, Le7 16.De2, Sd7. En moderne udgave af begrebet »harakiri«:

17.Sxf7, Kxf7 18.Dxe6+, Kf8 19.Lg6, opgivet.

Hvad skal vi stille op med dameskakken fremover?

Så længe den eksisterer internationalt, og så længe danske dameskakkspillere ikke »går til bunds« i dameskak, men størstedelen af året

Erindringer om stormester

Nimzowitsch

Af Poul Hage

Det tynder ud i rækkerne af de mennesker herhjemme, som har kendt den danske stormester, og da Nimzowitsch er en omstridt skikkelse, er det af betydning i tide at få belyst hans særprægede personlighed under så mange synsvinkler som muligt. Det bør dog pointeres, at de følgende erindringer om vor store læremester ifølge sagens natur vil være subjektivt farvet og ikke kan betragtes som historieskrivning.

Mit første møde med Nimzowitsch fandt sted, da den lettiske mester d. 22. april 1922 besøgte Næstved Skakklub. Aftenens gæst indledte med et foredrag, om hvilket jeg kun erindrer, at det blev holdt på et gebrokkent dansk, nærmest det sprog, som af og til betegnes som »cirkuskandinavisk«. Den påfølgende simultanopvisning på 21 partier gennemførtes i lyn tempo, på knap 1½ time havde mesteren vundet 18 partier, spillet 2 remis og kun tabt 1. Ikke uberettiget betegnede »Politiken« Nimzowitsch' triumfer

under turneen i Danmark som »Capablanca-resultater«.

Efter at jeg i 1923 havde forlagt min residens til København, havde jeg flere gange lejlighed til at overvære den inciterende mesters optræden, og det var mig påfaldende, så hurtigt den sprogbegavede skakekspert blev fortrolig med vort vanskeligt tilgængelige modersmål.

Senere begyndte jeg at købe en del af min skaklitteratur hos Nimzowitsch, og i årene fra 1926-29 aflagde jeg med passende mellemrum besøg hos ham. Nimzowitsch boede dengang til leje i Østre Farimagsgade i København hos den hyggelige gamle spillelærerinde frk. Juhl. Endnu erindrer jeg tydeligt den forårsdag, jeg første gang samlede mod til at ringe på hans dør. Jeg kom ind i et stort, sparsomt møbleret værelse med et enkelt vindue ud mod Sølvtorvet og polyteknisk læreanstalt. Det første der fangede mit blik, var en fyldt natpote placeret nøjagtigt i

værelsets midte (centraliseringens kunst!). I en seng til venstre for vinduet lå en hostende stormester. Om halsen var viklet et uldent tørklæde, og den følsomme krop beskyttedes af 3 tykke tæpper (overdækningens betydning!).

Mine besøg hos den berømte skakkapacitet var for mit vedkommende præget af en blanding af benovelse og beundring. Ofte fandt jeg mesteren analyserende med et lille magnetisk skakspil foran sig. Fra tid til anden blev et notat nedfældet på papiret. Det hele gik som lyn og torden.

Nimzowitsch behandlede altid sin unge gæst med oprigtig venlighed uden på nogen måde at indtage en nedladende holdning. Med stor hjælpsomhed var han rede til at svare på naive spørgsmål, og han forsømte aldrig at forhøre sig

Poul Hage mellem sine skakbøger.

Foto: Mik Eskestad

→ søger de åbne turneringer, bør man nok bevare dette kønsdiskriminerende begreb. Som en mulig indgangsport til skak for damer, der ikke tør starte i en åben klasse, og som en mulighed for propaganda for skak blandt damer. Gennem udannelsen i skoleskakken og påvirkning fra vore nabolande er der gode chancer for, at der vil opstå en gruppe kvindelige skakspillere, for hvem teoretisk forberedelse og andet studium af skak er lige så naturligt som for deres mandlige konkurrenter, og man må antage, at skellet mellem mænds og kvinders skak vil udviskes..... om mange, mange år.

Dansk dameskak i tal

Det danske damemesterskab er blevet vundet af:

Ingrid Larsen	16 gange.
Merete Haahr	9 gange.
Antonina Enevoldsen	3 gange.
Nina Høiberg	3 gange.
Lydia Heesche	3 gange.
Gudrun Levald	2 gange.
Helene Thierry, Lis Grødde, Emma Christensen, Inger Johannesen og Inger Christensen, alle 1 gang.	

Lige med danmarksmesteren, men taber på korrektion eller efter omkamp har været:

1936: Ida Gjörup. 1937: Helene Laurent-Lund (Thierry). 1955: Merete Haahr. 1963: Magda Klemmensen. 1971: Ingrid Larsen.

Det danske damelandshold har været repræsenteret af seks damer. Opgjort efter antal af landskampe (antal partier i parentes, da landskampen 1972 mod Sverige var dobbeltrundig):

1. Ingrid Larsen	53(54)
2. Merete Haahr	49(50)
3. Nina Høiberg	27(27)
4. Antonina Enevoldsen	14(15)
5. Johanne Nielsen	7(8)
6. Susanne Knöchel	1(2)

Opgjort efter opnåede resultater bliver situationen denne, idet første kolonne angiver antal partier, anden til fjerde kolonne antal gevinst, remis og tab, femte kolonne antal opnåede points og sjette kolonne gevinstprocent:

1. Nina Høiberg	27	14	4	9	16	59,26%
2. Johanne Nielsen	8	3	1	4	3½	43,75%
3. Merete Haahr	50	16	11	23	21½	43,00%
4. Ingrid Larsen	54	14	18	22	23	42,59%
5. Susanne Knöchel	2	0	1	1	½	25,00%
6. Antonina Enevoldsen	15	3	1	11	3½	23,33%

Det danske damelandshold eller danske damelandsholdsspillere har deltaget i følgende begivenheder:

OL 57, Emmen, OL 66 Oberhausen, VM 69 Lublin, Sekslandskampe Grossenbrode 1971 og 1972, landskamp mod Sverige 1972, Sekslandskamp Ribe 1973, Sekslandskamp Eckernförde 1974, Sekslandskamp Hindås 1975, Sekslandskamp Bremen 1976, OL Haifa 1976, Sekslandskamp Glücksburg 1977.

»Rene« danske damelandshold har spillet 51 landskampe, hvoraf 10 er blevet vundet, 10 endt uafgjort og 31 tabt.

Danmark har mødt følgende nationer, for hvilke er angivet antal matcher, antal sejre, uafgjorte og nederlag samt antal scorede og afgivne point:

Australien	1	1	0	0	2	—1
Belgien	2	1	1	0	3	—1
Bulgarien	2	0	0	2	½—3½	
Canada	1	0	1	0	1½—1½	
DDR	2	0	0	2	0	—4
England	4	0	2	2	3½—5½	
Finland	1	0	1	0	1½—1½	
Holland	4	0	2	2	3½—6½	
Irland	2	2	0	0	3½—½	
Israel	1	0	0	1	0	—3
Japan	1	1	0	0	3	—0
Jugoslavien	3	0	1	2	1½—4½	
Norge	1	1	0	0	2	—0
Polen	4	0	0	4	½—7½	
Rumænien	2	0	0	2	½—3½	
Skotland	1	1	0	0	2	—0
Spanien	1	0	0	1	0	—3
Sverige	1	0	0	1	4½—5½	
Tjekkoslaviet	3	0	2	1	2	—4
Ungarn	2	0	0	2	½—3½	
USA	3	0	0	3	1½—5½	
USSR	2	0	0	2	0	—4
Vesttyskland	4	0	0	4	1½—7½	
Wales	1	1	0	0	3	—0
Østrig	2	2	0	0	3½—½	

I alt har Danmark mødt 25 nationer og har positivt regnskab mod 15. Danmark har i de 51 landskampe scoret 45 p. mod 77.

På landsholdet i Sekslandskampene har de danske damer spillet 29 partier med resultat +13 = 6 ÷ 10 eller 16 p., hvilket giver 55,17%.

Svend Novrup

om mit studium, som om han frygtede, at skakspillet skulle sluge for megen kostbar tid.

Som bogsælger var Nimzowitsch til det yderste reel og ordholdende. I begyndelsen af året 1927 havde jeg forudbestilt bogen om den med forventning imødesete turnering i New York. Til gengæld fik jeg løfte om en hilsen, når det gik løs. Dette var allerede gået i glemmebogen, da der en dag i marts indfandt sig et kort fra New York med autografer af Aljechin, Vidmar, Spielmann og Nimzowitsch.

Ikke sjældent aflagde den beundrede koryfæ besøg i min forening, Studenterforeningens Skakklub. Efter de store turneringssejre i 20'erne var Nimzowitsch blevet udnævnt til æresmedlem, en hæder han som standsbevidst akademiker var oprigtigt taknemmelig over. En samtale med denne vidtfavnende personlighed gav altid udbytte. Intet emne var ham fremmed, og hans sans for humor fornægtede sig aldrig.

Nimzowitsch var på bunden en beskedent natur, som kendte sin egen begrænsning. Jeg husker, at jeg i 1927 løb på ham på Warnemünde-færgen, da stormesteren var på vej hjem fra Kecskemét med en meriterende 2' den præmie i lommen. I disse år blev den nu som dansker betragtede skakgigant ofte nævnt som verdensmesterskabskandidat, men da vi under vor samtale på færgen kom ind på hans muligheder for at nå helt til tops, gav Nimzowitsch med prisværdig selverkendelse udtryk for, at han regnede sig for chanceløs i en match mod Aljechin, og det til trods for at han flere gange havde bragt sin tidligere landsmand til fald. Capablanca kom ikke på tale ved denne lejlighed. Nimzowitsch havde svære komplekser

over for den store cubaner, som han aldrig havde haft held til at besejre. I turneringen i Kissingen 1928 lykkedes det den danske forkæmper at bringe Capa på nederlagets rand, men eksverdensmesteren, som kæmpede stærkest med ryggen mod muren, fandt i sidste øjeblik en redende remiskombination.

Nimzowitsch er ofte blevet opfattet som en ensidig Caissa-dyrker. Det er dog kendt, at han havde interesse for den dramatiske kunst, og da stormesteren efter et foredrag i Studenterforeningens Skakklub efter triumfen i Karlsbad 1929 blev fulgt hjem af en skare »fan«'s, chokerede han disse ved at erklære: »Skakspillet er ikke min hovedinteresse, det må vige for den store litteratur.« En anden forkærlighed synes endnu mere overraskende. To gange har jeg set »Nimse« i biografen som tilskuer til en »Western«. Ved begge lejligheder havde den sparsommelige skakmester indfundet sig så tidligt, at han med god positionsforståelse kunne sikre sig en plads på den bageste af de billige rækker forrest i salen. Da jeg kun sjældent indfandt mig til den nævnte kategori af films, gør vore to møder det sandsynligt, at Nimzowitsch nærrede en vis forkærlighed for denne specielle genre. Måske har de dødbringende revolvere og det vilde ridt over prærien forløst et eller andet hos den dybsindige skaktænkner.

Jeg så sidste gang Nimzowitsch ved Nordisk turnering i København i august 1934. Jeg mindes en episode fra det afgørende parti mellem den danske forkæmper og hans alvorligste konkurrent, den farlige svenske mester Lundin. Nimzowitsch var faktisk overspillet, men havde held til at vende nederlag til sejr. Da krisen var overstået, rejste den danske favorit sig fra sin plads og ilede ned gennem salen med ordene: »Han er helt blokeret, han er helt blokeret.« Denne glædesytring var intet udslag af hovmod, men et udtryk for berettiget stolthed over, at systemet havde ført sin skaber frem til en sidste turneringssejr.

I de år havde jeg ansættelse i Jylland og fik ikke oftere lejlighed til at hilse på Nimzowitsch. Sygdommen fik kort efter sit ubønhørlige tag i ham, og kun 48 år gammel lukkede vor højt skattede læremester d. 16. marts 1935 for stedse sine øjne på Hareskov Sanatorium.

Nimzowitsch har sikret sig en æresplads i skakhistorien. »Mein System« bragte et opgør med forældede dogmer og en nyorientering inden for skakstrategien, som placerer dets skaber på højde med Steinitz. Som praktisk spiller havde den danske stormester på sin karrieres topunkt kun meget få ligemænd.

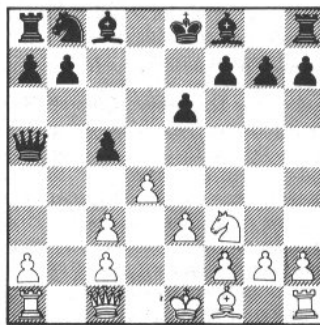
Knap så gunstigt stiller sagen sig, når det gælder det eftermæle, som mennesket Nimzowitsch har efterladt sig. Hvad der i tidens løb er skrevet om Nimzowitsch' person er ikke altid lige smigrende, men alt har sin naturlige forklaring.

Om de første år af sin skakløbebane fortæller mesteren levende i sin lille bog »Hvordan jeg blev stormester« (Leningrad 1929), oversat til dansk af Palle Ravn i »Hilsen til Jens Enevoldsen« (København 1977). Nimzowitsch, der er født d. 7. november 1886, beretter at han allerede i 1902 blev sendt fra Riga til Tyskland for at gennemføre et studium ved universitetet i Berlin. Allerede tidligt blev den unge skakentusiast helt indfanget i Caissas net, og det blev til faderens store utilfredshed ingen tid til studierne. Nimzowitsch følte tidligt, at han som skakspiller var kaldet til noget stort, men de første forsøg som deltager i alvorligere turneringer bragte ham kun bitter skuffelse. Der er ingen tvivl om, at disse første ungdomsår har været præget dels af samvittighedsnag over forsømte studier, dels af svigtende tro på en fremtid på det sort-hvide bræt. Resultatet er blevet en neurose, som den unge student i sin usikkerhedsfølelse har søgt at kompensere med forskellige unoder og adfærdsejendommeligheder, der er blevet taget unødigt op af hans omgivelser. Mere forstående sjæle blandt hans samtidige undskylder den unge mands op-

træden ved at tilskrive den en »vis nervøsitet«, men en kendsgerning er det, at den unge Nimzowitsch i disse trælsomme år skabte sig et »image«, som uretfærdigt nok blev hængende ved ham i de modne manddomsår.

I sin bog »Varulven« skriver den dansk-norske forfatter Aksel Sandemose: »De gjorde en myte af ham, og en myte kan ingen bekæmpe.« Disse ord kunne være skrevet om Nimzowitsch og ville i så fald have givet en adækvat forklaring på en tragisk side af den store skaktænkners liv.

Heldigvis er det dog slet ikke fra denne side, vi her i Danmark betragter vor uforlignelige læremester. Nimzowitsch var intet dusinmenneske. Gudskelov! Sådanne er der nok af også i skakspillernes snævre verden. Livet igennem bevarede han sit særpræg. Nimzowitsch blev af sine nye venner og landsmænd værdsat for sin vennesæle, fredelige natur. Han var en mand, man kunne stole på, en fair modstander og en god taber. Om den omstridte mesters udprægede retfærdighedssans vidner følgende lille episode fra den førnævnte simultanopvisning i Næstved 1922 (se diagramstillingen). Nimzowitsch har med de sorte brikker allerede overspillet den 16-årige skoleelev, som er hans modstander. Hvid har netop trukket 8.Dd1-c1. Stormesteren griber straks bonden på c3, men fatter nu, et øjeblik for sent, den kommende katastrofe,

ryster på hovedet og fuldfører derefter trækket 8.—, Da5xc3+ med følgen 9.Le3-d2, Dc3xa1 10.Dc1xa1 med sluttelig gevinst for hvid. Hvor let kunne simultangiveren ikke med en nonchalant håndbevægelse have sat c-bonden på plads og derpå spillet f.eks. 8.—, c5xd4? Ingen ville have løftet en finger til protest, allerminst skoledrengen, som hin aften første gang satte sin fod i en skakklub. Nimzowitsch har i denne stund ikke alene følt det som en helligbrøde at overtræde sit kære spils regler, men hans retsind har tillige forbudt ham at udnytte sin autoritet til at løbe om hjørner med en uerfaren modstander.

Nimzowitsch var en frugtbar producent af skriftlige arbejder, og fyldepennen løb afsted med usædvanlig fart. Det kunne derfor hænde, at der nedfældedes ord på papiret, som ikke var vejet på en guldvægt. Engang kom den uheldige skribent således for skade at fremsætte en uberettiget kritik af de stærke spillere i Industriforeningens Kampklub. Kalamiteten skyldtes dog næppe manglende respekt for de gæve kæmper i vor førende skakforening, snarere en utilstrækkelig føling med nuancerne i det danske sprog.

Der er fra tid til anden lanceret de utroligste rygter om vor nye landsmand. Mere end en gang beskyldtes han for at være besat af den barokke tvangstanke, at man ville aflive ham med gift. Her i Danmark er det aldrig lykkedes at påvise grundlaget for denne sære påstand. Havde der været sandhed i beskyldningen, ville den store skakkunstner tidligt have lidt sultedøden.

Oftentimes har man søgt at latterliggøre Nimzowitsch, fordi han var antirygger og »sundhedsapostel«. Tiderne skifter, i vore dage ville han være blevet hædret som en pioner. At han, som det er skrevet, skulle være blevet upopulær blandt sine kolleger, fordi han kunne finde på at gøre knæbøjninger i et hjørne af turneringslokalet, lyder i hvert fald ganske urimeligt. Sam-

Aron Nimzowitsch

menlignet med visse af nutidens stormestre ville den danske forkæmper nærmest tage skikkelse af en engel.

I slutningen af 20'erne vakte det opmærksomhed, at den succesrige mester skulle have ladet trykke et visitkort med titlen:

A. Nimzowitsch Kandidat til verdensmesterskabet i skak

Det er påfaldende, at det her i Danmark aldrig er lykkedes noget menneske at se dette famøse kort, ja, det har end ikke været muligt at opspore nogen, som blot har kendt en eller anden, som ved selvsyn har kunnet bekræfte dets eksistens. Man skal læse meget, før øjnene falder ud af hovedet. I Anne Sunnucks: »The Encyclopaedia of Chess« (London 1970) bringes om Nimzowitsch en artikel på i alt 43 linjer. Heraf misbruges de 19 til irrelevant snak om mesteren, i sandhed en proportionsforvrængning af dimensioner.

Store mænd, som har haft evnen til at realisere deres drømme, har lov at være sig deres værd bevidst. Det kunne hænde, at Nimzowitsch i lidt naive vendinger gav udtryk for tilfredshed med en vellykket præstation, ingen kan tage anstød heraf, sømmelighedens grænse blev aldrig overskredet.

Nimzowitsch faldt godt til rette i Danmark, hans kanter var ingen til besvær. Han vil blive husket med taknemmelighed som den store læremester for danske skakspillere, men tillige blive erindret for sin naturlige venlighed og redelige karakter.

Den danske stormesters liv er eventyret om et menneske, som efter usikre, stormfulde ungdomsår i sin manddom fandt trygge forhold i et lille lykkeligt land, der gav ham muligheden for at leve i fred med sig selv og i harmoni med sine omgivelser.

Poul Hage

Foreningen »Nimzowitsch' venner« foretager ved H. Norman-Hansen en kransnedlæggelse på Nimzowitsch' gravsted, lørdag den 18. marts.

Danmark - Norge 10½-5½

I weekenden 18.-19. februar var Hjørring Skakklub, der ligesom DSU har 75 års jubilæum i år, vært for det første officielle jubilæumsarrangement, DSU giver sig i lag med.

Det gjaldt en dobbel-rundig landskamp over otte brætter mod Norge, som vi har en flot statistik mod. Når det alligevel var med behersket optimisme, det danske hold i smågrupper begav sig nordenfjords, skyldtes det to ting: For det første savnedes foruden Bent Larsen også Svend Hamann, Ole Jakobsen og Jens Kristiansen, mens nordmændene kun måtte undvære Leif Øgaard og Arne Zwaig. For det andet er det ikke let at bortforklare det faktum, at norsk skak i de seneste år har udviklet sig kolossalt og fostret en række talentfulde, halvprofessionelle spillere. Den danske udvikling er i gang, men der var al mulig grund til at befrygte en momentan norsk overlegenhed.

Brinck-Claussen koncentreret mod Svein Johannesen i 2. runde.

Imidlertid gjordes pessimismen til skamme, som det fremgår af nedenstående tabel. For anden-dagens vedkommende havde den fortjent dannebrogfarvet baggrund!

Danmark-Norge	Dansk score
1. Steen Fedder - Terje Wibe	1 ½
2. Ulrik Rath - K. J. Helmers	1 ½
3. B. Brinck-Claussen - S. Johannesen	0 1
4. Jørn Sloth - Ragnar Hoen	½ 1
5. Th. Rosenlund - Arne Guldbrandsen	0 ½
6. Jens Kølbæk - Bjørn Tiller	0 1
7. Carsten Høi - Erling Kristiansen	½ 1
8. Erling Mortensen - Einer Hattlebæk	1 1
I alt	4 6½

Nordmændene var indstillet på at få ram på os. Allerede mens holdkaptajnerne Eikrem og Steen Juul diskuterede reglerne og betænkningstiden blev det klart, hvilket af holdene, der ville spille seriøst og hvilket, der havde jubilæer i tankerne. Nordmanden foreslog normal international betænkningstid, hvortil Steen Juul lidt nervøst gjorde gældende, at det kunne koste spillere (og holdkaptajnerne) middagsmaden, og han foreslog derfor 2½ time til de første 40 træk og derefter ½ time til resten af partiet. Efter interne rådslagninger sejrede fornuften, der jo ikke sender nogen i seng med tom mave.

Efter velkomstord af Hjørrings borgmester, der pegede på ligheden mellem det politiske arbejde, som normalt fandt sted i lokalet (vi spillede i selve byrådssalen) og skak, kom spillet i gang.

Fedder fik en trykket stilling med sort, men narrede Wibe for en bonde. Han kunne dog nok have holdt remis alligevel, men så det ikke. Rath nedspillede Helmers i smuk positionel stil, men

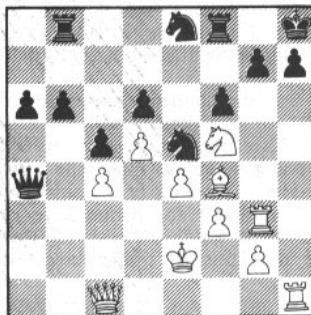
desværre blev Brinck behandlet på samme måde af Johannesen. Sloth stod en overgang til tab, men det gjorde altså ikke noget. Jeg havde klar fordel, da jeg startede en systematisk kludren — og det gjorde noget. Kølbæk spillede en kassabel åbning, der sikkert har ligget på møddingen i lang tid, når DM i Horsens indledes. Carsten Høis landskampdebut var lovende. På et tidspunkt kiksede han en chancerig fortsættelse, men remisen kom aldrig i fare. Erling Mortensen er for stærk til 8. bræt og havde ikke store problemer med at nedgøre Hattlebæk med de hvide brikker.

4—4 var ikke så ringe, men det var alligevel ærgerligt, at vi havde klattet sejren væk, så den følgende dag blev der gået til sagen. Og pointene meldte deres ankomst på den danske tavle med en hast, der gjorde det vanskeligt for holdkaptajnen, at holde rede på, hvor mange vi egentlig havde. Ved stillingen 5½—½ og to gunstige danske stillinger lignede Eikrem mest af alt en forladt snedrive, som forårsolen inden længe vil få til at løbe ned ad fjeldsiden.

Erling Mortensen vandt et par bønder, og de sparsomme remischancer, han gav, var ikke tilstrækkelige for Hattlebæk. Carsten Høi vandt et godt positionsparti. Kølbæk narrede Tiller, så man næsten kunne få ondt af den sympatiske nordmand. Sloth overlevede et tidnøddrama med en merofficer i behold. Den sparede i øvrigt Steen Juul for en kedelig diskussion: Hoen havde nemlig tabt på tid nogle træk før kontrollen, hvilket var undgået turneringslederens opmærksomhed, fordi han var travlt beskæftiget med at notere trækkene. Brinck-Claussens parti mandede ud i et dobbelt tårnoffer, Rath forsøgte ikke noget særligt med sort mod Helmers — remis, jeg havde en bonde i overvægt i et dronningsslutspil, men satte den uheldigvis i slag. Fedder var meget tæt på endnu en gevinst mod Wibe, som imidlertid forsvarede sig præcist.

Vi vender tilbage til landskampens partier og giver her kun en smagsprøve.

7078 Nimzo-indisk
Bjørn Brinck-Claussen - Svein Johannesen
 1.d4, Sf6 2.c4, e6 3.Sc3, Lb4 4.e3, b6 5.Sge2, La6 6.Sg3, c5. Bedre 6.—, Lxc3 og 7.—, d5. 7.d5, exd5 8.cxd5, Lxf1 9.Kxf1, Lxc3 10.bxc3, d6 11.e4, 0-0 12.Lf4, De7 13.f3, Se8 14.Sf5, Dd7 15.Dd3, Dc7 16.c4, Sd7 17.Dc3, f6 18.h4, Se5 19.h5, Dd7 20.a4, a6 21.Tb3, Tb8 22.Tg3, Kh8 23.Sh4, Df7 24.Ke2, Dxh5. Åbner for tårnene, men ellers lurer Sg6+. 25.Sf5, Df7 26.Th1, Dd7 27.Dc1, Dxa4??

Dronningen fik fingre i begge randbønder — den sidste var ikke helt sund. 28.Lxe5, fxe5 29.Txh7+!! Kxh7 30.Txg7+ opgivet. 1—0.

En herlig skak(?)-aften

Gennem en lang periode i tresserne nød jeg Jens Enevoldsens farverige sprog, når han i Politikens spalter eller i sine skakbøger kommenterede nye mesterpartier. I Enevoldsens saftige skakstil var der ikke tale om, at en spiller stod »trykket«. Han var snøret sammen som en rullepølse, hans sidste fortvivlede manøvrer var som ålens sprællen på panden, og det var nu, hvis nogen ønskede at kaste et sidste blik på afdøde, før kisten blev sømmet til. De store mestre fik en tur i gyngerne — sorts spil var kun en dødsrallen — hvids hjerte brast, han var som møllet, der flager mod lyset, for hans træk var den direkte vej til dødscellen, hvor han måtte tømme giftbægeret til bunds. En af Enevoldsens sproglomster gjorde et særligt stærkt indtryk på mig. Jeg husker ikke, hvilket berømt mesterparti, det drejede sig om, men hvid havde systematisk overspillet den sorte mand — alt var klar til »seksuktionen«. Og da laver hvid en utrolig fejl, der øjeblikkelig koster partiet. »Coitus interruptus«, konstaterede Jens Enevoldsen.

Nu mener jeg ikke, at min tydelige erindring om denne træffende konstatering skyldes, at jeg dengang var sart over for så kødfulde sammenligninger. Snarere var grunden, at jeg samme aften skulle spille et vigtigt turneringsparti — eller hvordan var det nu: af sted til et lovende stævne-møde med en sød pige, jeg netop havde lært at kende? Jeg er ikke længere sikker: 1.e2-e4.....

I begyndelsen var hun noget tilbageholdende: 1.—, g7-g6, og mens jeg foretrak en vis åbenhed: 2.d2-d4, var hendes holdning præget af en iagttagende reservation: 2.—, Lf8-g7. Nå-ja, jeg forsøgte at lade tingene udvikle sig naturligt: 3.Sg1-f3, d7-d6 4.Lf1-c4, Sg8-f6 5.Sb1-c3, ville skabe en slags tryghed: 5.—, 0-0 6.0-0, for at hun ligesom kunne få mod til at komme mig i møde: 6.—, c7-c5. Jeg ville ikke gøre tingene mere komplicerede, end nødvendigt var: 7.d4:c5, d6:c5, gik lige på: 8.e4-e5. Hendes første reaktion var undvigende, bly: 8.—, Sf6-g4. Jeg forsøgte — stædigt, men uvoldeligt at fastholde initiativet: 9.Lf1-c4, Sb8-c6 10.Tf1-e1. Og her svarede hun med en gestus, der tydeligt nok skulle sige: hertil-og-ikke-længere! 10.—, e7-e6. Et nyt fremstød fra min side: 11.h2-h3, fremkaldte blot en ny undvigelse: 11.—, Sg4-h6. Men så undseligt, at jeg følte at have vundet terræn og turde gøre et nyt forsøg: 12.Sc3-e4. Og ganske rigtigt, hun lukkede øjnene: 12.—, Sh6-f5 — og jeg masede på: 13.g2-g4, Sf5-e7. Oh, sødeste øjeblik, det første kys: 14.Se4:c5, men påny skubbede hun sig fra mig: 14.—, b7-b6. Som en sand gentleman trak jeg mig i første omgang tilbage: 15.Sc5-e4, men øjeblikket efter lå jeg i hendes favn: 15.—, Lc8-b7, 16.Se4-d6. Nu følte jeg mig sikker på, at al modstand kun var på skrømt, og at hendes lidt afventende holdning: 16.—, Dd8-c7, kun kunne tolkes som en opfordring til at fortsætte eventyret: 17.Sf3-g5. Endnu en gang forsøgte hun at standse begivenhederne, låse mig fast i en slags binding: 17.—, Ta8-d8. Men nu var situationen moden til et gennembrud, det afgørende skridt: 18.Sg5:f7!

Var hun forbauset? Jeg aner det ikke. Men nu fulgte salige øjeblikke, hvor vi helt hengav os i nu'ernes given og tagen: 18.—, Tf8:f7 19.Lc4:e6 (åhhh!), Sc6:e5 (ahhh!) 20.Sd6: f7 — ja, kom-kom, min elskede: 20.—, Td8:d1, for nu er jeg hos dig: 21.Sf7:e5+, Kg8-h8 — mmmm, nu kommer jeg igen: 22.Se5-f7+, Kh8-g8 og nu, nu elskling: 23.Lf4:c7..... Og siden..... da hun trak sig tilbage: 23.—, Td1-d2, gav jeg hende et sidste ømt kys: 24.Sf7-d6+, tak, tak min ven!

En herlig aften var slut, jeg var en skøn oplevelse rigere — eller var det et point på turneringstavlen? Jeg husker det ikke. Men jeg savner af og til Jens Enevoldsens meget inspirerende kommentarer til tidens store skakpartier.

Peter Dürrfeld

Roskilde Skakklubs internationale turnering

— den stærkeste i Danmark siden 1965

Roskilde 1978

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	sum
1. IM Schneider, S	—	½	1	½	½	½	½	1	1	½	1	1	8 p.
2. GM Westerinen, SF	½	—	½	1	½	1	½	½	½	1	1	1	8 p.
3. IM Ole Jakobsen	0	½	—	½	1	0	1	1	½	½	½	1	6½ p.
4. IM Webb	½	0	½	—	½	½	½	½	½	1	½	1	6 p.
5. Jens Kristiansen	½	½	0	½	—	½	½	½	½	1	½	1	6 p.
6. Steen Fødder	½	0	½	½	½	—	0	0	1	1	1	½	5½ p.
7. Helmers, N	½	½	1	½	½	1	—	½	0	0	½	½	5½ p.
8. IM Filipowitz, Po	0	½	0	½	½	1	½	—	½	½	½	1	5½ p.
9. IM Ghitescu, Rum	0	½	0	½	½	0	1	½	—	½	½	½	4½ p.
10. IM Rajna, Ung	½	0	½	0	0	0	1	½	½	—	½	1	4½ p.
11. Th. Rosenlund	0	0	½	½	½	0	½	½	½	—	0	—	3½ p.
12. Verner Danielsen	0	0	0	0	0	½	½	0	½	0	1	—	2½ p.

IM-norm: 7 point Kandidatresultat: 5 point.

Det er opgangstider for dansk skak. Fra en position som nordens håbløst agterudsejlede land er det siden 76 lykkedes Danmark at arbejde sig frem blandt de lande, der i kraft af regelmæssige internationale turneringer med rette kan kalde sig civiliserede.

Roskilde Skakklubs 70 års jubilæumsturnering er den hidtil stærkeste i den række, som indledtes med den første Vesterhavsturnering og Solskinsturneringen for 2½ år siden. En stormester og seks internationale mestre samt en præsentabel samling danske spillere blev resultatet af det forudgående invitationsarbejde.

På selve åbningsdagen var der visse ting der tydede på, at man havde været for ivrig efter at helgardere sig mod pludselige afbud. Ikke så sjældent udebliver den eller hin IM fra en turnering med panik og grå hår hos arrangørerne til følge. Roskilde-folkene havde derfor rettet henvendelse til flere spillere end man strengt taget havde behov for. Westerinen hørte til de spillere, man satsede på og meget gerne så blandt deltagerne — men da tiden nærmede sig og man stadig ikke havde hørt fra den finske GM, blev det nødvendigt at meddele ham, at hans plads desværre var besat til anden side. Der herskede derfor ikke udelte glæde i lederstaben, da det få timer før lodtrækningen konstateredes, at en herr Westerinen fra Finland havde indlogeret sig på Hotel Prindsen.

Under henvisning til kontraorden meddeltes det den skuffede finne, at han ikke kunne deltage og ikke kunne påregne sine udgifter dækket. Lodtrækningen var gået i gang, da det pludselig forlød, at Ulrik Rath havde fået tandpine og ikke var i stand til at møde frem til 1. runde og formentlig heller ikke til den følgende! Skulle Rath droppes til fordel for Westerinen? Det var vist den almindelige mening blandt spillerne, men DSU's repræsentant, Kaj Blom, gjorde med rette gældende, at man først skulle spørge den danske 1. reserve, Bjørn Brinck-Claussen. Dette viste sig imidlertid umuligt, da Brinck-Claussen ikke befandt sig på sin bopæl.

Altså blev Ulrik Raths navneskilt erstattet af et nyt, som i al hast fremstilledes lydende: Westerinen. Der er grund til at kommentere såvel Raths besynderlige afbud som det ejendommelige i, at en 1. reserve ikke enten kommer til stede eller i det mindste passer sin telefon. Men for at gøre det korrekt, er det nødvendigt at gå nogle måneder tilbage i tiden.

Initiativtageren til den store jubilæumsturnering var Roskilde Skakklubs formand, Richard

Petersen. Store dele af det grundlæggende arbejde tog han frivilligt på sig, og da han kort før turneringen blev alvorligt syg, stod arrangørerne i en yderst vanskelig situation. I virkeligheden er det et lille mirakel de personer, der trådte til — især Tage Hansen — ved en imponerende indsats fik skabt. Men det er klart, at et sådant leder-skifte må medføre fejl og misforståelser.

F.eks. vidste Tage Hansen ikke, at Brinck-Claussen ikke var underrettet om muligheden for at komme med på afbud. Havde Brinck-Claussen anet, at der var en chance, og at det var ham, der først ville blive ringet til i påkommende tilfælde, ville han have holdt sig i kontakt med Roskilde. Og når Ulrik Rath gav et tandlægebesejg (som han selv indrømmer sagtens kunne være udsat) som afbudgrund, skyldtes det irritation over manglende information om spilletid og -sted, samt at han i den telefonsamtale med Richard Petersen som blev ført umiddelbart før lodtrækningen, fik opfattelsen af, at man foretrak Westerinen for ham.

For Rath og Brinck-Claussen var det ærgerligt ikke at komme blandt deltagerne, men ellers må held og uheld siges at have samarbejdet på rent

ud forbløffende måde til alles glæde. Og da først turneringen var i gang, var intet længere overladt tilfældet.

Spilleforholdene i Retbølls Bolighus var fortrinlige ikke mindst på grund af den venlighed og hjælpsomhed deltagerne mødte hos indehaveren og hans folk. Og i hvilken skakturnering har spillerne haft så mange lækre hvilestole til deres disposition? Desværre er min egen pengepung ikke til investeringer i møbler af den gennemførte håndværksmæssige kvalitet, som vi her fik lejlighed til at beundre, så jeg måtte lade det blive ved et flygtigt bekendtskab. Under turneringen gjorde jeg for øvrigt Retbøll opmærksom på, at han for det samme som en hel-sides annonce koster (+ støtte fra DSU og Støtteforening) kunne arrangere sin egen turnering, og ad den vej få firmanavnet i overskrifter over hele landet.

Miljø og travsel er jo mode-begreber, og ligesom miljøet — som det forhåbentlig er fremgået — var godt, trivedes spillerne fint, passet og plejet, som de blev med kaffe, øl, sodavand og som en helt rigtig ting: håndmadder serveret under spillet.

Også en usædvanlig smuk bulletin produceredes dag til dag af H.P. Lorentzen og Tage Hansen. Den indeholder samtlige partier fra den internationale klasse og kan bestilles til en pris af kr. 25,- hos Tage Hansen, Tolstrupvej 4, Ny Tolstrup, 4174 Jystrup, tlf. (03) 39 62 24.

Al ære værd var også de bestræbelser, der førte til den største dameklasse herhjemme i lange tider. Under risiko for at blive beskyldt for bagstræverisk virksomhed tillader jeg mig at hævde, at de øvrige deltagere interesserede sig mere for dameklassen end hvad naturligt kan forklares med almindelig glæde over spillets skønhed.

Merete Haahr slog både Nina Høiberg og de to svensker, Juliana Miklos og Maria Sandström, og tog med 6 p. af 7 en fornem 1. plads. Nina Høiberg blev nr. 2 med 5½ p. og på 4½ p. fulgte Else Thygesen og Juliana Miklos. Sidst i tabellen finder man Michala Petri, Helsingør. Hun har kun spillet skak ganske kort tid, men om interessen viser sig lige så stærk som den, der har bragt hende en position som verdenskendt blokfløjte-virtuos, kan hun nå vidt. Arrangørerne havde sat visse forhåbninger til hende i retning af et par numre ved afslutningsfesten. Hun betaktede sig selvfølgelig! Det kan heller ikke være rimeligt, at skakspilleres »civile« talenter betragtes som offentlig ejendom — omend det kunne blive et ganske interessant og varieret

Roskildes borgmester John Iversen skåler med turneringens initiativtager Richard Petersen.

Foto: Mik Eskestad

program, der kunne stables på benene af f.eks. de 25 øverste på styrkelisten.

Om dameklassen skriver Merete Haahr: — Ikke siden det åbne københavnmesterskab engang i 60'erne har der været afholdt en international dameturnering herhjemme, så selv om de indbudte damer fra Bulgarien og Tjeckoslovakiet ikke kom, og det internationale islæt bestod af to svensker, var klassen stærkere end ved mange påsketurneringer, og de to svenske spillere Juliana Miklos og Maria Sandström gjorde sig begge gældende i førerfeltet, så udfaldet af turneringen til det sidste var uklart. Jeg spillede i tredjesidste runde mod Nina, og skulle være tilfreds, fordi jeg havde hvid, men hun netop med hvid og standard-åbningen e4 ofte fået en dårlig stilling mod hende, så efter mange overvejelser kom et træk, som hun sikkert kendte lige så lidt til som jeg!

7079 Skotsk
Merete Haahr - Nina Høiberg
 1.Sc3, e5 2.Sf3, Sc6 3.d4, exd 4.Sxd, Lc5 5.SxS. Df6. Matruslen på f2 er let pareret. 6.Se4, Dxc6 7.SxL, DxS 8.Ld2, d5 9.Lc3, f6 10.e3, Lf5 11.Ld3, LxL 12.DxL, Se7 13.0-0, 0-0 14.Tad1, c6 15.Ld4, Da5 16.Db3, Dc7 17.e4, Kh8. Nu viste det sig klart, at f6 i 9. træk var en svækkelse, om end tvungen. 18.Lc5, Te8. På dxe følger Dc6 og Td7. 19.LxS, TxL 20.exd, cxd 21.Txd, Ta-e8 22.Dd3, Te1 23.g3, Te2 24.Td7, Dc8 25.Db5, Txc2 26.Txb7, Tc1 27.TxT, DxT 28.Kg2, De1 29.Dd5, h6 30.Txa7, De2 31.Db7, Tg8 32.b4, h5 33.h4, Dd3 34.Ta5, g5 35.a4, Dg6 36.Dd5, Tb8 37.hxg, fxg 38.De5, Kh7 39.DxT opg. 1-0.

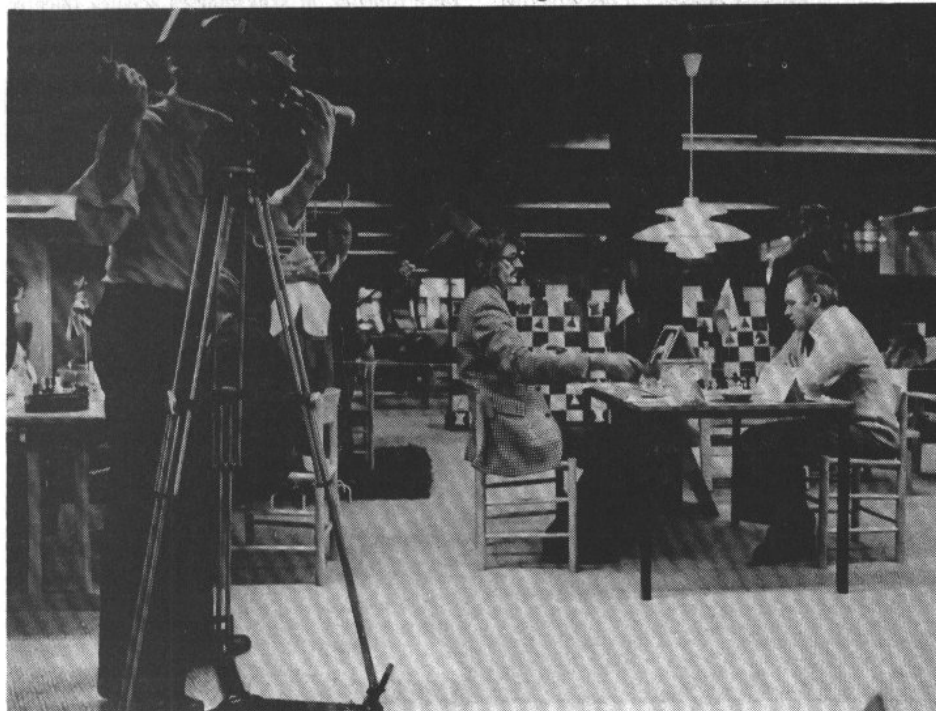
Merete Haahr

Forløbet

Mens de tolv spillere i det følgende vil blive hyppigt omtalt, bør turneringelederen, Kaj Bjerring, der styrede turneringen med sikker, men diskret hånd, have sine roser nu. Få var de episoder, der kunne give anledning til problemer, og dem klarede han glimrende. Måske er det simpelt hen den helt rigtige løsning, at lade en aktiv spiller med Bjerrings erfaring fra hård turneringspraksis fungere som turneringsleder.

1. runde

Westerinen udnyttede sin plads i turneringen til i

TV-stjerner for en dag - Ole Jakobsen mod Filipowicz.

en fart at smadre min stakkels Caro-Kann. Af de øvrige formåede kun Ole Jakobsen, at skaffe sig gevinst — men det var også mod Roskildes håb Verner Danielsen, som ikke blev tillagt store chancer. Det var i øvrigt al ære værd, at arrangørerne ikke havde forsøgt at presse flere lokale spillere ind i turneringen. Af hensyn til pressedækningen på stedet er det fornuftigt at medtage byens stærkeste spiller — men flere ville have sænket gennemsnittet.

Rumæneren Ghitescu blev af mange anset for lige så meget favorit som Westerinen, men allerede den bløde remis mod Rajna antydede, at det var så som så med hans farlighed. Steen Fedder var en overgang i tabsfare mod Webb, men fik remisen reddet i land.

2. runde

bød ikke på meget kamp. Kun Jens Kristiansen var i stand til at mobilisere sejrsvilje mod Fedder — hængepartiet var vundet med to bønder + kvalitet i overvægt. Ved et mirakel fik Fedder alligevel remis. Hvilket også blev resultatet af samtlige andre partier.

3. runde

Fedder sikrede den første danske IM-skalp ved at i sin yndlingsvariant — bonderovsvarianten i Grünfeld-indisk — at slå Rajna. Desuden vandt Schneider over Danielsen — alle øvrige partier blev remis. Tilskuere og især de personer, der i presserummet bestræbte sig for at få begivenhederne til at tage sig dramatiske ud, begyndte at stikle til spillerne for deres fredelighed.

4. runde

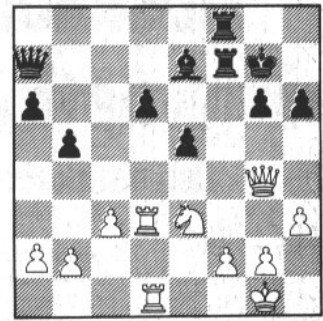
Ole Jakobsen var dagens helt for sin flotte gevinst mod Ghitescu. Rajna bragte det samlede antal gevinster op på seks ved efter elegant spil plus noget kludret at vinde over Helmers. Tendensen i remispartierne er mere og mere kamp.

7080

Siciliansk

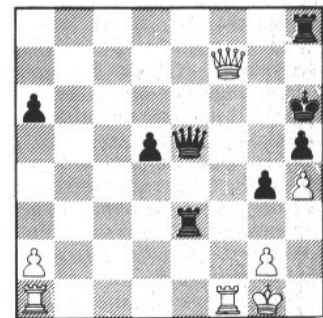
Ole Jakobsen - Ghitescu, Rumænien
 1.e4, c5 2.Sf3, d6 3.d4, cxd4 4.Sxd4, Sf6 5.Sc3, a6 6.Le3, e5 7.Sf3, Le7 8.Lc4, 0-0 9.h3, Le6 10.Lb3, b5 11.Dd3, Sc6 12.Lg5, h6 13.Lxf6, Lxf6 14.0-0, Tc8 15.Tfd1, Le7 16.Sd5, Lxd5. En indrømmelse. 17.Dxd5, Db6 18.c3, Sa5 19.Dd3, Sc4 20.Tab1, g6 21.De2, Kg7 22.Lxc4, Txc4 23.Sd2, Tc6 24.Sf1, f5 25.exf5, Txf5. Hvid kan glimrende holde kontrol med d5 uden e-

bondens hjælp. 26.Se3, Tf7 27.Td3, Da7 28.Tbd1, Tc8 29.Dg4, Tcf8?

30.Txd6! Lxd6 31.Txd6, g5 32.De4, Tf6 33.Dxe5, Dc7 34.Dd4! opgivet. Sort taber materiale. 1-0.

I nedenstående stilling troede Jens Kristiansen at hans stakkels tidnødplagede modstander, Filipowicz, var helt færdig efter det sidste træk (30.Df7).

A tempo trak polakken: 30.—, Tf3!! 31.Da7, Thf8 32.Tfe1, T3f7 33.Dxa6+ Tf6 34.Dd3, Df5 35.Dd2+ Df4 36.Dxf4, Txf4 37.a4, Ta8 38.a5, Ta6 39.Teb1, Kg6 40.Tb5, Tf5 41.Tab1, Ta7. Hemmeligt træk. 42.Tb6+ Tf6 43.Tf1, Txb6 44.axb6, Tb7 45.Tb1, Kf5 46.Kf2, Ke4 47.Tb4+ Kd3 48.Kg3, 1/2-1/2.

5. runde

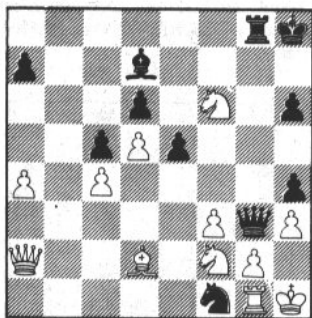
Glæden blev kort for Ole Jakobsen! I et vanskeligt parti blev han narret af Schneider. Westerinen brillerede mod Fedder med en kvalt mat og tog sammen med Schneider føringen med 3½ p. — en føring de holdt turneringen ud.

7081

Kongeindisk

Steen Fedder - Westerinen, Finland
 ».d4, Sf6 2.c4, g6 3.Sc3, Lg7 4.e4, d6 5.Sf3, 0-0 6.Le2, e5 7.0-0, Sc6 8.d5, Se7 9.Se1, Sd7 10.Sd3, f5 11.Ld2, fxe4. Virker antipositionelt, men giver taktisk spil. 12.Sxe4, Sf5 13.Lg4, Sf6 14.f3, Ld7 15.Sdf2, Sh5 16.Lxh5(?). Men først nu får sort vind i sejlene. Fedder indrømmede, at han helt havde undervurderet de sorte angrebschancer. 16.—, gxh5 17.Te1(?) De8 18.Kh1, Dg6 19.Tc1, c5 20.b4, b6 21.a4? Hvids 17.Te1 lignede foruroligende tempotab, og i forbindelse med det næste træk er 21.a4? helt uden mening. 21.—, Kh8 22.bxc5, bxc5 23.Tb1, Tg8 24.Tg1, Tab8 25.Txb8, Txb8 26.Dc2, Sd4 27.Da2, h4 28.h3, Tg8 29.Lg5, h6 30.Le3, Sf5 31.Ld2, Lf6 32.Sxf6?? Tillader en flot afslutning. Hvids stilling var alt andet end lovende — men derfor behøver man jo ikke blive mat! 32.—, Sg3+ 33.Kh2, Sf1+ 34.Kh1, Dg3!

Blandt spillere og tilskuere førtes en livlig diskussion: hvad har Westerinen egentlig på 35.S2g4?! Noget *måtte* han have, for Fedder lagde med en træt håndbevægelse hånden på uret som tegn på overgivelse. Og nu så alle det jo: 35.S2g4, Dh2 + ! 36.Sxh2, Sg3 mat! 0—1.

6. runde

frembragte det aldeles uhorste antal gevinstpartier — tre! Schneider slog i et underligt parti Ghitescu, Filipowitz nedspillede let Danielsen og Webb var heldig mod Rajna. Jens Kristiansen spillede den 6. remis i træk, hvad han efter eget udsagn aldrig før har præsteret.

7. runde

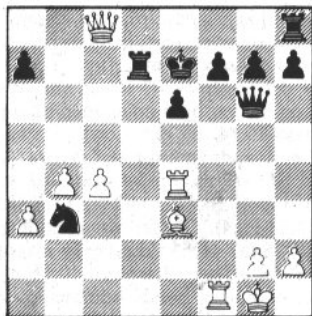
Spillerne er ved at være opdelt i dem, der spiller for at vinde og dem, der helst ikke taber men egentlig er lidt trætte. Ikke mindre end fem gevinster så dagens lys. Jeg fik klø af Schneider, Fedder slog Ghitescu, Helmers slog Ole Jakobsen, Webb fik sit andet et-tal i træk, mod danielsen, og endelig lykkedes det for Jens Kristiansen: Rajna blev besejret i god stil.

7082

Siciliansk

Schneider, Sverige - Rosenlund

1.e4, c5 2.Sf3, e6 3.d4, cxd4 4.Sxd4, Sf6 5.Sc3, Sc6 6.Sxc6, bxc6 7.e5, Sd5 8.Se4, Dc7?! Med dette dubiose træk opnåede jeg tilfredsstillende spil mod Ole Jakobsen i 3. runde. 9.f4, c5 10.c4, Sb4 11.a3! Her spillede Ole 11.g3. 11.—, Sc6 12.Ld3, Sd4 13.0—0, Lb7 14.Le3, Sf5 15.Lf2, Td8?! 16.Dc2! d6 17.b4! Sorts stilling ligger nu i ruiner. 17.—, dxe5 18.Sxc5, Lxc5 19.Lxc5, Sd4 20.Da4+. Ser meget stærkt ud, hvad begge spillere troede det var. I virkeligheden får sort pludselig chancer. 20.—, Td7 21.fxe5, Lc6 22.Da6, Dxe5?! I tidnød ser sort ikke den sidste chance. 22.—, Lb7! 23.Da4, Lc6 24.Dd1, Dxe5 er uklart. 23.Tae1, Dg5 24.Le4, Lxe4 25.Txe4, Sb3 26.Le3, Dg6 27.Dc8 + Ke7

28.Txf7 + ! Dxf7 29.Lg5 + Kd6 30.Td4 + Ke5 31.Dxd7, Dg6 32.Dd6 + Kf5 33.Df4 mat! 1—0.

8. runde

gav fire gevinster. Westerinen reducerede Schneiders forspring ved at slå Webb, mens svenskeren ikke kunne vinde over Fedder. Jens Kristiansen er ved at nå op efter gevinst mod Danielsen. Ghitescu vandt sit første parti i turneringen — det gik ud over Helmers. Ghitescu hævdede i øvrigt, at det kun én gang før var

hændt, at han tabte tre partier i samme turnering — og da var det til Spasskij, Tal og Korchnoj, eller andre i den klasse.

Det var imidlertid helt bogstaveligt Ole Jakobsen, der stjal billedet. Turneringen blev besøgt af fjernsynet, og de folk ser straks sandt talent, hvor det findes. Kun afbrudt af korte pauser filmede de Ole Jakobsens parti mod Filipowitz gennem fire timer. Og der herskede almindelig enighed om, at Ole var langt bedre end den Spectre-agent, der gav opvisning i den gamle James Bond film! Båret frem af stjerne-værdigheden spillede Ole et nydeligt parti, der aldeles gav Filipowitz den statistrolle, DR tiltænkte ham.

9. runde

Steen Fedder når også op til førergruppen ved at vinde over mig, der vovede nogle forkvaklede gevinsforsøg. Rajna slog Danielsen, og dermed var det slut med gevinster den dag.

Stillingen før de to sidste runder: Schneider 6½ p., Westerinen 6 p., Fedder og Kristiansen 5½, Jakobsen og Webb 5, osv.

10. runde

var bitter for danskerne. Fedder og Kristiansen havde med 5½ af 9 stadig chancen for at score IM-normer med 1½ p. i de sidste runder. Men de tabte begge. Fedder på en buk mod Helmers og Jens Kristiansen mod Ole Jakobsen efter at være totalt udspillet. Schneider slog Filipowitz, jeg gjorde arrangørerne glade ved at sætte et tårn i slag mod Verner Danielsen, og Westerinen vandt et dramatisk parti mod Rajna, som vi er i stand til at bringe med finnens egne kommentarer.

GM Heikki Westerinen

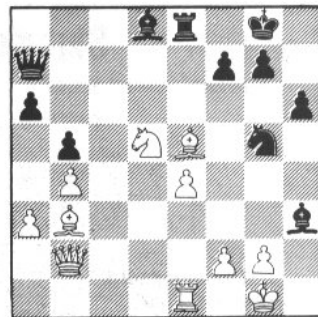
7083

Spansk

Westerinen, Finland - Rajna, Ungarn

1.e4, e5 2.Sf3, Sc6 3.Lb5, a6 4.La4, Sf6 5.0—0, Le7 6.Te1, b5 7.Lb3, d6 8.c3, 0—0 9.h3. Varianten 9.d4, Lg4 er ikke enkel for sort, som det almindeligt antages. Efter 10.d5, Sa5 11.Lc2, c6 giver Steins bondeoffer 12.h3, Lxf3 (12.—, Ld7? 13.Sxe5!) 13.Dxf3, cxd5 14.exd5, Sc4 15.Sd2, Sb6 16.Sf1, Sbx5 17.Sg3 hvid gode angrebschancer. 9.—, Sa5 10.Lc2, c5 11.d4, Dc7 12.Sbd2. Dette er normal-stillingen i Tschigorin-forsvaret. For 20 år siden var den meget almindelig, men nutildags er Steinitz-varianten 4.—, d6 og Breyer-varianten 9.—, Sb8 mere populære. Da jeg første gang mødte Rajna, Szolnok 1975, fortsatte han 12.—, Ld7, hvorefter jeg spillede 13.dxe5, dxe5 14.Sh4!? g6 15.Sf1. 12.—, cxd4 13.cxd4, Ld7 14.Sf1, Tac8 15.Se3. Tilsyneladende det mest naturlige, skønt andre varianter: 15.Ld3, Sc6 16.Le3, Sb4 17.Tc1, Db8 (Rabar-Pirc 1949) eller 15.Te2, Tfe8 16.Sg3 giver hvid en lille fordel. 15.—, Tfe8 16.b3. Ideen med dette træk er ikke kun at fianchettere løberen, men også at tvinge den sorte springer til dårlige felter efter 17.d5, Sb7 18.b4. Encyklopædien angiver nu kun 16.—, exd4 17.Sxd4, Lf8 18.Lb2, Dd8 19.Sdf5, Lxf5 20.Sxf5, g6 21.Se3, Lg7 22.Dd2 med lille hvid fordel (Spasskij-Keres 1965). 16.—, Sc6 17.Lb2, Ld8 18.Tc1, Da7

19.dxe5, dxe5 20.Sd5, h6 21.a3, Sh7 22.b4, Sg5 23.Lb3, Le6? Sort har hidtil spillet hurtigt og man kan heller ikke indvende noget mod hans positionelle ideer. Han har med manøvrerne Le7-d8(-b6) og h6 + Sf6-h7-g5 stræbt efter at opnå kontrol med feltet d4 som erstatning for det tabte d5. Sort tænkte længe, før han spillede tekst-trækket 23.—, Le6, men trækret viser sig ikke desto mindre at være den afgørende taktiske fejl. Bedre var 23.—, Sxf3 + 24.Dxf3, Sd4 25.Lxd4, exd4 for hvid kan ikke udnytte svagheden på f7. Sandsynligvis var sort alligevel bange for denne svaghed. 24.Sxe5, Sxe5 25.Lxe5, Txc1 26.Dxc1, Lxh3 27.Db2!

Dette træk gendriver sorts kombination, for han kan ikke forsvare sin bonde. Dårligere var 27.Dc3 for efter 27.—, Lb6 ville f2-bonden være angrebet. 27.—, Dd7 28.Te3, Lxg2. Sorts eneste chance, for 28.—, Dg4 29.f3, går ikke. 29.Kxg2, Dg4 + 30.Lg3, Txe4 31.Dc3, h5 32.Txe4, Dxe4 33.f3, De2 + 34.Lf2, h4 35.De3, h3 + 36.Kg3, Df1. Den følgende dag fortalte Rajna mig, at han kunne have vundet med 36.—, Lc7 + 37.Sxc7, Df1. Varianten kunne være blevet farlig for mig i tidnøden, men efter en kort analyse fandt vi den vindende fortsættelse for hvid: 38.Kg4, Dg2 (38.—, h2 39.Kxg5) 39.Lg3, h2 40.wlxh2, Dxxh2 41.Kf5! 37.De8 + Kh7 38.Lc2 + g6 39.Sf4, Lc7 40.Lxg6 + Kg7 41.Ld4 + f6 42.Lxf6 +. I tidnøden havde jeg allerede set at 42.De7 + Kg8 43.Dxc7, Dxf3 + 44.Kh2 vandt, men med frisk betænkningstid, kunne jeg mere mig med at berelne den følgende forcerede variant. Min modstander spillede indtil han var mat. 42.—, Kxf6 43.Df8 + Ke5 44.De7 + Se6 45.Dxe6 + Sd4 46.De4 + Kc3 47.Dc2 + Kd4 48.Dc5 mat! 1—0.

Westerinen

11. runde

bragte Westerinen frem på delt 1. plads sammen med Schneider. Steen Fedder var deprimeret af

Schneider og Jens Kristiansen spiller remis i 1. runde.

ter gårdsdagens parti og bukkede igen, denne gang mod Filipowitz. De øvrige partier sluttede remis efter mere eller mindre kamp.

Flere af udlændingene skulle afsted over hals og hoved, så præmieoverrækkelsen fusede lidt ud.

Ærgerligt var det også, at det meget fordelagtige indtryk, deltagerne under turneringen erhvervede sig af Roskilde Skakklub blev en anelse skåret til aller sidst. Både DSU og Støtteforeningen havde lagt pres på arrangørerne for at spare flest mulig penge. Det fik den

kedelige effekt, at end ikke de udenlandske spillere inviteredes med til afslutningsmiddagen. Ghitescu erklærede, at det var første gang i 25 år, han ikke var inviteret til afslutningsbanketten i forbindelse med en international turnering.

Verner Danielsen og jeg var de eneste repræsentanter for den internationale klasse, men selv om vi egentlig ikke havde så meget at fejre, hyggede vi os glimrende.

Blandt festens talere var Richard Petersen, borgmester John Iversen og en veloplagt Jens Enevoldsen.

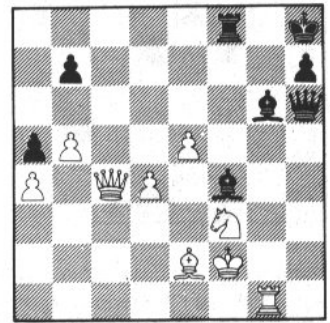
Men at Roskilde har en stor fremtid som skak-

by, kan ikke kun sluttes af byrådets velvilje: Stor betydning har det også at Roskilde Tidendes chefredaktør Svend Nyboe Andersen er passioneret skakspiller. Lørdag den 4. februar bragte Roskilde Tidende et specialtillæg om skak på syv sider, som det nok lønner sig, at spørge efter på biblioteket.

I de 70 år klubben til nu har eksisteret har den været usædvanlig aktiv, hvad man under turneringen fik glimrende orientering om, gennem udstillinger af udklip, fotografier og klubblade.

Det bliver spændende at se hvad Roskilde om fem år inviterer til. *tr.*

Sxe3 34.Kxe3, Dc7 35.g6, Lxg6 36.Dxe6, La3 37.Dxd5, Lc1+ 38.Kf2, Lxf4 39.Dc4, Dg7 40.Tg1, Dh6.

Stillingen er utvivlsomt tabt for hvid, kongestillingen er for dårlig. Spasskij spillede som hemmeligt træk 41.Dc3, der kan besvares med Ld2. Næste dag opgav han uden at spille videre. Han kunne godt have ladet Korchnoj demonstrere gevinsten. Hvad er næste træk? Er det Le4 eller Df4? Det blev vi altså snydt for. 0-1.

Slutresultat 10½-7½, meget passende efter de tos præstationer i 1977. Men en mærkelig match. I hvert fald står det fast, at man skal tænke sig godt om inden matchen Karpov-Korchnoj, der i endnu højere grad bliver ladet med politisk spænding.

Slut Korchnoj-Spasskij

Af Bent Larsen

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8
Korchnoj	½	1	1	½	½	½	1	1	½	1	0	0	0	0	½	½	1	1
Spasskij	½	0	0	½	½	½	0	0	½	0	1	1	1	1	½	½	0	0

7084 Dronningindisk

Korchnoj - Spasskij, 17. parti.

1.d4, Sf6 2.c4, e6 3.Sf3, b6 4.g3, La6 5.Da4, Le7. Selv om Spasskij er i pointnød, vil han ikke risikere bondeofret 5.—, c6 6.Sc3, b5. 6.Sc3, 0-0 7.Lg2, Lb7 8.Dc2, d5 9.cxd5, exd5 10.0-0, Sa6 11.Td1, Te8 12.Se5, c5? Dårligt, de hvide officerer står parat til at angribe d5. Desuden er det svagt rent psykologisk at give Korchnoj så klart et problem at tumle med. 13.dxc5, Lxc5 14.Sd3, Dc8 15.Lg5, Se4 16.Sxc5, Saxe5 17.Le3, Sxc3 18.Dxc3, Se4 19.Da3! De6 20.Ta1, De7 21.Dxe7, Txe7 22.Tc2, f6 23.Lh3, Kf7 24.Ld2, a5. Der truede Lb4, og Sxd2 var heller ikke godt. Men teksttrækket er en meget alvorlig svækkelse. 25.Le3, b5 26.Td1, Tae8 27.Lf1, b4 28.Lc5, Te6 29.Ld4, La6 30.Tc7+, Kg6(?). Bedre T8e7, men der er ingen grund til at tro, at stillingen kan holdes. 31.Ta7, T8e7 32.Txe7, Txe7 33.Tc2, a4 34.e3, b3 35.axb3, axb3 36.Tc6, Lxf1 37.Kxf1, Tb7 38.Ke2, h5 39.f3, Sg5 40.Tc5, Td7. Hængeparti. 41.Tb5, Se6 42.Txb3, Sxd4+ 43.exd4, Te7 44.Kd3, Tc1 45.Tb5, Td1+ 46.Ke3, Te1+ 47.Kf4, Te2 48.h4, Kh6. Eller 48.—, Tg2 49.b4, Tb2 50.g4, hxg4 51.fxg4, Tf2+ 52.Ke3, Tb2 53.Kd3, Tb3+ 54.Kc2, Tg3 55.Txd5, Tg4 56.h5+, Kf7 57.Kc3 med gevinststilling. 49.b4, Tb2 50.Kf5, Tb3 51.f4, Kh7 52.Ke6, Kg6 53.Kxd5, Tg3 54.Kc6, Kf7 55.Txh5, Tg4 56.b5, Txf4 57.b6, opg. 1-0. Og 9½-7½, med maksimalt tre partier tilbage.

7085 Fransk

Spasskij - Korchnoj, 18. parti

1.d4, e6 2.e4, d5 3.e5, c5 4.c3, Sc6 5.Sf3, Ld7. Et naturligt træk, der indtil fornylig blev overset af teorien. Trækket er meget elastisk, næste træk kan være Db6, f6, Sge7, Tc8 eller et par stykker til, alt afpasset efter hvids træk. Mod 6.Ld3 spilles cxd4 7.cxd4, Db6 med trækomstilling til en god variant, hvor det friske bondeoffer 8.0-0 er meget tvivlsomt. — Straks efter, at jeg havde spillet Ld7 mod Menvielle i Las Palmas 1976, tog flere russere trækket på repertoire. Derovre spiller bl.a. Zajtsev og Sveshnikov 3.e5 (eller 1.e4, c5 2.c3, e6 3.d4, d5 4.e5). Først fornylig er der indløbet et hvidt gevinstparti. Zajtsev-Tarjan, Quito 77, begyndende med 6.Le2, f6 7.0-0, fxe5 8.Sxe5, Sxe5 9.dxe5, Dc7 10.c4! d4 11.Lf4.

6.Le2, Sge7 7.Sa3, cxd4 8.cxd4, Sf5 9.Sc2, Sb4 10.Se3. Vel spillet for at komplicere, men efter et senere f5, exf6, Lxf6 opstår en ret uinteressant bondestilling. Efter min smag er 9.—, Sb4 tvivlsomt, hvid står en anelse bedre efter 10.Sxb4, Lxb4+ 11.Ld2. 10.—, Sxe3 11.fxe3, Le7 12.a3, Sc6 13.b4, a6! 14.Tb1, Sa7 15.a4. Lb5 må forhindres. 15.—, Sc6 16.Ld2, a5 17.b5, Sb4 18.0-0, 0-0 19.De1, Kh8 20.Dg3, f6

21.Tbc1, f5. En psykologisk finte, men 20.—, f5 var jo nok nøjagtigere. 22.h4, Te8 23.h5, Txc1 24.Txc1, Sa2 25.Ta1, Sb4 26.Dh3, Le8 27.Kf2?! Db6 28.g4(?). Positionelt var egentlig 27.Sel for at spille Sd3, men remis er sandsynlig. I stedet spiller hvid selvmordsskak. 28.—, g5 29.hxg6, Lxg6 30.g5, f4! 31.exf4, Sc2 32.Td1, Le4. Den forhenværende dårlige løber! 33.Le3,

Et ganske almindeligt parti

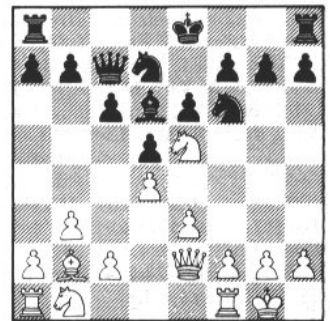
Bent Kølvig

En varm julidag sidste sommer blev der ved den nationale mesterskabsturnering i Sverige spillet et instruktivt parti, indeholdende emner som linjeåbning, god og dårlig løber, status quo (igen!) og forsvarsspil. Selv om det ikke kan opvise særlig ydre glans, har det værdi ved at demonstrere forskellige strategiske principper i praksis, et hverdagsparti, som man ikke vinder berømmelse på, men som hører med til enhver turnering og tæller lige så meget som en af de flotte angrebssejre. Vi vil nu prøve at sætte os ind i spillernes problemer undervejs, og det bør nok bemærkes, at hvidspilleren ifølge rating m.v. må formodes at have været glad for remis.

7086 Dansk angreb

N. Thörnblom - Tom Wedberg

1.Sf3, Sf6 2.b3, d5 3.Lb2. Man nikker genkendende til den karakteristiske løber-fianchetto. Det er især de danske stormestre Nimzowitsch (!) og Larsen, der har æren for populariseringen af systemet, der også kendes under andre navne. 3.—, Lg4. Et udmærket træk her, men husk — før du gør noget sådant — at tage stilling til, om du på 4.h3 vil slå springeren eller spille Lh5 med deraf følgende muligheder for hvid. 4.e3, Sb7 5.Le2, c6 6.d4?! Hvad er det? Er der da noget i vejen med trækket? Hvid får en centralbonde og forhindrer effektivt sorts kongebondes dobbeltskridt. Ganske vist spærrer Bd4 midlertidigt løberdiagonalen, men betyder det noget? Ja! For nu søger sort for, at den bliver på d4. Han spiller aldrig c5 el. e5, så Lb2's brugsværdi falder. At begrænse fjendens aktivitet og øge sin egen er god krigs-skakkunst. 6.—, e6 7.0-0, Ld6 8.Se5, Lxe2 9.Dxe2. Hvad betyder denne afbytning? Svar: At parterne nu har kun én løber hver! På de sorte felter! Hvorfor det må være fordelagtigt at have sine bønder stående på hvide felter! 9.—, Dc7.

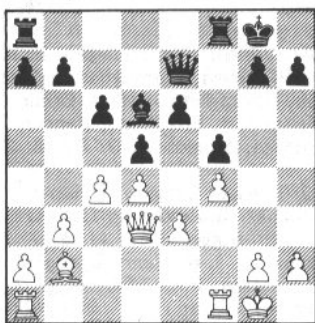

Anvend teknikken med at dække resten af teksten til, mens du overvejer, hvilket træk du ville gøre her. Giv dig selv 3-4 minutter.

Nå, var der nogen tvivl? Du så vel, at e5 var angrebet, og der var også noget med h2. I partiet spillede hvid 10.f4, og det gjorde du vel også? Der var kun to andre muligheder, hvoraf Sxd7 er bedre end Sf3. (Der er ikke grund til at være nervøs for h2: 10.Sxd7, Lxh2+? 11.Kh1, Sxd7 12.f4! Lg3 13.Dg4). Ganske vist er stillingen efter 10.Sxd7, Sxd7 11.h3 ikke særlig lovende for hvid, men det valgte alternativ 10.f4 har den ulempe, at endnu en bonde kommer på et sort felt. 10.—, Se4 11.Sd2. Ja, det er ved at blive tydeligt, at en remis ikke kan være hvid uvelkommen, og det er jo stakkels Lb2, der har det trangt. Vi kalder en løber som sorts »god«, mens hvids følgelig er »dårlig«, da den er tvunget til passivitet. Men det radikale, strategisk rigtige 11.La3, der afvikler den dårlige løber og sorgerne i forbindelse hermed, fører efter trækkene 11.—, Lxa3 12.Sxa3, Sxe5 13.fxe5, Da5 14.Sb1 til en noget mindre behagelig stilling. 11.—, Sxd2 12.Dxd2, Sf6 13.De2, 0-0 14.c4, Se4. Også den sorte springer viser sig nu bedre placeret end sin hvide kollega. De følgende træk viser, at det

er opfattet i den hvide lejr. 15.Sf3, f6 16.Sd2, Sxd2 17.Dxd2, De7. Med springerafbrytningen er problemet »den dårlige løber« blevet isoleret, og sort prøver fortsat at intimidere hvid, så han ikke tør gennemføre afbrytning af løberne. Hvids eventuelle planer i retning af 18.Dc1, 19.a4 samt 20.La3 skrinlægges nu, hvor muligheden e6-e5 med centralangreb er antydet. 18.Dd3, f5.

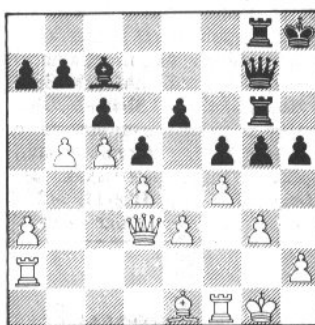
For at hindre e3-e4 gør sort sig selv og os den tjeneste at gå over til en såkaldt »lukket« stilling. Bønderne stivner på midten og spærrer for officererne, og vi ser stadig mere tydeligt, at Lb2 har ringere fremtidsmuligheder end Ld6. I mesterkredse spiller temaet »den dårlige løber« en forbavsende stor rolle, hvad du forhåbentlig vil lægge mærke til nu, hvor du er blevet gjort opmærksom på det. Har hvid et godt træk her?

Nej, egentlig ikke. Det foretagsomme 19.cxd5 vil efter exd5 give nye bekymringer med den tilbageblevne e3. Det spillede 19.a3? er rent tidsspilde. Det var jo i hvert fald ikke sorts hensigt at spille La3. Langt bedre var 19.a4 eller straks 19.c5. Men nu kommer sort: 19.—, g5! Nemlig! Bønderne skal væk for at give plads til tårnene, der behøver åbne linjer, og som en sådan er den kgl. Gustav velegnet. Man bemærker Ld6's medvirken, der gør slag på g5 uklogt. 20.c5, Lc7 21.b4. Hvid vil svare med en åbning af b-linjen for at foretage en omgående bevægelse. 21.—, Kh8! Frygtløs stiller han sig på løberens diagonal — fuldstændig farefrilt!

Hvad skal hvid egentlig stille op med sin dårlige? Standardmetoderne er uanvendelige her: a) Afbrytning. Kan nu kun ske ved overflytning til g3, men der kommer den bare i klemme. b) Bringe den uden for bondekæden. Ja, på e5 ville den tage sig smukt ud, men vejen er spærret! c) Cirka 2-3 bønder som betaling. Kan ikke fås. d) De dumme bønder væk fra

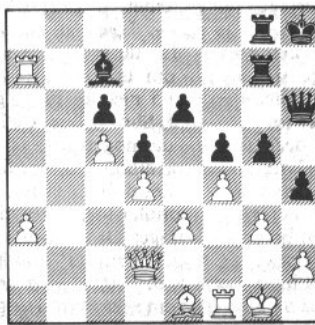
diagonalen. Umuligt! Tilbage er kun e) Engleblid tålmodighed i forsvaret!

22.Lc3, Tg8 23.b5, Tg6! Der undervises også i kunsten at åbne linjer. Sort venter ganske roligt med at slå på f4, til g-linjen kan udnyttes, mens hvid bliver holdt i uvished. Også et eksempel på dét, jeg kalder *status quo*. 24.Ta2. Hvid har lært princippet om at dække truede felter — også før truslen er etableret! Men da det kan forudses (— anes?), at trækket g2-g3 ikke kan undgås i det lange løb, kom det stærkt i betragtning at spille 24.Tf2 for at evakuere kongen via fl. 24.—, Tag8 25.Le1, Dg7. Så er truslen der! Og vi ser en anden betydning af, at Bg5 står der endnu: 26.Lg3, h5! Hvid kan ikke godt dække g2 mere: Damen skal dække b5, og Tf1 dækker f4. Derfor 26.g3. Hvad var det med den hvide dame? Hun skulle dække b5. Men da også d4! Kan sort ikke udnytte disse forpligtelser? Trækkes 26.—, cxb5 passer dog ikke ind i sorts opstilling, og — nåja, efter 27.Tb2, a6 28.a4! har hvid det egentlig ganske rart derovre. Så hellere den sidste trumf på bordet: 26.—, h5!

Der skal åbnes helt ind til monarken. Hvad skal hvid stille op herimod? Kan du finde et forsvaret?

Selv har jeg mangen gang i en sådan situation tjent et halvt eller helt point på at undgå panik! Som i en rigtig krig er det godt forsvar at lave modangreb. Men kun hvis det lykkes! Ellers må man gå til den modsatte yderlighed og begrænse fjendtlighederne. Derfor: Status quo på venstre flanke: 27.a4! samt på 27.—, h4 dæknings-trækkes 28.Tg2 (Dh6 29.Dd2!), og sort får det svært. (Dette skal du selvfølgelig ikke tro på uden videre! Undersøg sagen ved prøvespil!) I stedet valgte den sikkert urutinerede hvidspiller at åbne en ny front med 27.bxc6, bxc6 28.Tb2. Nu er passivt forsvar udelukket, da sort så på et givet tidspunkt bemægtiger sig den nys åbnede b-linje med Tb8. 28.—, Dh6! Trussel på f4! 29.Tb7, T6g7 30.Txa7. Dersom sort nu holder sig skadesløs på f4, får hvid luft: 30.—, gxf4 31.exf4, Lxf4 32.Txg7, Txg7 33.Kf2! fx. Lg5 34.h4, Lf6 35.Ld2, Dg6 36.Lf4. I stedet vælter bondehæren yderligere frem: 30.—, h4! For nu kan sort besvare 31.Kg2 med Th7, der truer 32.—, hxg3 33.Lxg3, gxf4 34.exf4, Dxh2+, og det går galt. I stedet dækker hvid f4 med 31.Dd2.

Begge parter har gjort fremskridt på hver sin fløj, men kongens tilstedeværelse på den ene er afgørende: 31.—, gxf4! Først nu! 32.exf4, hxg3 33.hxg3, Txg3+! Afslutningen er enkel og

logisk. 34.Lxg3, Txg3+. Hvid kom af med sin dårlige løber, men nu også med damen, da 35.Kf2, Lxf4 er frygteligt. 35.Dg2, Lxf4! Han har lært at sidde på hænderne. Har du? 36.Tf3, Txg2+ 37.Kxg2, Dh2+ 38.Kf1, Lg3, og hvid havde set nok. 0—1.

Poesi i Skakbladet?

En læser, der ønsker at være anonym, har sendt Skakbladet en lille tetralogi. Digtet er tænkt til glæde ikke mindst for de mange, der finder Skakbladets emnekreds for snæver. Det bærer titlen

Røster fra skakkens hule

Skak og videnskab

Videnskabelig snak er ofte en dræber: du har ret, og jeg har ret — og ingen af os har rigtig ret.

Skak har den fordel, at »mat« afgør sagen og desuden det fortrin at være videnskaben om ingen ting.

De fortabte spillemænd

»Er du mon kongen i det store spil?«
— »My home is my castle!« —
»og taler du frækt, som hans utro viv? har du løvemod? — og dansefod?«

eller er du, når spillet slutter bonden, der blev byttet ud!?

og kender du spillet om dig og mig?«

— »jeg lærte min lektie i »Mein System«, og lærte at slås i »Mein Kampf!«

Det u dødelige parti.

»Du giver brikkerne liv med nye varianter af gamle fiduser, dit inderste udtryk er »evig skak«, og måske sætter du rekord med »Skak i hundrede år!«, så årtusinds fornuft træder frem på ny? — og selv sammes vanvid slår ud i dig og mig, — for at spille, er det måske blot at kaste dét bort, der vil dø?«
— »Lad os synge et nyt parti!«

The Fischermans song.

Her vil tales, her vil gales, her vil tales, o svage sind. Vist skal du skakke, tag kun til takke, vist skal du skakke i ungdoms år. Her vil tales, her vil gales, her vil tales, o svage sind!

En amateur, Caissa!

Klubfortegnelse -78

er nu udkommet. Den indeholder adresser m.m. på samtlige Dansk Skak Unions og Dansk Skole Skaks klubber.

Sammen med en oversigt over planlagte skakbegivenheder i Danmark samt en kalender med diverse oplysninger udgør klubfortegnelsen **Skakalmanak -78**, der leveres i et elegant læderlignende plasticetui (checkhæfteformat) med DSUs bomærke påtrykt.

Prisen er

KUN kr. 10,- incl. moms

+ kr. 1,10 til portoudgifter. Begrænset oplag.

Ekspederes fra unionens egen forretning.

Dansk Skaksalg ApS

Sømarcksvej 230 - 5471 Sønderød
Tlf. (09) 89 14 77, Giro 3 29 02 20

Århusmesterskabet januar-februar 1978

Af Kaj Rosell

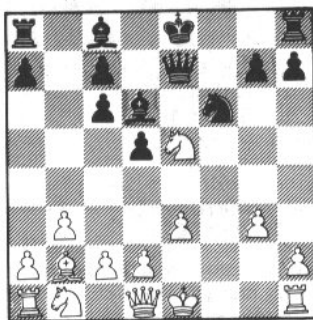
	1	2	3	4	5	6	7	8	
1. Kaj Rosell, VRS	—	½	½	1	1	1	1	1	6
2. Michael Poulsen, Nordre	½	—	1	0	½	1	1	1	5
3. Frode Søby, Nordre	½	0	—	1	1	1	0	1	4½
4. Hans Rasmussen, Brabrand	0	1	0	—	0	½	1	1	3½
5. Nina Højberg, Nordre	0	½	0	1	—	½	1	0	3
6. Kresten Schmidt, Vojens	0	0	0	½	½	—	1	1	3
7. Per Oehlerich, VRS	0	0	1	0	0	0	—	½	1½
8. John Hansen, VRS	0	0	0	0	1	0	½	—	1½

Som man ser af deltagerlisten, var Mesterskabsklassen endog meget svagt besat. Det skyldes navnlig to ting: 1. At turneringen blev afviklet i Hinnerup, godt 15 km uden for Århus. 2. At der blev spillet ét parti om ugen. Det giver en elendig turneringsstemning — man har næsten glemt alt om de forrige runder, når man sætter sig til brættet. Desuden kan man generelt sige, at en stærkt besat turnering tiltrækker endnu flere stærke spillere. Og vice versa. Endnu en ting var for mit eget vedkommende med til at gøre turneringen uinteressant. Efter godt et års pause skulle jeg have et kandidatresultat for at gøre mig håb om at deltage i LH-klassen i Horsens. Det betyder, at man ikke konkurrerer med de øvrige deltagere, men med kandidatresultatet (der i denne turnering var 6 points). Selve placeringen er i sammenligning hermed så inderlig ligegyldig.

Det gik med kandidatresultatet, hvorefter det viser sig, at det ikke kan bruges til noget, da pladserne i LH-klassen er optaget af spillere med højere rating.

Turneringens positive indsats stod Michael Poulsen for. Han spillede virkelig godt, og med lidt mere held havde han fået mere ud af det mod Hans Rasmussen og Nina Højberg. Velforberedt var han også, se bare her:

7087 Larsen-åbning
Kresten Schmidt, Vojens - Michael Poulsen, Nordre
 1.e3, d5 2.b3, e5 3.Lb2, Sc6 4.Lb5, Ld6 5.f4, Dh4+ 6.g3, De7 7.Sf3, f6 8.fxe5(?) I et parti mod spanieren Martin spillede Keene, der er en stor ynder af denne bizarre åbning, 8.De2, og han gør i sine kommentarer opmærksom på, at hvid ikke kan indlade sig på det følgende bonderov. 8.—, fxe5 9.Lxc6+, bxc6 10.Sxe5?? Sf6! Men ikke 10.—, Lxe5?? 11.Dh5+.

11.d4, 0-0 12.Sd2, Lxe5 13.dxe5, Sg4 14.Sf1, Sf2 15.opgivet. 0-1.

Noter af tr.

VII Rilton Cup 1977/78

blev spillet i Stockholm 27. december-4. januar med: 91 deltagere i gruppe A (rating 2100 el.m.), 74 deltagere i gruppe B (rating 1900-2099) og 130 deltagere i gruppe C (rating under 1900).

I forhold til sidste år havde man skåret ned i præmiestørrelserne, hvilket betød en svagere besat A-gruppe end sidste år, med 7 IM'ere, heriblandt Ole Jakobsen.

Slutstillingen i gruppe A (9 runder) blev:

1. Børje Jansson, Sverige,
2. Lars Karlsson, Sverige og
3. Lars-Åke Scheider, Sverige alle 7 p.
4. Harry Schüssler, Sverige,
5. Konstanty Kaiszauri, Sverige
6. Yrjö Rantanen, Finland,
7. Jyrki Salonen, Finland,
8. Roland Ekström, Sverige og
9. Dan Hansson, Sverige alle 6½ p.
10. Ole Jakobsen, Danmark 6 p. (osv.)

De øvrige danskeres resultater:

I gruppe A: Bjørn Brinck-Clausen 5½ p., Chris Nørregaard og Allan Boldt 4 p., Jens Hartung-Nielsen og Klaus Berg 3½ p.

I gruppe B: John Zimmermann 4½ p., Leif Jensen, Allan Lind begge 4 p., Helge Neesgaard-Madsen 2½.

I gruppe C: Peter Hartung Hansen 4½ p., Frank Andersen 3 p.

Her følger et par partier fra sidste runde:

7088 Siciliansk
Tom Wedberg - Lars-Åke Schneider
 1.e4, c5 2.Sf3, Sc6 3.d4, cxd4 4.Sxd4, Sf6 5.Sc3, d6 6.Lc4, e6 7.Le3, Le7 8.De2, a6 9.0-0-0, Dc7 10.Lb3, 0-0 11.g4, Sxd4 12.Txd4, b5 13.f4!? Normalt er 13.g5 med ideen Dh5 og matsætningsforsøg på h-linjen. 13.—, e5 14.Td3, Lb7 Det er for farligt at slå på g4 og åbne g-linjen. 15.Dg2? Bedre er 15.Sd5. 15.—, b4 16.Sd5, Sxd5 17.Lxd5, Lxd5 18.Txd5, exf4 19.Lxf4, a5 20.Kb1, a4 21.Dd2, Tfc8 22.Lxd6, Lxd6 23.Txd6, b3 24.cxb3, axb3 25.a3, De7 26.Dd4, h6 27.e5, Tc2 28.Td7, Txb2! 29.Dxb2, Dxd7 30.Dxb3, Dxd7 31.Te1. 31.Tf1, De4+. 31.—, Df5 32.Ka1, Df2 33.Td1, Dg3 34.Td5, Df4 39.Kb2, g5 40.a4, g4 41.Kc3, g3 42.e6(!) (med ideen: 42.—, De3+? 43.Dd3+, Dxd3 44.Kxd3, fxe6 45.Kc3). 42.—, Dc1+ 43.Kb4, De1+ 44.Kb5, De2+ 45.Kb4, Dxe6 46.Df3, De1+ 47.Kb5, Df2 48.De4+, f5 49.De6, Kg7 50.De7+, Kg6 51.De6+, Kg5 52.De7+, Kg4 53.Dg7+, Kf3 54.Dxh6, De2+ 55.Ka5, De5+ 56.Ka6, g2 57.Dh3+, Kf2 58.Dh4+, Kf1 59.Dh3, De2+ 60.Kb7, f4 61.a5, De3 62.Dg4..... 0-1. (Noter efter Børje Jansson i Schack-Nytt.)

7089 Dronningfianchetto
Konstanty Kaiszauri - Harry Schüssler
 1.e4, b6 2.Sc3, e6 3.e4, Lb7 4.d4, Lb4 5.d5(!) Lxc3! 6.bxc3, e5?! 6.—, d6! med ideerne: 7.f4, Dh4+! 8.g3, De7 9.Dd4?, Sf6! og: 7.Dg4, Df6! 7.f4, d6 8.Sf3, Sd7 9.c5! Sxc5 10.fxe, dxe 11.La3, Dd6. 11.—, Sxe4?? 12.Da4+. 12.Lb5+, Kf8 13.0-0, Sf6 14.Sd2! g6 15.Df3. 15.Sc4, De7 16.d6, De6! 16.—, cxd6? 17.Dxd6, Sfxe4 18.Txf7+! 17.dxc7, Sxe4..... med sort fordel. 15.—, Kg7 16.Sb3, c6(!) 17.Sxc5, bxc5

KORRESPONDANCESKAK

Enkeltmandsturnering

Afsluttede grupper

M-77-1: 1. Flemming Johansen, Ballerup 5, 2.-3. Kurt B. Larsen, Vordingborg og Poul Erik Langholm, Korup begge 3½, 4. Othar Jørgensen, Dallerup 3, 5. Erik Lund, Randers 2½, 6. Erling Eriksen, Horsens 2, 7. Per B. Sømod, Åbyhøj 1½.

M-77-2: 1. Claes Løfgren, Hvidovre 5, 2.-3. Georg Thomas, Brabrand og Carl-Åge Pedersen, Søborg begge 3½, 4. Leif Jensen, København 3½, 5.-6. Henry Kjærgård, Elling og Bjørn Laursen, Rask Mølle begge 2, 7. Kr. Rohde Jensen, Tåstrup 1½.

1-76-7: 1. Claes Løfgren, Hvidovre 5, 2. Erik Pedersen, Åle 4½, 3. Arno Urban, Hvidovre 4½, 4. Erik Lund, Randers 3½, 5. Svend Anker Jørgensen, Hjørring 2½, 6. Benny Andersen, Ølstykke 1, 7. Erik Skov, Korsør 0.

3-76-16: 1. Søren Ikast Pedersen, Hvidovre 5½, 2. Valdemar Engmann, Frederikssund 4, 3. Niels Kløve, Græsted 3, 4. Ole Hvid Nielsen, Albertslund 3, 5. Henning Berg, Skive 3, 6. Poul Erik Jensen, Næstved 2½, 7. Vagn Nielsen, Glostrup 0.

3-76-19: 1-2. Holger Hviid, Valby og Anni Jørgensen, Kastrup begge 5, 3. Aksel Andersen, Odense 4, 4. Chr. Jensen, Klehrup 3, 5. Kurt Sørensen, Randers 3, 6. Vagn Nygaard, Videbæk ½, 7. O.L. Svendsen, Søborg ½.

Jørn Erik Hansen

Pokalturnering

Afsluttede grupper

5.21: 1. F. Gasseholm, Holstebro 5½, 2. J.H. Hansen, København 5½, 3. G. Søndergård, Egedesminde 3, 4.-5. Erik Bak, Vadum 2½, S. Vestergård, Hvidbjerg 2½, 6. K.S. Pedersen, Haubro 2, 7. A. Blom, Virum 0.

5.24: 1. E. Frederiksen, Perstorp 5, 2. N. Leth Svendsen, Helsingør 4½, 3. S. Erhard, Bagsværd 4, 4. K. Videbæk, Holte 3½, 5. E. Jørgensen, Brømminge 3, 6. N.P. Nielsen, Angmagssalik 1, 7. G. Hansen, København 0.

76102: 1. Chr. Ertbjerg, Aulum 5, 2. T. Krogh, København 4½, 3. E. Hesselager, Erlev 4, 4. Chr. Dahl, Vejle 3½, 5. R. Rafn, Lyngby 2½, 6. O. Sigberg, Farum 1½, 7. A.W. Larsen, Hvidovre 0.

76113: 1. W.B. Poulsen, Vejle 4, 2. A. Sambech, København 3½, 3. H. Eriksen, Nykøbing Falster 2, 4. F.G. Christiansen, Århus 2, 5. E. Møller Nielsen, Søby 2, 6. S. Nørgård, Brønderslev 1½.

Semifinalerne i 5. pokalturnering er nu færdigspillet og finalen startet 1.3.78 med 13 spillere — den hidtil største. Lad mig her benytte lejligheden til at takke for den fair måde semifinalerne er gennemført på, og ønske held og lykke til de heldige i finalen.

18.dxc6, Lxc6 19.Tad1, De6 20.Lc4, Lxe4. 20.—, De7 21.Df2. 21.Dxe4! 21.De2, Ld5! 22.Txf6? Lxc4! 23.Txe6, Lxe2 24.Td7, Lg4. 21.—, Sxe4 22.Lxe6, fxe6 23.Td7+, Kh6 24.Te1! Sf6. 24.—, Sxc3 25.Lc1+, g5 26.Txe5. 25.Tf7? 25.Td6!, hvid har overset sorts 28.træk. 25.—, Thf8 26.Lc1+, g5 27.Txf8, Txf8 28.Txe5, Td8! 29.Lxg5+, Kg6 30.Lxf6. 30.h3? Td1+ 31.Kf2, Sd7! 30.—, Kxf6 31.Txc5, Td1+ 32.Kf2, Td2+ 33.Kf3, Txa2 34.h4, a5 35.g4, Tc2 36.Txa5. 1/2-1/2. (Noter efter Harry Schüssler i Schack-Nytt.)

Allan Boldt

SKOLESKAK

Redaktion JENS PETER JØRGENSEN, Elverumvej 13, 8200 Århus N - Tlf. (05) 68 11 75

Sidste chance!

1. april skal den endelige afregning ske m.h.t. lodseddelsalget. Hvis du ikke har solgt alle dine, må du se at få det gjort nu! Og det mindste man kan gøre, er at returnere overskydende sedler i en fart.

Husk, at de mennesker, der i forvejen har gjort et stort stykke arbejde for at forbedre økonomien for DSU og DSS (det vil sige for dig!) bliver sure og stressede, hvis de skal hænge i telefonen for at få halet de sidste efternølere hjem.

Firkantturnering

I Århus blev der afholdt en firkantturnering mellem Brobjergskolen, Zahles Skole, Jellebakkens skole og Risskov Skole. Resultatet blev

Deltagelse i semifinaler P-76

De indledende runder i P-76 nærmer sig sin afslutning, hvorfor spillere med k-skakrating på +1900 indbydes til deltagelse i semifinalerne, der kan forventes startet i maj måned. Interesserede bedes henvende sig til undertegnede inden 5. april. Også nærskakspillere med rating +2100 kan melde sig forudsat de ikke har deltaget i k-skak indenfor de sidste 3 år.

Jørgen A. Nielsen

TILMELDING OG INDSKUD

ENKELTMANDSTURNERING:

Turneringsleder: Jørn Erik Hansen, Sømarksvej 230, 5471 Sønderø. Tlf. (09) 89 14 77. Giro 1 27 50 97.
Elitekl. 50 kr. - Mesterkl. 40 kr. - 1.-2.-3. kl. 35 kr.
7 deltagere i alle klasser.

HOLDTURNERING:

Turneringsleder: Kaj Pagels, Vejrmosegårdsallé 5, Snoghøj, 7000 Fredericia. Tlf. (05) 94 33 27. Giro 5 04 32 55.
A-B-C-klassen (3 hold à 4 spillere) 80 kr. pr. hold.

UDENLANDSKE TURNERINGER:

Turneringsleder og repræsentant i ICCF: Arne Henriksen, Syrenvej 34, 6880 Tarm. Tlf. (07) 37 11 49. Giro 4 10 59 15.
Europaturneringer: M-H-1.-2.-3. kl. (7 deltagere) 20 kr. (15 deltagere) 25 kr.
Verdensturneringer: samme klasser (7 deltagere) 25 kr. (15 deltagere, kun i M-kl.) 30 kr.

POKALTURNERING:

Ernst Nielsen, Færøvej 10, 7200 Grindsted. Tlf. (05) 32 01 29. Giro 5 16 96 15.
Starter ca. 20. oktober. Se indbydelse i nr. 7. 35 kr.

TEMATURNERINGER:

Turneringsleder: Willy Abrahamson, Korkendrupvej 27, 5540 Ullerslev. Tlf. (09) 36 15 90. Giro 7 28 57 87.
Starter efter indbydelse - følg med i Skakbladet. 35 kr.

Nordisk postsjakk blad

Dansk redaktør: Svend Åge Eriksen, Søborgvej 17, 8900 Randers. Tlf. (06) 43 17 93. Giro 7 28 66 51.
Årsabonnement (6 numre) 40 kr. - Udkomne numre efterleveres.

FORTSAT FRA SIDE 42:

International korrespondanceskak

Mogens Nielsen, Esbjerg, 4 p. 9) W. Paldan, Charlottenlund, 3 p. 10) Ernst Larsen, Århus, 5 p. + 1/2 IM 11) A. Klitmøller, Ejby, 4 p. 12) Sv. Aa. Jensen, Frederikssund, 3 p. Vi fik en 4. plads efter Sovjet, Holland og Ungarn, kun 1 point mindre end Ungarn, og kom således ikke med i Finalen, men erobrede 4 halve IM! — I Europaholdmesterskaberne II har vi tilmeldt følgende hold: 1) Sv. Pedersen, Gentofte 2) Niels Granberg, Helsingør 3) Jens Chr. Lund, Bylderup-Bov 4) Anders Berggreen, Middelfart 5) Ib Skovgaard, Brønshøj 6) Ernst Larsen, Århus 7) Carsten Hansen, Karlslunde 8) Jens Hartung Nielsen, Charlottenlund 9) Niels Danstrup, Århus 10) Jens Peter Jørgensen, Århus 11) Børge Pedersen, Aalborg og 12) Preben P. Wennerwald, Birkerød. Holdet starter officielt den 1. maj 1978.

Arne Henriksen

en overbevisende sejr til Brobjergskolen, og skønt hverken Zahle eller Jellebakken var i stand til at stille i stærkeste opstilling, må man alligevel se i øjnene, at det ikke var nogen tilfældighed, at Brobjergskolen sikrede sig århusmesterskabet.

Slutresultatet i firkantturneringen: Brobjerg 21 1/2 p., Jellebakken 15, Risskov 12 og Zahle 11 1/2. Forresten er Zahle stadig meget opsatte på at få københavnske modstandere!

Masser af præmier!

Så er der igen præmier fra Politiken til de bedste lokale hold rundt om i landet! Men det forudsætter selvfølgelig, at bladet får nogle resultater til gengæld. Læs Novrup opfordring i Skole Skak nr. 3! Novrup bor desuden Forhåbningsholms Allé 33,3 1904 København K., og han tager altid gerne mod stof til avisen Δ og det gør i øvrigt alle skakspalteredaktører, så skriv til dem!!

Tranum

Tilmeldingsfristen til Tranum udløber 1. maj både for skoleskakspillere og instruktøraspiranter. Hvis du ikke får Skole Skak nr. 4, kan du bestille hos undertegnede (tilmeldingsblanketten er nemlig midtersider i bladet). For instruktøraspiranternes vedkommende skal det lige nævnes, at de allerfleste kommuner giver 75% tilskud til både rejse og ophold!

Fra dyreriget

Den følgende vits kan nok med lidt held bruges på en af dine »gode« uvenner:

En eller anden skakskribent skrev engang, at Nimzowitsch ved skakbrættet var snu som en ræv og glat som en ål. Hvortil den kendte skakskribent og humorist Kmoch tøst skal have bemærket, at det var rigtig nok, »Men når så Meister N. endelig har en dårlig dag, er det lige omvendt.«

Forresten var det den samme Kmoch der i sin tid var ved at komme galt af sted. Han havde nemlig ikke meget til overs for kvindelige skakspillere, så da den daværende kvindelige verdensmester blev inviteret med til en stærk stormesterturnering, fnøs Kmoch hånligt og sagde noget i retning af, at »Hvis V.M. får mere end 3 p. danser jeg nøgen på bordet ved afslutningsfesten«.

Så man kan godt forstå, at den »stakkels« Kmoch var godt svedt, da verdensmesteren i sidste runde var meget tæt ved at vinde sit parti, og derved nå op på 3 1/2 p.....

Han afgav i hvert fald aldrig mere den slags løfter, og det var nok klogt, for Vera Menchik bankede blandt andet Euwe godt og grundigt et par gange.

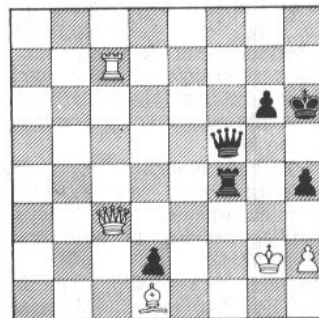
Vidste du forresten, at den nuværende dame-VM, Nona Gaprindaschwili, normalt kan banke alle danske spillere (Bent Larsen undtaget, men han sidder jo i udlandet, så det gælder ikke helt).

Løsning på opgaven i nr. 1

1.—, Se2+! 2.Txe2, Tf1+! 3.Kxf1, Dh1+ 4.Kf2, Sg4+ er en variant, der ikke er nem at diskutere med. Vindere i næste nr.

Præmieopgave

Det er klart, at hvid er på hælene. Men vi giver kun præmie for en hurtig og elegant løsning. *Inden 20. april! Sort trækker.* Præmier: Skakbladet 1970 indbundet + træstpræmier.

Gereben - Honfi,
Bad Mondorf 1974

J.P.

TURNERINGER

Redaktion: Thorbjørn Rosenlund, Gudrunsvvej 26, 5 mf., 8220 Brabrand tlf. (06) 25 02 76

Linjebetalning for turneringsindbydelser

Turneringsindbydelser optages med betaling af kr. 5,- + moms pr. linje, overskriften medregnes altid. For indbydelser i ramme er prisen kr. 8,- + moms.

For hver koordineret turnering gælder dog, at de første 7 linjer (inkl. overskrift) er gratis.

Faktura udsendes af DSU's kasserer.

+ *foran en turneringsindbydelse betyder, at særlige lokaler for ikke-rygere ikke forefindes, jfr. EMT-reglementet §24.*

Rating af udenlandske turneringer

Ratingkomiteen gør opmærksom på, at spillere, der ønsker deres resultat i en udenlandsk turnering ratet, skal meddele ratingkomiteen dette forud for turneringen. Resultatet skal efter turneringen sendes direkte til ratingkomiteen.

INDBYDELSE

Koordinerede turneringer

+ Det åbne Randers-mesterskab 1978

»Tårnet« indbyder til koord. EMT i Kulturhuset 2.sal. Spilledage: 20/4, 27/4, 2/5, 11/5, 18/5, 25/5, 3/6, alle dage kl. 19.00, dog den 3/6 kl. 14.00. Klasser: M-1-2-3. Indskud: kr. 50-40-30-30, pens. og jun. 1/2 pris. Tilmelding med spillerkort senest 10/4 til Jan Mortensen, Kristrupvej 119, 8900 Randers. Tlf. (06) 43 70 62.

+ Himmerlandsturneringen 1978

Aars Skakklub indbyder hermed til den koordinerede enkeltmandsturnering »Himmerlandsturneringen«.

Klasser: M., 1., 2., 3., samt evt. en begynderklasse for unge juniorspillere under 16 år (ikke koordineret).

Spillested: SID bygningen, Himmerlandsgade 146, 9600 Aars.

Datoer: 10/4, 12/4, 17/4, 24/4, 1/5, 8/5, 22/5 og afslutning med uddeling af præmier og pokaler, samt en turnering om Himmerlandsmesterskabet i lynskak 29/5.

Klokkeslæt: M kl. 18.30, øvrige klasser kl. 19.30.
Indskud: Kr. 60-50-45-40-20. Pensionister og juniorer halv pris.
Tilmelding med spillerkort senest 1/4 til Karl T. Madsen, Morumvej 58, 9600 Aars. Tlf. (08) 65 83 83.
 NB. Samtlige klubber i 7. hovedkreds har modtaget indbydelsen pr. post.

+ **Næstved 75-års Jubilæumsturnering**
Landskamp: DANMARK-SVERIGE
 Næstved Skakklub indbyder til ¼-times turnering i anledning af sit 75-års jubilæum, og i forbindelse med landskampen DANMARK-SVERIGE.
 Begge arrangementer holdes på »Det røde Pakhus«, Riddergade, Næstved, og der spilles i weekenden 6.-7. maj.
 Landskampen er begge dage kl. 12-19, og turneringen:
 Lørdag: 4 runder: 9-16.45.
 Søndag: 3 runder: 9-15.
Klasser - indskud - præmier:

Klasse	M	1	2	m	3
Indskud	50	40	30	20	
1. præmie	750	600	450	300	
2. præmie	500	400	300	200	
3. præmie	250	200	150	100	

Herudover bl.a. et DSU jub.krus i hver klasse og et weekendophold i Karrebæksminde til Mesterklassen.
 Adgangsbegrænsning: 120 spillere!
 Klassetilmelding ifølge spillerkort!
 Der medbringes 1 ur og 1 spil pr. 2 spillere pr. klub.
 Der vil blive mulighed for at spise i restauranten i »Det røde Pakhus«, 1 times middagspause. Med hensyn til overnatning henvises til turistkontoret (03) 72 16 67.
Tilmelding med indskud, senest d. 25. april, til Poul Skovsgaard, »Lindegård«, Kostræde 11, 4750 Lundby. Tlf. (03) 76 91 69.

Skakforeningen ØBROs 29. forårsturnering
 Koord. EMT i Rosenvængets Alle 31, 2100 Kbh. Ø. — 1. runde Mesterklasse: mandag 24/4, 1. klasse: tirsdag 25/4, 2. klasse: onsdag 26/4, 3. klasse: onsdag 26/4. Hængepartier torsdage. M.-klassen kl. 18.30, øvrige klasser kl. 19.30. Indskud: 70-55-45-35 inkl. afgift. Tilmelding med indskud og spillerkort senest mandag 10/4 til Skakforeningen ØBRO, Rosenvængets Alle 31, 2100 Kbh. Ø (mrk. ØFT). Giro 109 52 42. Tlf. (01) 26 15 87 — eller (01) 18 19 64.

+ **Struer koord. EMT 78**
 afholdes i Gimsing Sognegård, tirsdag den 18/4, kl. 19.00 + 6 følgende tirsdage. Klasser: M, 1, 2, 3, indskud 55-50-45-40 kr. Jun. og pens. 30 kr. Tilmelding med spillerkort senest 10/4 til Sv. Pjgaard, Parkalle 120, 7600 Struer, tlf. (07) 85 07 13.

Vojens '78
 Hermed indbydes til koordineret EMT på Bregnbjergsskolen (kantinen) i Vojens flg. mandage: 24/4, 1/5, 8/5, 22/5, 29/5 og 12/6 samt lørdag d. 17/6. Klasser: M-1-2-3. Indskud: kr. 65-55-50-45. Tilmelding med indskud og spillerkort senest d. 8/4 til Mogens K. Larsson, Krokusvej 8, Nustrup, 6500 Vojens. Tlf.: 04-85 14 80.

Ølgodturnering 1978
 Koordineret E.M.T. spilles på Hotel »Hjedding« i Ølgod følgende tirsdage: 25/4-2/5-9/5-16/5-23/5-30/5 kl. 19.30. Mesterkl. kl. 19.00, sidste runde søndag d. 4/6 kl. 12.30 i følgende klasser M., 1., 2. og 3.
 Indskud: (betales første spilleaften) kr. 65.00.

Juniorer og pensionister kr. 35.00 inkl. afgift til D.S.U. kr. 5.00.
 Tilmelding senest 15/4 til Rich. Larsen, Søndergade 31, 6870 Ølgod.
 Nærmere oplysninger på tlf. (05) 24 53 46 (R.L.) eller (05) 24 50 88 Leo Lillelund, efter kl. 17.00.

Kronborgturneringen 1978
 Tilmelding senest 3. april — se indbydelsen i Skakbladet nr. 2.

Nyborg 1978
 Tilmelding senest 27. marts — se indbydelsen i Skakbladet nr. 2.

Vejle turneringen 1978
 Tilmelding senest 28. marts — se indbydelsen i Skakbladet nr. 2.

Limhamn Open
 Afvikles i Malmø 4.-7. maj 1978. 7 runder Schweizer med betænkningstiden 40 træk i to timer og derefter ½ time til resten af partiet.
 1. pr. 2000 Skr. Tilmelding senest 25/4. Information på Skakbladet eller Sven Klerstam, Gartnergatan 2, 216 16 Malmø. Tlf. 040/16 28 61.

Andre turneringer

Hurtigskak i Kolding
—KOLDINGHUSTURNEREN
 der i år finder sted den 15. og 16. april afvikles med 45 min. til hver spiller pr. parti over 9 runder efter schweizersystemet på Riis Toft Skole.

Der spilles i mestergruppe (mesterspillere), der bliver seeded, og i basisgruppen (1., 2. og 3. kl.). Lørdag 4 runder beg. kl. 13.30, søndag beg. kl. 9.30 og sluttes kl. ca. 19.

Præmier i forhold til deltagerantal. 1. pr. i M-gr. min. 700 kr. Præmie i basisgruppen til bedste scorer i hver klasse samt til bedste scorer i M-gr. m. rating under 2000.

Indskud: 40 kr. i mestergruppen, 30 kr. i basisklassen. Overnatningsmuligheder på spillestedet.

Indmeldelse med oplysning om spillestyrke til TL Otto Nielsen, Hotel Kolding, 6000 Kolding, tlf. (05) 52 50 00 senest 7. april.

10 Gøngeturnering!!!
 Hurtigskak, 6 runder monrad ½ time pr. spiller. Spillested: Præstøhallen.
Spilletid: søndag d. 16/4 åbning kl. 9.30. Klasser og indskud: M-1-2-3-4 kr. 75-50-40-30-25. Præmier 80% af indskud. 1. præmier 750-500-400-300-250.

Tilmelding og indskud senest 10/4 til Ib Højlund, Møllevej 4, 4773 Stensved, tlf. (03) 78 61 91. Giro 8 18 10 39.

RESULTATER

TURNERINGSREFERATER
 Disse optages gratis inden for en plads, der svarer til 20% af deltagerne. Overskrides dette udsendes en faktura på kr. 5,- + moms pr. ekstra linje.

Koordinerede turneringer

AKTIV-ALLIANCE 3. koordinerede turnering 1978
 I turneringen deltog 154 spillere og resultaterne blev følgende:

Mester 1: (8 delt.) 1. Peter Galmayer, Kampklubben 5 korr. 16.00 (Høje-Tåstrup kommunes ærespræmie) 2. Jens Hartung Nielsen, Gentofte 5 korr. 14.75, 3. Flemming Lund, AS 04, 5 korr. 13.50, 4. Ove Søgaard, Studenternes Skakklub 4½.

Mester 2: (20 delt.) 1. Erik Andre Andersen, Øbro 6, 2. Dan Andersen, Frederiksberg Skakklub 5½, 3. Kresten Krestensen, Hvidovre 5, 4. Børge H. Nielsen, Hvidovre 4½.

1. klasse A: (20 delt.) 1. A. Krogh Jensen, Herlev 6, Morten Kaspersen, Tåstrup 5 korr. 21.50, 3. Jes Knudsen, Lyngby-Virum 5 korr. 19.50, 4. Helge Arentoft, Tåstrup 4½.

1. klasse B: (18 delt.) 1. Tommy Rasmussen, Greve 5½, 2. Ole Bach, Fåborg 5, 3. Carsten Horst, Tåstrup 4½ korr. 23.0, 4. Viggo Lomborg, Herlev 4½ korr. 21.0.

2. klasse A: (20 delt.) 1. Frank Jensen, Glostrup 6, 2. Leif Olsen, Albertslund 5½, 3. Jørgen Castenskjold, Øbro 4½ korr. 24.0, 4. Kaj Boldt, Brønshøj 4½ korr. 22.5.

2. klasse B: (20 delt.) 1. Lars Stage, Frederiksberg 5½ korr. 30.0, 2. Poul Larsen, Albertslund 5½ korr. 28.5, 3. Jesper Nørgaard, Tåstrup 5, 4. Per Christiansen, Herlev 4½.

3. klasse A: (24 delt.) 1. Morten Nielsen, Farum 6½, 2. Jørgen Olsen, Næstved 5½ korr. 30.5, 3. Tommy E. Rasmussen, Amager 5½ korr. 28.0, 4. Steiner Rasmussen, pers. medlem, 4½ korr. 18.5, 5. J.P. Wittorp, Olympia 4½ korr. 17.0.

3. klasse B: (24 delt.) 1. Michael Longfors, Ballerup 6, 2. Ove Hartvig, Tåstrup 5½ korr. 23.0, 3. Kurt Østerberg, København 5½ korr. 22.0, 4. Teddy E. Rasmussen, Amager 4½ korr. 25.5, 5. Poul E. Andersen, Brønshøj 4½ korr. 24.0.

Til de øvrige klasser havde Sparekassen SDS København-Sjælland skænket ærespræmier.

Bent Brøns Petersen

1968's koordinerede efterårsturnering 1977
 samlede 66 deltagere. Resultaterne blev:

Mesterklasse I (8 deltagere) 1. Per Holst, VRS 5 p., 2. Jørn Sloth, Nordre 4,5 p., 3. Ivan Mikkelsen, 1968 4 p., 4. Holger Neergård, Åbyhøj 4 p.

Mesterklasse II (12 deltagere) 1. Søren Ejdmund, 1968, 5,5 p., 2. Kresten Schmidt, Vojens 5 p. (k. 21,5), 3. Michael Poulsen, Nordre (5,20).

1. klasse (12 deltagere) 1. Ole Dahl, 1968 5,5 p., 2. Kim Hardlei, KFUM, 5,5 p., 3. Fl. Hundebøll, Brabrand 5 p.

2. klasse (20 deltagere) 1. Jan Christensen, VRS 5,5 p., 2. Henrik Ochsner, Skolerne 5,5 p., 3. Erik Bøye, KFUM 5 p., 4. Asger Olesen, Nordre 5 p., 5. Torben B. Andersen, Silkeborg 4,5 p.

3. klasse (14 deltagere) 1. Carl Erik Sørensen, VRS 5,5 p., 2. Jens Emil Sanggård 5 p., 3. Berne Hansen, Viby 5 p., 4. Preben Andersen, Viby 5 p.

Per Jensen

Jubilæumskrus

I anledning af 75 års jubilæet har Dansk Skak Union ladet fremstille 200 stk. ølkrus i Holmegaards serie af danske skibsglas.

Glassene er mundblæste og håndforarbejdede efter århundred gamle traditioner.

Glassets dimensioner: Bunddiameter ca. 8,5 cm. Højde ca. 15,5 cm.

Hvert glas er nummereret, forsynet med Dansk Skak Unions bomærke og teksten 1903-1978.

Pris: Kr. 128,- incl. moms.

Porto tillægges.

Da glas er væsentlige - og dyre - at forsende, kan udlevering finde sted ved EMT i Horsens. Men bestilling kan ske nu!

Ekspederes kun fra Unionens egen forretning.

Dansk Skaksalg ApS
 Sømarksvej 230 - 5471 Sønderø
 Tlf. (09) 89 14 77 - Giro 3 29 02 20

Nordsjællands Skak Unions EMT 1978

blev afviklet på 5 lørdage og 2 søndage i januar-februar på Frederiksborg Byskole, Hillerød, med i alt 98 deltagere.

Præmietagerne: **Mesterklasse I** (8 deltagere, gennemsnitsrating 2072): 1. Jesper Schultz-Pedersen, Allerød, 6, 2. Ole Larsen, Helsingør, 4½.

Mesterklasse II (8 deltagere, gennemsnitsrating 1933): 1. Hugo Grumme, Lyngby-Virum, 5, 2.-3. Rasmus Kemp, Allerød, og Palle Skov, Hillerød, 4.

1. klasse gruppe A (8 deltagere): 1. Kim K. Sørensen, Søllerød, 6½, 2. Carsten Buhl, Allerød, 4½.

1. klasse gruppe B (8 deltagere): 1. Jesper Vej, Espergærde, 5½, 2. Nick Christensen, Lyngby-Virum, 5½.

2. klasse gruppe A (16 deltagere): 1. Oluf Skyum, Lyngby-Virum, 5½, 2. Lars Christensen, Frederikssund, 5½, 3. Vagn Sejer, Skævinge, 4½, 4. Helge Jensen, Espergærde, 4½.

2. klasse gruppe B (16 deltagere): 1. Th. Uhlig, Espergærde, 5½, 2. Henrik Munch Nielsen, Hillerød, 5, 3. Ole Albertsen, Horns Herred, 4½, 4. Torben Sørensen, Hillerød, 4½.

3. klasse gruppe A (16 deltagere): 1. Bent Kjerrumgaard, Allerød, 5½, 2. Bjarne Larsen, Allerød, 5½, 3. Michael Hedegaard, Hørsholm, 5, 4. René Mortensen, Frederikssund, 5, 5. Peter Friis, Hillerød, 5.

3. klasse gruppe B (16 deltagere): 1. Jørgen Andersen, Espergærde, 5½, 2. Kurt Skivinger, Espergærde, 5, 3. Henry Lindelle, Fredensborg, 5, 4. Lars Bo Kjerrumgaard, Allerød, 5.

F. Pøde Pedersen

Ribe Amts- og Esbjerg byturnering 1978

I alt deltog 56 spillere fra 9 klubber. Præmietagerne blev:

Mesterklasse gr. I (8 deltagere): 1. Niels Jørgen Fries Nielsen, Esbjerg Skf. 5 (vinder af Esbjerg Byes ærespræmie), 2. Jens Ove Fries Nielsen, Esbjerg Skf. 5.

Mesterklasse gr. II (8 deltagere): 1. Ole Knudsen, Brørup 5 (vinder af Sparekassen Sydjyllands ærespræmie), 2. Lars Wilton Pedersen, Esbjerg Skf. 4.

1. klasse (8 deltagere): 1. Ole B. Christensen, Toftlund/Agerskov 5½ (vinder af Sparekassen Sydjyllands ærespræmie), 2. Torben Jensen, Centrum 5½.

2. klasse (12 deltagere): 1. Frank Christensen, Centrum 6 (vinder af Mous Dybfrosts ærespræmie), 2. Richard Larsen, Ølgod 6, 3. Henning Jensen, Centrum 4½.

3. klasse gr. A (10 deltagere): 1. Anders U. Christiansen, Esbjerg Skf. 5½ (vinder af Sparekassen Sydjyllands ærespræmie), 2. Per Schmidt, Brørup 5, 3. Peter Søgaard-Andersen, Esbjerg Skf. 5.

3. klasse gr. B (10 deltagere): 1. Torsten Lindestrøm, Esbjerg Skf. 5½ (vinder af ærespræmie udsat af anonym giver), 2. Søren Lillevang, Centrum 5½, 3. Palle Mogensen, Centrum 5.

Niels Jørgen Fries Nielsen

Ringkøbing Amtsmesterskab - Aulum 1978

Mesterklassen: (10 delt.) Amtsmester: Kurt Nielsen, Herning Skf. 6½ pts., 2. pr. Steen Funch Petersen, Herning Skf. 5½ pts., 3. pr. Sigfred From, Herning Skf. 5 pts.

1. klasse: (16 delt.) 1. pr. P.A. Olesen, Holstebro S 5 pts., 2. pr. Søren Meldgård, Vinderup 5 pts., 3. pr. Knud Erik Andersen, Aulum 5 pts., 4. pr. Egon Frandsen, Skive 4½ pts.

2. klasse A (12 delt.) 1. pr. Torkild Hansen, Ringkøbing 5½ pts., 2. pr. Gert Larsen, Aulum 5½ pts., 3. pr. Lundorf Jokumsen, Sct. Jørgen 5 pts.

2. klasse B (10 delt.) 1. pr. Svend Pedersen, Ringkøbing 5½ pts., 2. pr. Leo Fly, Aulum 5 pts., 3. pr. Ivan Lauridsen, Aulum 5 pts.

3. klasse A (14 delt.) 1. pr. Juul Jensen, Herning 26 5 pts., 2. pr. Kristen Graversgård, Herning Skf. 5 pts., 3. pr. Ebbe Buskbjerg, Aulum 5 pts., 4. pr. Preben Andersen, Videbæk 5 pts.

3. klasse B (14 delt.) 1. pr. Kjærulf Egebjerg, Videbæk 5½ pts., 2. pr. Marius Pedersen, Herning 26 5 pts., 3. pr. Finn Brandstrup, Aulum 4½ pts., 4. pr. Bruno Larsen, Sct. Jørgen 4½ pts.

Lynturnering (48 delt.) blev vundet af Sigfred From efter omkamp med Tage Sørensen.

Chr. Ertbjerg

Roskilde Skakklubs jubilæumsturnering

Mester 1: H. Norman-Hansen, Studenterne, 4½, Hugo Petersen, Sk 1941, 4½, Hans Dahl Petersen, Ringsted 4½.

Mester 2: Bjarne Markussen, Roskilde, 5½, Henning B. Sørensen, Sk 1941, 5½, Bent Pedersen, Karise, 5.

Dameklassen: Merete Haahr, Kampklubben, 6, Nina Høiberg, Nordre, 5½, Else Thygesen, AS 1904, 4½, Juliana Miklos, Degerfors, 4½.

1. klasse: Kurt Iversen, 1968, 6, Niels Haahr, Kampklubben, 5½, Ebbe Kallenberg, Espergærde, 5, Per Lunde Jensen, Roskilde, 4½, Stefan Hansen, Vanløse, 4½.

2. klasse: Birger Knudskov, Svogerslev, 5½, Morten Droob Petersen, Roskilde, 5, Svend Byboe Andersen, Roskilde, 4.

3. klasse: Erik Næhr, Stenløse, 6, Kenneth Jensen, Tåstrup, 5, Henrik Ejsing, Roskilde 5, Anders Wittrup, Odysseus, 5.

Aalborg Byturnering 1978

Præmietagerne blev følgende:

Mesterklassen gruppe 1: (8 deltagere) 1. pr. Erik Pedersen, Thisted 6 points, 2. pr. Svend Pedersen, Nørresundby 4½ p.

Mesterklassen gruppe 2: (8 deltagere) 1. pr. Jørgen Birk Pedersen, Vejgård 5 p., 2. pr. delt mellem Arne Valsted, Vejgård og Bent Christensen, Aars, der hver scorede 4 p.

1. klasse: (8 deltagere) 1. pr. Immanuel Mogensen, Aabybro 5½ p., 2. pr. Karl Sønderstrup, Aalborg Skakforening 4½ p.

2. klasse: (18 deltagere) 1. pr. Arne Fjordside, Aalborg Skakforening 6 p., 2. pr. Ole Nielsen, Nørresundby 5½ p., 3. pr. Georg Sigård,

Nørresundby 4½ p., 4. pr. Hardy Andersen, Skørping 4½ p.

3. klasse: (12 deltagere) 1. pr. Torsten Pårup, Vejby-Risskov 5½ p., 2. pr. Leo Staun, Aabybro 5½ p., 3. pr. Bjarne Pedersen, Vejgård 5 p.

Karl Sønderstrup

Andre turneringer

1968's Jubilæumsturnering

I anledning af klubbens 10 års jubilæum afholdtes i week-enden 26/27 november en 7 rundig hurtigturnering efter schweizersystemet.

Præmietagerne: **Mesterklassen** (24 deltagere): 1. Leif Kristensen, Herning (k 24), 2. Poul Erik Nielsen, Nordre (k 22,5), 3. Erling Mortensen, VRS 5 p., 4. John Rødgård, Esbjerg 4,5 p.

Basisklassen (30 deltagere) 1. Peter Mikkelsen, Århus 6 p., 2. Niels Juul Munch, 1968 5,5 p., 3. Lars Eskildsen, 1968 5,5 p., 4. Svend Hove, 1968 5 p.

Per Jensen

Skakmateriel til små priser

- bare hele tiden . . . !

spørg hos

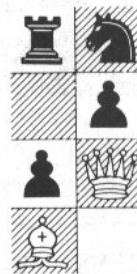
Dansk Skaksalg ApS

Sømarksvej 230

5471 Søndersø

Tlf. 09 - 89 14 77

- medlemmernes egen forretning!

- de RIGTIGE skakdiagrammer

91 x 91 m/m med

selvklæbende brikker

Pr. sæt kr. 0,85

mindstesalg: 10 stk.

SKAKHUSET

Stuvestræde 24 - 1455 København K
Tlf. 01 - 14 62 91 - Giro 205 87 15

SKAKBØGER

Nimzowitsch: Mit system. Nu foreligger denne klassiker på dansk i smukt udstyr og nydelig typografi. Den er fuldt penges værd!	183,25
Jan Løfberg: Det 44. sovjet mesterskab. 247 partier. 62 sider	25,00
Bent Larsen: Spasskij - Fischer 72. med alt om VM-matchen i 1972	23,60
Bent Larsen: 50 udvalgte partier 1948-69. 199 sider, indb.	49,50
Fondern/Malléc: Eröffnungen offene Spiele. 125 sider	29,40
Borik: Eröffnungen Halboffene Spiele. 144 sider	29,40
Fondern/Nehmert: Eröffnungen Geschlossene Spiele. 152 sider	29,40
Pickett: Enterprising Strategy in the Opening. 62 sider	16,75
Pickett: DERLD The Delayed Exchange Ruy Lopez Deferred. 72 sider	23,00
Viktor Korchnoi: Chess is my life. 72 partier, 167 sider, indb.	66,00
Harding: Vienna Opening. 1. e4, e5 2. Sc3. 104 sider	39,75
Wade & Harding: The Marshall Attack. 256 sider, indb.	81,00
Bellin: The Classical Dutch. 183 sider, indb.	74,25
Diemer: Das moderne Blackmar-Diemer-Gambit. Bind 1, 2. oplag	58,50
Pachmann: Moderne Schack Strategie, bind 3. 133 sider	68,25
Suetin: Schachlehrbuch für Fortgeschrittene. 3. udgave, 342 sider	59,75
Schach-Informator, bind 23. 690 partier fra 1. halvår 1977, 298 sider	80,00
Chess Player, bind 14. 744 partier, 224 sider	74,00
Skakbladspakke med 10 forskellige skakblade, interessant læsning!	23,60

Alle priser er incl. 18% moms, men porto tillægges.

Dansk Skaksalg ApS

Sømarksvej 230, 5471 Søndersø - Tlf. 09-89 14 77

Mandag - fredag kl. 9-15. Giro 3 29 02 20

SKAKDIAGRAMMER
de gode til den RIGTIGE PRIS!
90 x 90 mm m. selvklæbende brikker.
Mindstesalg 10 sæt, pr. sæt . . . . . kr. 0,80

Dansk Skaksalg ApS
Sømarksvej 230 - 5471 Søndersø
Tlf. (09) 89 14 77 - Giro 3 29 02 20

Demonstrationsbræt - magnetisk

Brættet er 70 x 70 cm adskilleligt i 4 dele, felter 8x8 cm, tydelige sort/hvide metalbrikker, holdbar magnetisme, uundværlig til undervisning 295,00

Konfirmationsgaver

Skakuret Coldfield, godt klubur, engelsk fabrikat	149,75
Skakuret BHB-Standard, vesttysk fabrikat	153,75
Skakuret BHB-Lyn Special, vesttysk fabrikat	155,75
Skakuret LUXOMAT, elektronisk, 6 standardprogrammer, dansk fremstillet. Uret der bare kan det hele!	708,00
Skakbrikker, buxbom, polerede med filt og bly i elegant sort kunstlæderkassette, kongen 84 mm	79,05
Skakbrikker, buxbom, lakerede med filt og bly i elegant træklapkasse, kongen 84 mm	94,40
Skakbrikker, buxbom, lakerede med filt og bly i træklapkasse, kongen 95 mm. Divisionsmodellen	123,90
Skakbrikker, samme som Divisionsmodellen men med flotte håndskårne springere - en meget fin gaveidel	168,75
Skakbrikker, nøddetræ/ahorn, lakerede, med filt og bly, kongen 84 mm, trææske med skråstriber i låg	164,00
Skakbrikker, samme men større. Kongen 95 mm, håndskårne springere. Et virkelig sæt for den kræsnel	271,40
Skakbrikker, bejdsæt, palisander/citrontræ, med filt og bly, kongen 92 mm. Fransk Lardy-model i pæn æske	168,75
Luksusskakbræt, nød/ahorn - Intarsie, klappbar m. tal og bogstaver, felter 50 x 50 mm, bræt 47 x 47 cm	138,00

Alle priser er incl. moms, men porto tillægges.

Dansk Skaksalg ApS

Sømarksvej 230, 5471 Søndersø
Tlf. (09) 89 14 77 - Giro 3 29 02 20
Mandag - fredag kl. 9-15.

- medlemmernes egen forretning!

Dansk Skak Unions Støtteforening Generalforsamling 1978

Dansk Skak Unions Støtteforening afholder generalforsamling lørdag d. 25. marts 1978 kl. 19.30 på Horsens Statsskole.

Dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Beretningen.
3. Regnskabet.
4. Indkomne forslag.
5. Valg af formand, kasserer, 3 bestyrelsesmedlemmer, 2 bestyrelsesmedlemmer, 2 bestyrelsessuppleanter, 2 revisorer og revisorsuppleant.
6. Eventuelt.

Bjarne Jensen

Hamann københavnmester

Svend Hamann vandt sit tredje københavnmesterskab uden at afgive mere end fire remiser. Det gav 7 p. Derefter fulgte: Kaj Bjerling 6, Carsten Høj 5½, Jan Ivan Andersen 5, Eric Brøndum 5, Mogens Moe 4½, Jørgen Hvenekilde 3½, Bjarke Kristensen 3½, Nils Nilsson 2½ og Per Auchenberg 2½.

Modern Chess Theory

Et nyt åbningsmagasin har set dagens lys. Det drejer sig om en engelsksproget (men algebraisk notation!) månedlig publikation hver gang indeholdende 5 artikler om de seneste landvindinger. Forfatterne er lutter gode navne: Hort, Keene, Olafsson + russerne Botvinnik, Polugajevskij og Tal. Hvert nummer bliver på 20 A5-sider.

Man kan anskaffe sig abonnement gennem Skakbladets redaktør, og prisen pr. år er Dkr. 150,-.

SKAKHUSET

STUDIESTRÆDE 24 - 1455 København K
Danmark

Tirsdag-torsdag kl. 10-17.30 - fredag kl. 10-18.30
lørdag kl. 9-14, mandag lukket

Telefon (01) 14 62 91 - Giro 2 05 87 15

Skakure

Skakuret »Olympia«. Førsteklasses, driftssikre værker, men gangviser og faldvinge, lys skrårstående kasse, længde 19,5 cm., højde 12 cm.	198,00
»Tårnuret«. Førsteklasses, driftssikre værker, med gangviser og faldvinge, ekstra tidkontrol ved det sidste minut, længde 22,5 cm., højde 12 cm.	189,00
Skakuret BHB Extra. Gode driftssikre værker, med gangviser og faldvinge, længde 15 cm., højde 8 cm.	136,00
Skakuret BHB Special. Gode, driftssikre værker, med gangviser og faldvinge, ekstra tidkontrol ved de sidste fire minutter, længde 15 cm., højde 8 cm.	146,00
Skakuret BHB Standard. Gode, driftssikre værker, med gangviser og faldvinge, længde 15 cm., højde 8 cm.	146,00
Skakuret BHB Luxus. Gode, driftssikre værker, med gangviser og faldvinge, længde 15 cm., højde 8 cm., i hvid plastkasse	156,00
Skakuret BHB Export. Gode, driftssikre værker, med gangviser og faldvinge og med automatisk træktæller, længde 15 cm., højde 8 cm.	205,00
Skakuret Garde. Det kendte og populære østtyske skakur, med gangviser og faldvinge, i solid trækasse, længde 22 cm., højde 12 cm.	105,00

Skaklitteratur

Nimzowitsch: Mit System. Nu oversat til dansk. En guldgrube for spillere på ethvert spillestade, 262 sider, indb. . . .	183,25
Estrin: Traxlers modangreb. 1.e4, e5 2. Sf 3, Sc6 3.Lc4, Sf6 4.Sg5, Lc5. En bog for kombinations- og angrebsspillere . .	42,00
Enevoldsen: Hvermands Skakbog. En bog for den jævne spiller, 121 sider	9,75

Enevoldsen: Tårnslutspillet i Skak. 76 sider	17,00
Larsen: Skakskole I. Find kombinationen, 47 sider	12,80
Larsen: Skakskole II. Find planen, 63 sider	12,80
Larsen: Skakskole III. Find mesterrækkene, 47 sider	12,80
Larsen: Skakskole IV. Praktiske slutspil, 48 sider	12,80
Hartston: Snyd i skak. oversat fra engelsk, 111 sider	49,25
Novrup: Karpov, Skakverdensmester i utide. 64 sider	12,80
Novrup: Skakkens Top 10 1976. 63 sider	12,80
Capablanca: Capablancas Schackskola. Svensk, 140 sider . .	36,50
Hildebrand: VM i Schack Thal-Botvinnik 1960. 21 partier, 70 sider	12,85
Gannholm: Gannholms Special. 1. d4 og 2. f4. 61 sider . . .	23,00
Richter: Schack-Kavalkad. Korte eventyrberetninger og skakbrikernes forunderlige liv, masser af fine partislutninger, 160 sider	33,50
Suetin: Lehrbuch der Schachtheorie. Alsidig åbningsbog, 568 sider	86,25
Kmoch: Die Kunst der Bauernführung. 292 sider, indb	66,75
Müller: Vom Element zur Planung. Praktisk skakstrategi, 152 sider, indb.	51,25
Müller: Das Zentrum in der Schachpartie. 138 sider	31,00
Aljechin: Auf dem Wege zur Weltmeisterschaft. 100 partier, heraf alle partierne fra VM-matchen i 1927 mod Capablanca, alle med Aljechins udførlige kommentarer, 4. oplag, 227 sider	87,00
Aljechin: Meine besten Partien 1908-1923. 100 glanspartier, turneringstabeller, åbningsoversigt, 249 sider, 3. oplag . . .	87,00
Budrich/Schulte: Das war Klaus Junge. 40 glanspartier, 97 sider	27,50
Gelenczei: Spiel mit gegen Grossmeister. 152 sider	46,25
Golombek: J.R. Capablanca, 75 seiner schönsten Partien. 194 sider	74,50

AXEL NIELSENS SKAKFORLAG

Klostervej 23, 5000 Odense - Telf. (09) 12 52 50

Dansk postgiro 600 96 38 - Svensk postgiro 54 70 03-4 - Norsk postgiro 99324